

Årsrapport 2017

Gjensidige Bank konsern
Gjensidige Bank ASA

Innhold

	Side
Nok et godt år.....	3
Årsberetning for Gjensidige Bank ASA konsern.....	4
Resultatregnskap.....	14
Oppstilling av totalresultat.....	14
Balanse.....	15
Oppstilling av endringer i egenkapital.....	16
Kontantstrømoppstilling.....	18
Regnskapsprinsipper.....	19

Noter til regnskapet

1. Egenkapital.....	26
2. Viktige regnskapsestimater og skønsmessige vurderinger.....	26
3. Segmentinformasjon.....	27
4. Netto renteinntekter.....	28
5. Netto provisjonsinntekter.....	28
6. Netto verdiendring på finansielle instrument til virkelig verdi.....	29
7. Driftskostnader.....	29
8. Skattekostnad.....	34
9. Andre eiendeler.....	34
10. Immaterielle eiendeler.....	35
11. Varige driftsmidler.....	37
12. Rentebærende verdipapirer.....	37
13. Finansielle derivater.....	38
14. Fordringer og forpliktelser på/til kredittinstitusjoner.....	39
15. Utlån til og krav på kunder.....	39
16. Utlån fordelt på geografiske områder.....	40

Noter til regnskapet	Side
17. Finansielle leieavtaler.....	41
18. Tap på utlån.....	42
19. Innskudd fra kunder.....	43
20. Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir.....	44
21. Forpliktelser fra finansieringsaktiviteter.....	45
22. Sikringsbokføring.....	46
23. Ansvarlig lån.....	47
24. Avsetninger og andre forpliktelser.....	47
25. Pensjon.....	48
26. Fondsobligasjon.....	53
27. Virkelig verdi på finansielle instrumenter.....	54
28. Aldersfordeling på forfalte utlån.....	60
29. Nærstående parter.....	61
30. Hendelse etter balansedagen.....	61
31. Kapitaldekning.....	62
32. Klassifisering av finansielle instrument.....	64
33. Aksjer og andeler.....	68
34. Risiko og risikostyring.....	69
35. Likviditetsrisiko.....	73
36. Markedsrisiko.....	75
37. Betingede forpliktelser og sikkerhetstillelser.....	75
38. Klientmidler.....	76
39. Aksjebasert betaling.....	76

Andre opplysninger

Erklæring fra styret og daglig leder.....	78
Revisjonsberetning.....	79

Om rapporteringen

Gjensidige utgir en web-basert årsrapport på www.gjensidige.no/rapportering. Årsrapporten trykkes ikke.

Nok et godt år

Flere og flere kunder velger Gjensidige Bank fordi vi leverer et godt og konkurransedyktig banktilbud. Vi har primært vært en digital bank siden etableringen i 2007 og er derfor i stand til å betjene kundene på en rask, enkel og effektiv måte. Dette har gitt seg utslagsgivende både i fortsatt god kundetilfredshet, sunn vekst og sterk lønnsomhetsutvikling over tid.

Gjensidige Bank tilbyr et attraktivt boliglåns-, bilfinansierings- og dagligbanktilbud til medlemsmassen i YS, NITO og Tekna. Vi har i 2017 opprettholdt en tett dialog med våre organisasjonspartnere for å sikre at deres medlemmer hele tiden har de beste betingelsene og den beste servicen vi kan levere. I tillegg har vi fortsatt med å legge fokus på unge kunder som skal etablere seg i et krevende boligmarked ved å tilby markedsledende renter og gode løsninger som forenkler boligkjøpet.

Bilsatsingen har fortsatt å vise meget god vekst gjennom året. Gjensidige Banks markedstilnærming som er basert på lokal tilstedeværelse, gode produkter og et helhetlig samarbeid på tvers av bank, forsikring og verkstedtjenester blir godt mottatt i forhandlermarkedet. I direktemarkedet har vi styrket posisjonen vår gjennom et kontinuerlig fokus på ytterligere å forbedre våre digitale løsninger og kundeprosesser.

Markedet innenfor forbruksfinansiering har i 2017 vært preget av sterk konkurranse i tillegg til at nye regulatoriske retningslinjer er blitt etablert. Gjensidige Bank legger vekt på å operere som en ansvarsfull aktør i dette markedssegmentet gjennom en nøye vurdering av kundenes økonomi, en god rådgivningsprosess, og i enkelte tilfeller gjennom fraråding. Fornøyde kunder, begrenset risiko samt salg av deler av porteføljen har gitt gode resultater til tross for at markedet har vært krevende.

Gjensidige's sparing og investeringsrådgivningsvirksomhet ble integrert i Gjensidige Bank i februar 2017. Banken kan dermed tilby kundene et godt tilbud av fondsprodukter og rådgivningstjenester, og vil fortsette med å videreutvikle denne delen av forretningen fremover.

Standard & Poor's opprettholdt vår langsiktige rating på A. De anerkjenner bankens soliditet og ser på Gjensidige Bank som en strategisk del av Gjensidige-konsernet. Dette gir oss god tilgang til og bedre betingelser i finansieringsmarkedet, både innenfor og utenfor landegrensene.

Vi har all grunn til å si oss stolte med resultatene for 2017, og har et godt utgangspunkt for å kunne videreutvikle gode digitale kundeløsninger og banken som helhet fremover.

Krister Georg Aanesen
Administrerende direktør

Årsberetning for Gjensidige Bank ASA konsern

Virksomheten i korte trekk

Gjensidige Bank ASA er en av Norges ledende nettbaserte banker. Vår visjon er å være «Den kundevennlige banken». Kundene skal føle seg godt tatt imot og ivaretatt med utmerket service gjennom digitale kanaler og i dialog med våre ansatte, langsiktig konkurransedyktige priser og et produkt- og tjenesteutvalg som fyller personkundens bankbehov.

Banken tilbyr digitale banktjenester, boliglån, bilfinansiering, usikrede lån, sparing og investering samt kort rettet mot privatmarkedet.

Kunder får tilgang til banken på gjensidige.no og mobilapplikasjoner. Personlig kundeservice gis på chat, telefon +47 915 03100 og ved rådgivere på Gjensidiges finanskontorer rundt om i landet. Ved å kombinere nettbank med lokal tilstedeværelse har banken en unik posisjon sammenlignet med andre nettbanker. Bilfinansiering distribueres gjennom et solid nettverk av bilforhandlere og gjennom markedsføring. Forbruksfinansiering distribueres via oppfinans.no og utvalgte samarbeidspartnere. Autoriserte rådgivere kan tilby kundene investeringsanbefalinger skreddersydd deres behov og krav.

Banken har et tett samarbeid med Tekna, YS, NITO og NAF, og tilbyr skreddersydde og gunstige produkter til organisasjonenes medlemmer. First Rent A Car AS Norge (Hertz), Bertel O. Steen og Sulland Gruppen er også en del av bankens strategiske samarbeidspartnere.

I juni 2017 ble eier av Gjensidige Bank ASA, Gjensidige Bank Holding AS avviklet og banken ble et heleid datterforetak av Gjensidige Forsikring ASA.

Banken har administrative kontorer i Oslo og Førde og ble startet i 2007.

Banken har tilgang til finansiering med obligasjoner med fortrinnsrett gjennom Gjensidige Bank Boligkreditt AS, som er et heleid datterforetak av Gjensidige Bank ASA.

Banken er innovativ og fremtidsrettet, men har ikke egne forsknings- og utviklingsaktiviteter (FOU).

Årsrapporten er utarbeidet på konsolidert basis, og består av Gjensidige Bank ASA og Gjensidige Bank Boligkreditt AS.

Redegjørelse for årsregnskapet

Resultatutvikling

Regnskapet er avlagt i henhold til IFRS (International Financial Reporting Standards).

I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning bekrefter styret at betingelsene for å avlegge regnskapet ut fra fortsatt drift, er til stede, og at dette er lagt til grunn ved utarbeidelsen av årsregnskapet.

Regnskapstillene gjelder for Gjensidige Bank ASA konsern. Tall for morforetaket er angitt i parentes. I de tilfeller tall ikke spesifiseres i parentes gjelder opplysningen kun for Gjensidige Bank ASA konsern.

Resultat etter skattekostnad ble et overskudd på 459,1 millioner kroner (338,1 millioner) i 2017 mot et overskudd på 320,1 millioner kroner (248,2 millioner) i 2016. Forbedringen skyldtes økte inntekter fra porteføljevekst og økte marginer, i tillegg til reduserte nedskrivninger og tap. I november 2017 solgte banken en nedskreven portefølje som ga en positiv effekt på 116,6 millioner kroner før skatt. Den fusjonerte virksomheten, Gjensidige Investeringsrådgivning AS, bidro til 11,2 millioner kroner før skatt.

Egenkapitalavkastningen etter skatt i 2017 var 14,2 prosent mot 11,7 prosent i 2016.

Netto renteinntekter beløp seg til 992,3 millioner kroner (810,6 millioner) i 2017 mot 797,3 millioner kroner (684,5 millioner) i 2016. Forbedringen skyldtes virksomhetsvekst og økte marginer. Netto rentemargin¹ utgjorde 2,03 prosent sammenlignet med 1,85 prosent i 2016. Økningen skyldtes forbedrede finansieringskostnader.

Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter ble 42,9 millioner kroner (63,5 millioner) i 2017 mot 74,3 millioner kroner (80,7 millioner) i 2016. Nedgangen skyldtes lavere gevinst på finansielle instrumenter og høyere anskaffelseskostnader som følge av virksomhetsvekst. 2016 inntektene inkluderte i tillegg også gevinst ved salg av Visa Europe til Visa International. Gjensidige Bank ASAs andel var pålydende 12,3 millioner kroner. Bidraget fra investeringsrådgivnings virksomheten var 47,0 millioner kroner.

Driftskostnadene var 412,5 millioner kroner (407,3) i 2017 mot 373,6 millioner kroner (367,4 millioner) i 2016. Kostnadene ble redusert som følge av endring i bankens distribusjons strategi som medførte at en høyere andel av anskaffelseskostnadene blir amortisert over lånets levetid. Denne reduksjonen ble utlignet av økte kostnader som følge av virksomhetsvekst og fusjonen med Gjensidige Investeringsrådgivning AS.

Kostnadsandelen var 39,8 prosent mot 42,9 i 2016.

Resultatutviklingen er i henhold til forventningene.

Nedskrivninger og tap

Nedskrivninger og tap føres i henhold til prinsipper i IAS39. Ved objektive bevis på en tapshendelse (indikasjon på verdifall) for et lån eller for en gruppe av lån, vil det beregnes en nedskrivning for verdifallet. Denne tilsvarer differansen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med opprinnelige effektive rente (dvs. den effektive renten ved låneopptak justert for etterfølgende endring i

¹ Netto rentemargin er kalkulert som netto renteinntekter i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital.
Gjensidige Bank konsern – Årsrapport 2017

bankens renter på porteføljenivå). Større lån (i hovedsak sikrede lån og billån), er vurdert individuelt for nedskrivning. Lån der det ikke er foretatt individuell nedskrivning inngår i grunnlaget for nedskrivningene gjort på gruppenivå.

Banken benytter også modeller for nedskrivninger på gruppenivå for lån som ikke er definert som misligholdt. Basert på kredittscoring, estimerer modellene for gruppenedskrivning sannsynlig verdifall på grupper av utlån og beregner tilsvarende avsetning for å dekke verdifallet.

Konstatering av tap føres når det er overveiende sannsynlig at et lån i sin helhet ikke vil bli tilbakebetalt. I slike tilfeller vil tidligere avsetning reverseres når konstatering av tap føres.

I 2017 kostnadsførte banken totalt 10,3 millioner kroner (15,9 millioner) i nedskrivninger og tap mot 69,5 millioner kroner (69,5 millioner) i 2016. Konstaterte tap var 228,4 millioner kroner mot 49,0 millioner kroner i 2016. Salget av den nedskrevne porteføljen ga en gevinst på 116,6 millioner kroner. Av dette var 107,7 millioner kroner relatert til nedskrivninger og tap. Justert for porteføljesalg i 2017 og 2016 var totale nedskrivninger og tap 118,0 millioner kroner (82,1), i hovedsak relatert til den usikrede porteføljen. Økningen skyldtes porteføljevækst og endring i kreditt policy.

Porteføljen er fremdeles av høy kvalitet.

I prosent av gjennomsnittlig brutto utlån var nedskrivning og tap 0,02 prosent sammenlignet med 0,18 prosent i 2016. Justert for det overnevnte salget var prosenten 0,27 sammenlignet med 0,21 i 2016.

Misligholdte lån over 90 dager ble redusert til 254,4 millioner kroner (251,7 millioner) ved utgangen av året mot 399,5 millioner kroner (397,0) i 2016. Totale balanseførte nedskrivninger på lån i 2017 var 180,3 millioner kroner (179,4 millioner) mot 387,6 millioner kroner (381,1 millioner) i 2016 som følge av salget av den nedskrevne porteføljen. Misligholdte utlån over 90 dager utgjorde 0,55 prosent av brutto utlån ved utgangen av året sammenlignet med 0,97 prosent i 2016 som følge av portefølje salget.

Styret anser risikonivå i porteføljen og nedskrivninger til å være tilfredsstillende.

Hendelser etter balansedagen

Det har ikke oppstått vesentlige hendelser etter balansedagen.

Balanse

Banken hadde ved utgangen av 2017 en forvaltningskapital på 51.534,8 millioner kroner (35.339,3 millioner) mot 44.727,2 millioner kroner (30.629,3 millioner) i 2016.

Utlån

Ved utgangen av 2017 utgjorde brutto utlån 46.056,1 millioner kroner (24.950,6 millioner) mot 41.249,5 millioner kroner (22.987,0 millioner) i 2016. Dette tilsvarte en økning på 11,7 prosent gjennom året. Låneporteføljen bestod i all hovedsak av utlån med flytende rente.

Vektet gjennomsnittlig belåningsgrad² var estimert til 60,6 prosent for boliglånsporteføljen mot 61,7 i 2016.

Innskudd

Ved utgangen av 2017 utgjorde kundeinnskudd 23.765,7 millioner kroner mot 21.270,4 millioner kroner i 2016. Dette tilsvarte en økning på 11,7 prosent gjennom året.

² Belåningsgrad estimatet er basert på eksponering på rapporteringstidspunktet som andel av eiendommens verdi vurdert ved innvilgelse av lånet, inkludert eventuelle høyere prioritets pant ved lånets innvilgestidspunkt.

Fusjonen med Gjensidige Investeringsrådgivning AS ble gjennomført i februar 2017 med regnskapsmessig effekt fra januar 2017. Som følge av fusjonen økte Gjensidige Bank ASA kapitalen med 23,2 millioner kroner i andre kvartal.

Rating

Den årlige evalueringsprosessen medførte at Standard and Poor's beholdt ratingen for Gjensidige Bank ASA og datterforetaket Gjensidige Bank Boligkreditt AS uforandret på A/A-1, utsikt 'stabil' for både langsiktig og kortsiktig motpartskredit. Obligasjonslån utstedt av Gjensidige Bank Boligkreditt AS beholdt langsiktig AAA rating med utsikt 'stabil'.

Gjensidige Bank Boligkreditt AS har på bankens hjemmeside publisert at foretaket vil sikre nødvendig sikkerhetsmasse for opprettholdelse av gjeldende rating av foretakets utstedte obligasjoner med fortrinnsrett.

Verdipapirgjeld

Netto verdipapirgjeld, inkludert ansvarlig obligasjonslån utgjorde 23.533,1 millioner kroner (7.150,5 millioner) ved utgangen av 2017 mot 20.046,2 millioner kroner (5.842,4 millioner) i 2016. Pålydende verdipapirgjeld utgjorde 23.442,4 millioner kroner.

Nye utstedelser i 2017 utgjorde 8.159,5 millioner kroner. Gjensidige Bank Boligkreditt AS utstedte obligasjoner med fortrinnsrett på 5.233,0 millioner kroner. Gjensidige Bank ASA utstedte seniorobligasjoner på totalt 2.000,0 millioner kroner og 70,0 millioner kroner i fondsobligasjon. Tilbakebetaling gjennom ordinære forfall og tilbakekjøp av obligasjon fra investorer var i 2017 4.669,5 millioner kroner.

Likviditet

Ved utgangen av 2017 hadde Gjensidige Bank konsern en likviditetsbeholdning på 6.081,0 millioner kroner fordelt på 430,1 millioner kroner i bankinnskudd og 5.650,8 millioner kroner plassert i rentepapirer. Av sistnevnte var 693,4 millioner kroner plasseringer i obligasjoner med fortrinnsrett fra Gjensidige Bank Boligkreditt AS (eliminert i konsernregnskapet). Likviditetsbeholdningen er tilstrekkelig til å dekke forfall på obligasjonsgjeld de neste 26 måneder.

Innskuddsdekningen var 51,6 prosent (95,3) sammenlignet med 51,6 prosent (92,5) i 2016.

Kapitaldekning og egenkapital

Ved utgangen av 2017 hadde banken en kapitaldekning på 18,1 prosent (22,3) mot 17,1 prosent (21,7) i 2016. Bankens netto ansvarlige kapital utgjorde 4.319,1 millioner kroner (3.794,8 millioner) mot 3.590,3 millioner kroner (3.187,0 millioner) i 2016. Ren kjernekapitaldekning utgjorde 14,7 prosent (17,5) mot 13,5 prosent (16,6) ved utgangen av 2016.

20. april 2017 fastsatte Finanstilsynet Pilar 2 krav for Gjensidige Bank ASA til 1,5 prosent, med virkning fra 30. juni 2017. Som følge av Finanstilsynets vedtak ble det i andre kvartal gjennomført en kapitalutvidelse på 195,0 millioner kroner mottatt fra mor foretak og utstedt en fondsobligasjon pålydende 70,0 millioner kroner. Per 31. desember 2017 var kravet til kjernekapitaldekning 13,5 prosent.

Bankens målsatte nivå for kapitaldekning var per 31. desember 2017 17,5 prosent.

Banken hadde ved utgangen av 2017 en egenkapital på 3.899,6 millioner kroner (3.375,7 millioner) mot 3.164,4 millioner kroner (2.761,5 millioner) i 2016, noe som utgjorde 7,6 prosent av forvaltningskapitalen.

I 2018 vil banken fortsette å optimalisere kapitalen for å oppfylle de regulatoriske kravene.

Basert på den virksomheten som drives er styret av den oppfatning at banken og bankkonsernets egenkapital og kapitaldekning er tilfredsstillende og forsvarlig.

Samfunnsansvar

Gjensidiges arbeid med samfunnsansvar er beskrevet i en egen redegjørelse i konsernets årsrapport. Styret i Gjensidige har fastsatt retningslinjer for utøvelse av samfunnsansvar. Disse er også gjeldende for Gjensidiges datterforetak, og er sammen med konsernpolicy for etiske investeringer, tilgjengelige på www.gjensidige.no/konsern.

Bankens samfunnsansvar berører ledelse og styring av virksomheten, mennesker og kompetanse, forvaltning, drift og forretningsutvikling. Banken er avhengig av samfunnets tillit og vil til enhver tid vektlegge en høy etisk standard. Dette sikres ved å tydeliggjøre de etiske reglene for medarbeidere og tillitsvalgte.

Organisasjon og styring

God foretaksledelse

Styret prioriterer god eierstyring og foretaksledelse. Gjensidige-konsernet har lagt Norsk anbefaling for eierstyring og foretaksledelse datert 30. oktober 2014 til grunn, og har tilpasset seg denne og senere endringer i anbefalingen innenfor alle områder. En utdypende redegjørelse for hvordan Gjensidige oppfyller anbefalingen, samt regnskapslovens krav til redegjørelse om foretaksstyring, er gitt

i konsernets årsrapport og i eget dokument som er tilgjengelig på konsernets hjemmeside www.gjensidige.no/konsern.

I dette arbeidet blir det spesielt lagt vekt på hvordan styrende organer er sammensatt, styrets ansvar, kommunikasjon og informasjon, og risikostyring og kontroll. Styret i Gjensidige Bank ASA har godkjente etiske regler, og alle ansatte har tilgang til policy, retningslinjer, etiske regler, instruksjoner med mer gjennom konsernets intranett.

Det er gjennom vedtekter, instruksjoner, styrings- og rapporteringssystemer etablert klare rolle- og ansvarsdelinger i banken.

Styrende organer

Risikoutvalg

Risikoutvalget ble etablert på konsernivå 1. januar 2017 og skal være et forberedende utvalg til styret bestående av styreleder og tre styremedlemmer fra Gjensidige Forsikring ASA. Risikoutvalget har kvartalsvise møter. Det skal forberede styrets arbeid med å overvåke og styre foretakets samlede risiko, og jevnlig vurdere om foretakets styrings- og kontrollordninger er tilpasset risikonivå og omfang av virksomheten. For å sikre tilstrekkelig uavhengighet i forberedelsene, består risikoutvalget av styremedlemmer som ikke inngår i den faktiske ledelse av virksomheten.

Styret

Styret er sammensatt av seks medlemmer, og ett varamedlem valgt av representantskapet. Varamedlemmet er fast. Medlemmene blir valgt for ett år om gangen. To av styremedlemmene er ikke ansatt i Gjensidige-konsernet.

Styret forestår forvaltningen av bankens anliggender og skal sørge for en tilfredsstillende organisering av bankens virksomhet,

herunder påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Janneke Tranås Hjorth erstattet Hans G. Hanevold med virkning fra 27. mars 2017.

Ekstern revisor

Ekstern revisor utfører lovbestemt revisjon og stadfesting av årsoppgjør og annen økonomisk informasjon som blir gitt av banken.

Deloitte AS er valgt av Representantskapet som bankens eksterne revisor.

Intern revisor

Den uavhengige internrevisjonsfunksjonen overvåker at risikostyring og internkontroll fungerer. Internrevisjonsfunksjonen rapporterer direkte til styret. Leder i Konsernrevisjonen er formelt ansatt i banken.

Sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer

Finansiell risiko

Risikostyring

Styret vedtar bankens risikoappetitt og overordnet policy for risiko styring innen de ulike risikoområdene. Gjennom bankens rammeverk for risikostyring er det etablert en struktur som på en systematisk måte identifiserer, vurderer, kommuniserer og håndterer de risikoer banken står overfor. Bankens 2. linje risikostyringsfunksjon er ansvarlig for å overvåke bankens risikostyring og ha oversikt over de risikoer banken er eller kan bli eksponert for samt sørge for at ledelsen og styret til enhver tid er tilstrekkelig informert om bankens risikoeksponering.

Risikorapporteringen for 2017 viser at risiko nivået er tilfredsstillende og innenfor risikoappetitten godkjent av styret.

Finansiell risiko

Bankens finansielle risiko består hovedsakelig av kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko. Risiko

blir regelmessig fulgt opp og rapportert i samsvar med prinsipper, strategier, risikorammer og risiko-appetitt vedtatt av styret.

Kredittrisiko

Kredittrisiko omfatter fare for tap som følge av at kunder eller motpart ikke innfrir sine forpliktelser ved forfall. Bankens overordnede kredittstrategi og policy er definert og godkjent av styret på årlig basis. Kredittstrategien omfatter retningslinjer for risikoprofil på kredittområdet, og er styrets viktigste redskap i kredittarbeidet i banken. Kredittstrategien blir revidert årlig. Styret følger opp kredittstrategien gjennom månedlige rapporter som viser hvordan banken etterlever de viktigste føringene fra styret. Banken benytter risiko-klassifiseringssystem for å beregne risikoen på kreditteksponeringene.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap knyttet til endringer i markedspriser, i denne sammenheng relatert til posisjoner og aktiviteter i rente-, valuta-, kreditt- og aksjemarkedet. Rammer og retningslinjer for styring av markedsrisiko følger av bankens finansstrategi. Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres til styret. Bankkonsernet har ingen eksponering i aksjemarkedet. Banken skal ha lav valutarisiko, lav renterisiko og moderat spreadrisiko målt i forhold til kjernekapitalen.

Med renterisiko menes risikoen for tap som følge av endringer i det generelle rentenivået. Banken styrer renterisiko mot vedtatte risikorammer gjennom å tilpasse rentebinding på eiendeler og forpliktelser. I tillegg benyttes derivater til rentesikring.

Ved årsskiftet hadde banken rentesikringsavtaler pålydende 8.525 millioner kroner og var eksponert for et tap på om lag 3,9 millioner kroner ved et uventet skifte i rente-nivået på ett prosentpoeng.

Med spreadrisiko menes risikoen for tap som følge av endringer i kredittspreader. Banken avgrenser spreadrisikoen på aktivasiden ved å investere i solide verdipapirer med begrenset løpetid der verdien er mindre eksponert mot endringer i kredittspread. Banken sikrer seg ikke mot spreadrisikoen knyttet til egne innlån.

Valutarisiko er risikoen for tap som følge av endringer i valutakurser. Risikoen oppstår som følge av at banken har obligasjonsinnlån i valuta. Banken styrer denne risikoen ved bruk av derivater. Gjennom «cross currency rate swaps» bytter banken både hovedstol og rentebetaling fra valuta til NOK med en godkjent motpart.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er faren for tap som skyldes at banken har store deler av den utlånte kapitalen knyttet opp mot enkeltaktører eller mot avgrensede geografiske eller næringsmessige områder. Konsentrasjonsrisiko blir styrt gjennom bankens risikorammer, og blir målt og vurdert gjennom årlige stresstester/scenarioanalyser på kredittområdet.

Per 31. desember 2017 er porteføljen geografisk vel diversifisert, med størst engasjement i de mest folkerike delene av landet. Det største engasjementet utgjør cirka 308,0 millioner kroner. Eksposeringen relatert til de ti største engasjementene (ramme) utgjør cirka 1.058,5 millioner kroner. Bankens likviditetsreserve er i hovedsak plassert i verdipapirer mot den norske stat og i obligasjoner med fortrinnsrett.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere en økning i eiendeler uten vesentlig økning i kostnader. Rammer og retningslinjer for styring av likviditetsrisiko følger av bankens

finansstrategi. Styret har som mål at banken skal ligge innenfor nivået for moderat risiko.

Som ledd i likviditetsstyringen holder banken en beholdning av likvide verdipapirer/ likviditetsreserve. Verdipapirene kan benyttes som sikkerhet for kortsiktige og langsiktige lån i Norges Bank.

For å sørge for at konsernets likviditetsrisiko holdes på et ønsket nivå søker banken å ha en bred innskuddsbasis fra både person- og bedriftskunder, samt en diversifisert finansiering fra finansmarkedet gjennom utstedelse av både seniorobligasjoner og obligasjoner med fortrinnsrett.

Gjensidige Bank Boligkreditt AS ble etablert i 2009 og har konsesjon fra Finanstilsynet til å drive som kredittforetak. Kredittforetaket gir konsernet en økt diversifisering av fundingkildene. Banken har overdratt deler av boliglånporteføljen til kredittforetaket med formål å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Ved utgangen av 2017 var om lag 46 prosent av bankens totale utlån overført til boligkredittforetaket. Banken har satt rammer for overføring av lån til boligkredittforetaket som gjør at bankkonsernet skal ha en reserve for utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett i en eventuell fremtidig krisesituasjon.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Internkontroll er en integrert del av driften. For å påse at rutiner og prosesser blir fulgt testes gjennomføringen av internkontrollen kvartalsvis. Resultatet av testene blir rapportert til administrerende direktør og på aggregert nivå

til styret. Det avholdes månedlige driftsrisikomøter hvor hendelser, etterlevelse av hvitvaskings-reglement, utvikling av svindel, testing av internkontrollen, IKT/sikkerhet og kundeklager gjennomgås.

Det gjennomføres årlig vurdering av operasjonell risiko og internkontroll der risikostyringsfunksjonen, i samråd med bankens ledergruppe, vurderer de operasjonelle risikoene og internkontrollen innen hvert forretningsområde. De mest vesentlige risikoene og risikoreducerende tiltak løftes til bankens styre.

For regnskapsrapportering er det utarbeidet fullmakter for organisasjonen som begrenser hvem som har anledning til å anwise kostnader. Daglig kontrollrutiner på økonomiavdelingen er innført for å sikre at det til en hver tid skal være en som kontrollerer alle bokføringer og betalinger. Det jobbes ut fra interne frister for avstemming og ferdigstilling av rapportering samt gitte frister for rapportering av regnskapstall til Gjensidige-konsernet. For kvartalsvis/årlig offentliggjørelse av regnskapstall følger banken Gjensidige-konsernets mal og retningslinjer for avholdelse av styremøter for godkjenning av regnskapsrapportene.

Uavhengig risikokontroll ivaretas av funksjoner for henholdsvis compliance og risikostyring. Compliance er en konsernfunksjon, som også dekker banken og som skal bidra til at banken ikke pådrar seg offentlige sanksjoner, økonomiske tap eller tap av omdømme som følge av at eksternt og internt regelverk ikke etterleves. Compliance-funksjonen identifiserer, vurderer, gir råd om, overvåker og rapporterer bankens risiko for at eksternt og internt regelverk ikke overholdes.

Bankens risikostyringsfunksjon administrerer og utvikler bankens metodikk for operasjonell risikostyring, herunder internkontroll og håndtering av hendelser samt overvåker at identifiserte tiltak implementeres.

Bankens internrevisor vurderer om bankens internkontroll- og risikostyringssystem fungerer tilfredsstillende og rapporterer resultater fra revisjonene til styret og ledelsen.

Arbeidsmiljø

Systematisk Helse-, Miljø- og Sikkerhetsarbeid (HMS) har høy prioritet i Gjensidige. Arbeidsmiljøspørsmål er integrert i en årlig medarbeiderundersøkelse.

Banken er IA-bedrift, og det motiveres og legges til rette for fysiske og sosiale aktiviteter. Målet er å være en helsefremmende arbeidsplass. Bankens sykefravær (legemeldt og egenmeldt) i 2017 var 4,5 sammenlignet med 3,9 prosent i 2016.

Gjensidige Bank ASA har tett og systematisk oppfølging av sykefravær i henhold til IA-regler, og det er ikke avdekket negative forhold på arbeidsplassen som kan relateres til sykefraværet. Arbeidet med HMS overvåkes gjennom eksterne revisjoner, og følges opp internt av medarbeidere med særskilt ansvar for HMS. Alle hendelser som kan representere en risiko skal rapporteres gjennom konsernets avvikssystem.

Banken har ikke vært utsatt for personskader, materielle skader eller ulykker av betydning for 2017.

Likestilling

Gjensidige Bank ASA legger vekt på likestilling. Kvinner og menn skal gis de samme muligheter for faglig utvikling, personlig utvikling og lønnsbetingelser. Banken legger vekt på en rettferdig lønnspolitikk, hvor kvinner og menn med samme kompetanse lønnes likt innenfor samme stillingskategori. Ved utgangen av 2017 var det fast ansatt 99 menn og 69 kvinner. I bankens ledergruppe var det ved utgangen av året 10 menn og 2 kvinner. Av alle ledere med personalansvar var 32 prosent kvinner.

Gjensidige Bank ASA ønsker å legge til rette for balanse mellom private og virksomhetsmessige forhold, og innvilger, hvis det er mulig, deltid etter ønske fra den enkelte ansatte. Ved utgangen av 2017 hadde 5 ansatte reduserte stillinger etter eget ønske, hvorav alle kvinner. Arbeidstiden og mulighet til fleksitid er fordelt likt mellom kjønnene. Unntaket fra fleksitid vil være stillinger hvor det av operasjonelle hensyn er krav til faste arbeidstider.

I styret er 3 av 6 faste medlemmer kvinner.

Diskriminering og tilgjengelighet

Banken legger vekt på å fremme alle menneskers likeverd. Det betyr at virksomheten ønsker å sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse for alle, uavhengig av funksjonsevne, og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Banken har ansettelsesrutiner, etiske retningslinjer og HMS-rutiner som skal sikre at diskriminerings- og tilgjengelighetsloven følges.

Ytre miljø

Forurensning av det ytre miljøet, som følge av bankens virksomhet, er minimal. Interne

miljøtiltak er rettet mot energiøkonomisering, redusert reisevirksomhet gjennom økt bruk av videomøter og en ansvarlig behandling av avfall med utstrakt kildesortering.

Mål og strategi

Banken har følgende mål:

- Skape verdier i våre kunders liv gjennom å tilby langsiktige konkurransedyktige produkter gjennom enkle og brukervennlige nettløsninger og vennlig kundeservice
- Bidra til å styrke forholdet til Gjensidige-kunder i strategisk viktige segmenter samt tiltrekke nye kundesegmenter til konsernet
- Leverer vedvarende vekst med økende kostnadseffektivitet gjennom forbedrede verdikjeder og automatisering

Oppsummering og utsikter fremover

Siden lanseringen i 2007 har banken vist en kontinuerlig forbedring av virksomhetens resultater. En økende kundebase, vekst i låne- og innskuddsvolum og flere og bredere kundeengasjement har skapt løpende gunstige betingelser for kundene, bedre inntjening og avkastning. En sunn kostnadsbase og et kontrollert kredittrisikoregime har gitt gode rammevilkår for fortsatt porteføljevekst.

Totale kundeengasjement økte med 11,7 prosent i 2017 og resultatet etter skatt var 19,3 prosent høyere enn i fjor (justert for porteføljesalg i 2016 og 2017). Egenkapitalavkastningen etter skatt økte til 14,2 prosent sammenlignet med 11,7 prosent i 2016.

Gjensidige Bank ASA vil fortsette å tilby et bredt utvalg av finansielle tjenester gjennom kundevennlige nettløsninger, Gjensidiges

finanskontorer og samarbeidende bilforhandlere. Fokus vil fortsatt være på meget konkurransedyktige betingelser og tjenester levert hurtig og av høy kvalitet for alle våre kunder.

Banken har som mål å opprettholde det meget gode samarbeidet med våre organisasjonspartnere og Gjensidige Forsikring ASA. Dette er avgjørende for utviklingen i både person- og bilfinansmarkedet. Sterke partneravtaler gir økt kjennskap og tilgang til nye kunder og utvikling av eksisterende. Nytt regelvert ble introdusert i 2017 og forbrukslånsmerkevaren OPP Finans vil fortsette å være et viktig satsningsområde. Fokus vil også være å gi våre kunder langsiktige og fleksible spare- og investeringsmuligheter.

IFRS 9, PSDII, GDPR and MIFIDII implementeres i 2018. Dette gir økte muligheter for banken, i kundenes beste interesse, til å sikre fremtidig vekst.

Gjensidige Bank ASA skal til enhver tid møte de regulatoriske krav til egenkapital som foreligger.

Styret anser bankens resultatutvikling og vekst som tilfredsstillende.

Disponering av resultat før andre resultatkomponenter

Morforetakets resultat før andre resultatkomponenter på 338,1 millioner kroner foreslås disponert til annen egenkapital.

Oslo, 15. februar 2018
Styret i Gjensidige Bank ASA

Mats C. Gottschalk
Styreleder

Per Kumle

Marianne B. Einarsen

Anita Gundersen

Janneke Tranås Hjorth

Hans-Jacob Starheim

Krister Georg Aanesen
Adm.dir

Årsregnskap og noter

Resultatregnskap

Mor			Konsern		
1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2017	Tusen kroner	Note	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
1.091.792	1.228.202	Renteinntekter og lignende inntekter	4	1.631.696	1.408.006
(407.321)	(417.568)	Rentekostnader og lignende kostnader	4	(639.434)	(610.686)
684.471	810.635	Netto renteinntekter		992.261	797.320
12.330		Utbytte o.a. innt. av verdipapir med var. avkastning			12.330
49.696	99.126	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	5	101.490	52.046
(49.015)	(85.841)	Provisjonskostnader og kostn. ved banktjenester	5	(85.841)	(49.015)
42.183	23.812	Netto verdiendring på finansielle instrument til virkelig verdi	6	11.056	42.243
25.500	26.384	Andre driftsinntekter		16.187	16.660
80.693	63.480	Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter		42.891	74.264
765.164	874.115	Sum inntekter		1.035.152	871.585
(132.489)	(168.240)	Personalkostnader	7	(170.155)	(134.191)
(11.236)	(15.064)	Avskrivninger	7,10,11	(15.064)	(11.236)
(223.315)	(223.975)	Andre driftskostnader	7	(227.258)	(228.221)
(367.040)	(407.279)	Sum driftskostnader		(412.477)	(373.648)
398.124	466.836	Resultat før nedskrivning på utlån		622.675	497.937
(69.455)	(15.868)	Nedskrivninger og tap	18	(10.327)	(69.455)
328.668	450.968	Resultat før skattekostnad		612.347	428.482
(80.474)	(112.896)	Skattekostnad	8	(153.240)	(108.351)
248.195	338.073	Periodens resultat		459.107	320.130
248.195	338.073	Aksjonærene i Gjensidige Bank ASA		459.107	320.130
283,3	385,9	Resultat per aksje - basis og utvannet (kroner)		524,1	365,4

Oppstilling av totalresultat

Mor			Konsern		
1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2017	Tusen kroner	Note	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
248.195	338.073	Periodens resultat		459.107	320.130
Andre inntekter og kostnader					
Poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet					
(168)	(2.439)	Aktuarielle gevinster og tap på pensjon	25	(2.439)	(168)
42	610	Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet	8	610	42
(126)	(1.829)	Sum poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet		(1.829)	(126)
(12.460)		Poster som senere kan reklassifiseres til resultatet			(12.460)
93		Skatt på poster som senere kan reklassifiseres til resultatet	8		93
(12.367)		Sum poster som senere kan reklassifiseres til resultatet			(12.367)
(12.492)	(1.829)	Sum andre inntekter og kostnader		(1.829)	(12.492)
235.702	336.244	Periodens totalresultat		457.278	307.638

Balanse

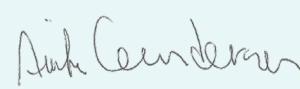
Mor		Konsern			
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	Note	31.12.2017	31.12.2016
Eiendeler					
57.011	229.633	Kontanter og krav på sentralbanker		229.633	57.011
2.813.131	3.462.258	Utlån til og krav på kredittinstitusjoner	14	200.496	62.987
22.605.937	24.771.250	Utlån til og krav på kunder	15,16,17,18,28	45.875.857	40.861.959
4.055.047	5.510.839	Sertifikater, obligasjoner o.a. rentebærende verdipapirer	12	4.957.463	3.534.160
10.589	24.382	Finsielle derivater	13,32	124.721	127.684
4.645	4.645	Aksjer (o.a. verdipapir med variabel avkastning)	33	4.645	4.645
1.020.030	1.220.030	Aksjer i datterforetak	33		
20.016	25.200	Immaterielle eiendeler	10	25.200	20.016
2.671	3.823	Varige driftsmidler	11	3.823	2.671
11.623		Utsatt skattefordel	8		5.133
28.572	87.210	Andre eiendeler	9	112.955	50.973
30.629.271	35.339.268	Sum eiendeler		51.534.794	44.727.238
Forpliktelser og egenkapital					
277.585	496.271	Forpliktelser til kredittinstitusjoner	14		
21.573.981	24.073.853	Innskudd og forpliktelser til kunder	19	23.765.670	21.270.352
5.392.687	6.700.750	Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir	20,22,37	23.083.373	19.596.485
11.526	10.086	Finsielle derivater	13,32	16.272	18.703
77.279	121.434	Andre forpliktelser	24,39	165.111	120.334
67.839	80.285	Forpliktelser ved periodeskatt	8	123.946	90.082
	6.902	Forpliktelser ved utsatt skatt	8	6.798	
17.151	24.242	Avsetning pensjonsforpliktelse	25	24.242	17.151
449.684	449.761	Ansvarlig lånekapital	23	449.761	449.684
27.867.732	31.963.586	Sum forpliktelser		47.635.173	41.562.792
Egenkapital					
976.740	978.492	Aksjekapital		978.492	976.740
892.452	1.107.154	Overkurs		1.107.154	892.452
299.071	369.599	Fondsobligasjon	26	369.599	299.071
3.789	3.789	Annen innskutt egenkapital		3.779	3.779
589.487	916.649	Annen egenkapital		1.440.598	992.404
2.761.539	3.375.682	Sum egenkapital	1	3.899.622	3.164.446
30.629.271	35.339.268	Sum forpliktelser og egenkapital		51.534.794	44.727.238
876.000	876.000	Antall aksjer ved utgangen av perioden		876.000	876.000

Oslo, 15. februar 2018
Styret i Gjensidige Bank ASA

Mats C. Gottschalk
Styreleder

Per Kumle

Marianne B. Einarsen

Anita Gundersen

Janneke Tranås Hjorth

Hans-Jacob Starheim

Krister Georg Aanesen
Adm.dir

Oppstilling av endringer i egenkapital

Konsern Tusen kroner	Aksje kapital	Over kurs	Fonds obliga sjon	Annen innskutt egenkap.	Sum innskutt egenkap.	Annen egenkap.	Total egenkap.
Egenkapital 1.1.2016	974.112	695.080	298.939	3.779	1.971.909	697.365	2.669.275
Kapitalutvidelse 2016	2.628	197.372			200.000		200.000
Avgitt konsernbidrag						(2.655)	(2.655)
Aksjebaserte betalingstransaksjoner som gjøres opp i egenkapital						(36)	(36)
Utstedt fondsobligasjon							
Betalt rente på utstedt fondsobligasjon			(9.887)		(9.887)	112	(9.775)
Periodens resultat 1.1.-31.12.2016			10.019		10.019	310.111	320.130
Andre inntekter og kostnader							
Poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet							
Aktuarielle gevinster og tap på pensjon						(168)	(168)
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet						42	42
Sum poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet						(126)	(126)
Poster som senere kan reklassifiseres til resultatet						(12.460)	(12.460)
Skatt på poster som senere kan reklassifiseres til resultatet						93	93
Sum poster som senere kan reklassifiseres til resultatet						(12.367)	(12.367)
Sum andre inntekter og kostnader						(12.492)	(12.492)
Periodens totalresultat 1.1.-31.12.2016			10.019		10.019	297.618	307.638
Egenkapital 31.12.2016	976.740	892.452	299.071	3.779	2.172.042	992.404	3.164.446
Egenkapital 1.1.2017	976.740	892.452	299.071	3.779	2.172.042	992.404	3.164.446
Kapitalutvidelse 2017	1.752	214.702			216.454	1.741	218.195
Avgitt konsernbidrag							
Aksjebaserte betalingstransaksjoner som gjøres opp i egenkapital						589	589
Utstedt fondsobligasjon			69.825		69.825		69.825
Betalt rente på utstedt fondsobligasjon			(10.711)		(10.711)		(10.711)
Periodens resultat 1.1.-31.12.2017			11.414		11.414	447.693	459.107
Andre inntekter og kostnader							
Poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet							
Aktuarielle gevinster og tap på pensjon						(2.439)	(2.439)
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet						610	610
Sum poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet						(1.829)	(1.829)
Poster som senere kan reklassifiseres til resultatet							
Skatt på poster som senere kan reklassifiseres til resultatet							
Sum poster som senere kan reklassifiseres til resultatet							
Sum andre inntekter og kostnader						(1.829)	(1.829)
Periodens totalresultat 1.1.-31.12.2017			11.414		11.414	445.864	457.278
Egenkapital 31.12.2017	978.492	1.107.154	369.599	3.779	2.459.024	1.440.598	3.899.622

Oppstilling av endringer i egenkapital (forts.)

Mor Tusen kroner	Aksje kapital	Over kurs	Fonds obliga sjon	Annen innskutt egenkap.	Sum innskutt egenkap.	Annen egenkap.	Total egenkap.
Egenkapital 1.1.2016	974.112	695.080	298.939	3.789	1.971.920	365.701	2.337.621
Kapitalutvidelse 2016	2.628	197.372			200.000		200.000
Avgitt konsernbidrag (etter skatt)						(1.991)	(1.991)
Aksjebaserte betalingstransaksjoner som gjøres opp i egenkapital						(17)	(17)
Utstedt fondsobligasjon							
Betalt rente på utstedt fondsobligasjon			(9.887)		(9.887)	112	(9.775)
Periodens resultat 1.1.-31.12.2016			10.019		10.019	238.175	248.195
Andre inntekter og kostnader							
Poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet							
Aktuarielle gevinster og tap på pensjon						(168)	(168)
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet						42	42
Sum poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet						(126)	(126)
Poster som senere kan reklassifiseres til resultatet						(12.460)	(12.460)
Skatt på poster som senere kan reklassifiseres til resultatet						93	93
Sum poster som senere kan reklassifiseres til resultatet						(12.367)	(12.367)
Sum andre inntekter og kostnader						(12.492)	(12.492)
Periodens totalresultat 1.1.-31.12.2016			10.019		10.019	225.683	235.702
Egenkapital 31.12.2016	976.740	892.452	299.071	3.789	2.172.052	589.487	2.761.539
Egenkapital 1.1.2017	976.740	892.452	299.071	3.789	2.172.052	589.487	2.761.539
Kapitalutvidelse 2017	1.752	214.702			216.454	1.741	218.195
Avgitt konsernbidrag (etter skatt)							
Aksjebaserte betalingstransaksjoner som gjøres opp i egenkapital						590	590
Utstedt fondsobligasjon			69.825		69.825		69.825
Betalt rente på utstedt fondsobligasjon			(10.711)		(10.711)		(10.711)
Periodens resultat 1.1.-31.12.2017			11.414		11.414	326.659	338.073
Andre inntekter og kostnader							
Poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet							
Aktuarielle gevinster og tap på pensjon						(2.439)	(2.439)
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet						610	610
Sum poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet						(1.829)	(1.829)
Poster som senere kan reklassifiseres til resultatet							
Skatt på poster som senere kan reklassifiseres til resultatet							
Sum poster som senere kan reklassifiseres til resultatet							
Sum andre inntekter og kostnader						(1.829)	(1.829)
Periodens totalresultat 1.1.-31.12.2017			11.414		11.414	324.830	336.244
Egenkapital 31.12.2017	978.492	1.107.154	369.599	3.789	2.459.034	916.649	3.375.683

Kontantstrømoppstilling

Mor			Konsern	
1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2017	Tusen kroner	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Operasjonelle aktiviteter				
(1.512.334)	(2.069.366)	Netto utbetaling av lån til kunder	(4.912.206)	(4.545.765)
2.151.749	2.499.872	Netto innbetaling av innskudd fra kunder	2.495.318	1.848.120
969.865	1.054.338	Innbetaling av renter fra kunder	1.508.986	1.326.285
(262.760)	(258.420)	Utbetaling av renter til kunder	(257.236)	(264.695)
(14.192)	(28.763)	Netto innbetaling av renter fra kredittinstitusjoner o.l	(19.351)	(6.798)
(51.296)	(70.511)	Betalt skatt	(92.754)	(87.383)
170.940	216.132	Netto andre provisjonsinntekter/andre inntekter	164.390	110.005
(343.124)	(498.042)	Utbetaling til drift	(502.715)	(348.581)
(116.171)	(1.451.881)	Netto innbet./utbet (-) ved kjøp og salg av finans. instr. og rentebærende verdipapir	(1.418.987)	(391.733)
992.676	(606.640)	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	(3.034.555)	(2.360.544)
Investeringsaktiviteter				
(17.326)	(21.401)	Netto kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	(21.401)	(17.326)
	(200.000)	Investering i datterforetak		
(17.326)	(221.401)	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(21.401)	(17.326)
Finansieringsaktiviteter				
(714.685)	1.484.286	Netto innbet./ utbet.(-) ved låneopptak i kredittinstitusjoner og obligasjoner m. fortrinnsrett	3.462.424	2.003.612
(70.592)	(57.916)	Netto utbetaling av renter på finansieringsaktiviteter	(308.754)	(301.531)
(27.272)	(30.869)	Netto innbetaling/ utbetaling(-) ved andre kortsiktige poster	(41.872)	(19.865)
	70.000	Utstedelse fondsobligasjon	70.000	
(13.182)	(10.711)	Utbetaling av rente på fondsobligasjon	(10.711)	(13.182)
202.655	195.000	Kapitalutvidelser	195.000	202.655
(623.075)	1.649.789	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	3.366.087	1.871.688
352.275	821.748	Sum kontantstrøm	310.131	(506.182)
Kontantstrøm i året				
2.517.867	2.870.142	Likviditetsbeholdning 1.1.	119.998	626.180
2.870.142	3.691.890	Likviditetsbeholdning 31.12.	430.129	119.998
352.275	821.748	Netto innbetaling/ utbetaling(-) av kontanter	310.131	(506.182)
Spesifikasjon likviditetsbeholdning				
57.011	229.633	Krav på sentralbanker	229.633	57.011
2.813.131	3.462.258	Innskudd i kredittinstitusjoner	200.496	62.987
2.870.142	3.691.890	Likviditetsbeholdning i kontantstrømoppstilling	430.129	119.998

Kontantstrømoppstillingen viser innbetalinger og utbetalinger av kontanter og kontantekvivalenter gjennom året. Oppstillingen er justert for poster som ikke initierer kontantstrømmer, som avsetninger, avskrivninger, samt nedskrivninger på utlån og garantier. Kontantstrømmene er klassifisert som operasjonelle aktiviteter, investeringsaktiviteter, eller finansieringsaktiviteter. Kontanter er definert som kontanter og fordringer på sentralbanker, og fordringer på kredittinstitusjoner.

Regnskapsprinsipper

Generelt

Gjensidige Bank ASA er et foretak eiet av Gjensidige Forsikring ASA og er hjemmehørende i Norge. Foretakets hovedkontor er i Schweigaards gate 14, Oslo, Norge. Hovedaktiviteten i foretaket er ordinær bankvirksomhet rettet mot privatpersoner. Regnskapsprinsippene som benyttes i regnskapet er beskrevet nedenfor.

Årsregnskapet per 31. desember 2017 ble vedtatt av styret 15. februar 2018.

Konsernregnskapet og foretaksregnskapet er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som fastsatt av International Accounting Standards Board (IASB) og godkjent av Den europeiske union (EU), samt ytterligere norske opplysningskrav som følger av lover og forskrifter.

Endring i regnskapsprinsipper

Alle inntekter og kostnader skal som hovedregel føres over resultatregnskapet. Unntak er virkning av endring av regnskapsprinsipper. Ved grunnleggende regnskapsreformer/endring av regnskapsprinsipper skal tall for tidligere år omarbeides slik at de er sammenlignbare. Dersom poster i regnskapet blir reklassifisert, skal sammenlignbare tall utarbeides for tidligere perioder og vises i regnskapsoppstillingen.

Nye standarder og fortolkninger ennå ikke vedtatt

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2017, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette konsernregnskapet. De som kan være relevante for Gjensidige Bank ASA er angitt nedenfor. Gjensidige Bank ASA planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

• IFRS 9 Financial instruments (2014)

IFRS 9 introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler skal klassifiseres enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de forvaltes og hvilke kontraktsfestede kontantstrømegenskaper de har. IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser øremerket til virkelig verdi, der endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelses kredittrisiko, presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet.

Ifølge gjeldende regler, skal verdifall ved kreditttap bare innregnes når objektive bevis for tap eksisterer. Tapsavsetninger skal ifølge IFRS 9 måles ved bruk av en forventet tapsmodell i stedet for en inntrådt tapsmodell som i IAS 39. Reglene om verdifall i IFRS 9 vil komme til anvendelse på alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost eller til virkelig verdi med de endringer i virkelig verdi som er innregnet i andre inntekter og kostnader. I tillegg omfattes også låneforpliktelser, finansielle garantikontrakter og leasefordringer av standarden. Hvordan avsetninger for forventede kreditttap på finansielle eiendeler skal måles, avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning, og dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, bør avsetningen tilsvare 12 måneders forventet kreditttap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig, bør avsetningen tilsvare forventet kreditttap over eiendelens levetid. Denne todelte metoden erstatter dagens nedskrivningsmodell.

Banken har i 2017 gjort omfattende arbeid for å utarbeide interne modeller som er i henhold til de nye retningslinjene i IFRS 9. De nye kravene til tapsavsetning er forventet å gi en økning i tapsavsetning på 13,8 millioner kroner, tilsvarende 7,7 prosent. Samlet nedskrivning for tap utgjorde 180,3 millioner kroner ved utgangen av 2017. Endringen som følge av nye retningslinjer vil bli bokført over annen egenkapital. Kjernekapitaldekningen vil hensyn ta amortiseringsplan foreslått av norske myndigheter (overgangsregel). Effekten på ren kjernekapitaldekning før overgangsregelen ansees som ubetydelig, på 0,044 prosent. Første års effekt på ren kjernekapitaldekning er estimert til 0,002 prosent. IFRS 9 gjelder med virkning fra 1. januar 2018.

1.1 Faktorer, forutsetninger og teknikker som brukes ved beregning av verdifall

1.1.1 Kredittscore og risikoklasser

Banken gjør utstrakt bruk av kredittscore i sin kredittvurderings- og overvåkingsprosess. Det brukes ulike kredittscoremodeller for bankens ulike produktgrupper alt etter engasjementets art og type låntaker. Kredittscoremodellene valideres for å predikerer risiko for mislighold på årlig basis.

Kredittscorene som brukes for privatkundeengasjementer beregnes på grunnlag av opplysninger kunden har oppgitt i lånesøknaden, opplysninger fra eksterne byråer, andre eksterne kundeopplysninger og interne historiske data (for eksempel betalingsatferd). For næringslivskunder i tilknytning til bilfinansieringsvirksomheten, bruker banken en kombinasjon av finansielle nøkkeltall (eksempelvis resultatmargin, egenkapitalandel, finansiell gjeldsgrad osv.) og ikke-finansielle størrelser (eksempelvis antall år virksomheten har vært drevet, eiernes og ledelsens om-dømme og eventuelt sikkerhetens type og størrelse) i tillegg til eksterne kredittrateringer fra kreditbyråer.

Banken fastsetter en kredittrisikoklasse for hvert engasjement på grunnlag av kredittscoringmodeller og en vurdering basert på erfaring. Kredittscore er basert på historiske opplysninger, som gir en indikasjon på sannsynlighet for mislighold. Kredittrisikoklassene er definert og kalibrert slik at risikoen for mislighold øker med risikoklassen.

Kredittrisikoklassene defineres ved førstegangsinnregning på grunnlag av scoren ved førstegangsinnregning, som i sin tur tar utgangspunkt i tilgjengelig informasjon om låntaker. Ved påfølgende perioder blir score og risikoklasse oppdatert og monitort regelmessig. Score som oppdateres periodisk over engasjementets levetid, kan endres basert på kreditthistorikk, og engasjementet kan dermed flyttes over i en annen kredittrisikoklasse enn ved førstegangsinnregning.

Risikoklassene deles inn i risikogrupper: lav risiko, middel risiko og høy risiko, samt uklassifiserte og allerede misligholdte engasjementer, basert på definerte intervaller for misligholdssannsynlighet.

1.1.2 Definisjon av misligholdssannsynlighet (Probability of Default – PD)

Misligholdssannsynligheten (PD) er et statistisk basert estimat av sannsynligheten for at en misligholdshendelse inntreffer. Banken definerer et engasjement som misligholdt 90 dager etter kontraktsmessig forfall (immaterielle beløp vurderes ikke) eller dersom en annen tapshendelse har oppstått (for eksempel gjeldsforhandlinger eller konkursvarsel).

Kredittrisikoklassene er en viktig faktor i fastsettelsen av misligholdssannsynlighet for engasjementer. Banken samler inn opplysninger om utvikling og mislighold av engasjementer med kredittrisiko, analysert etter type produkt og låntaker for det enkelte

engasjement. For en del porteføljer som det ikke foreligger nok data eller historikk for til å sette noen kundescore, benyttes også kredittvurderingsinformasjon innkjøpt eksternt fra kredittre-ransebyråer.

Banken benytter statistiske modeller for å analysere dataene og produserer estimater over misligholdssannsynlighet for engasje-mentenes restlevetid og hvordan disse forventes å endre seg over tid.

For en del av de mindre porteføljene har banken begrenset med data og historikk og bruker derfor om mulig informasjon om lig-nende porteføljer, eventuelt en vurdering basert på erfaring med vurdering av misligholdssannsynlighet.

1.2 Engasjementer med lav kredittrisiko

Et finansielt engasjement anses å ha lav risiko dersom det har lav risiko for å bli misligholdt, låntaker har solid evne til å oppfylle sine kontraktsfestede kontantstrømforpliktelser på kort sikt. I til-legg kan ugunstige endringer i økonomiske og forretningsmessige betingelser på lengre sikt, men vil ikke nødvendigvis, redusere låntakers evne til å oppfylle sine kontraktsfestede kontantstrøm-forpliktelser.

Kredittrisikoen ved et finansielt engasjement vil ikke anses som lav utelukkende basert på verdien av en eventuell sikkerhet.

Banken vurderer et engasjement som et lavrisikoengasjement så lenge det ikke oppfyller kriteriene for vesentlig økning i kredittri-siko i henhold til punkt 1.3, eller verdifall i henhold til punkt 1.4. Engasjementer som per rapporteringsdato er i lavrisikogruppen, anses dessuten som engasjementer med lav kredittrisiko.

For kontoer med lav kredittrisiko per rapporteringsdato foretar banken en beregning av forventet kredittap (Expected Credit Loss – ECL) over de neste 12 måneder. Beregningen av 12 måne-ders forventet kredittap (12-month ECL) beskrives i det nedenstå-ende.

1.3 Vesentlig økning i kredittrisiko

Ved vurderingen av om misligholdsrisikoen for et finansielt instru-ment har økt vesentlig siden førstegangsinnregning, baserer banken seg på slik rimelig, dokumenterbar informasjon som er relevant og tilgjengelig uten å medføre utilbørlige kostnader eller arbeid. Dette omfatter både kvantitative og kvalitative opplys-ninger og analyser og baserer seg på bankens historiske erfaring og kredittvurdering, inkludert fremtidsrettet informasjon.

For bankens engasjementer viser den historiske analysen at mis-lighold ikke er konsentrert om noe spesifikt punkt i det finansielle instrumentets forventede levetid. Ut fra dette anses endringer i risiko for at mislighold skal finne sted i løpet av de neste 12 måne-ders, som en indikasjon på sannsynligheten for endringer i leve-tidsrisiko for mislighold.

Banken benytter en "point in time" prosess der den interne vur-deringen viser hvordan låntakers nåsituasjon og/eller mest sann-synlige fremtidige situasjon vurderes i et 12-måneders perspektiv etter vurderingsperioden. På den måten vil den interne vurderin-gen endre seg med endringene i låntakers situasjon i løpet av kre-ditt-/forretningszyklusen.

En vesentlig økning i kredittrisiko for et engasjement beregnes ved å sammenligne anslått 12-måneders misligholdssannsynlig-het på rapporteringsdato med estimert 12-måneders misligholds-sannsynlighet ved førstegangsinnregning av engasjementet. Engasjementer som klassifiseres som lavrisikoengasjementer per

rapporteringsdato, tas ikke med i denne beregningen. Dersom ri-sikoklassen på rapporteringsdatoen har økt mer enn en definert toleranse i forhold til ved førstegangsinnregning, anses kredittri-sikoen for engasjementet å ha økt vesentlig.

Kriteriene for å vurdere om kredittrisikoen har økt vesentlig, er blant annet basert på en "rebuttable presumption", altså en for-modning om at det ikke foreligger betalingsmislighold. Dersom engasjementet på rapporteringsdatoen er forfalt med mellom 30 og 89 dager, uansett risikoklasse eller risikomigrasjon, anses kre-dittrisikoen for engasjementet å ha økt vesentlig.

I tillegg kan banken anse at kredittrisikoen for et engasjement har økt vesentlig basert på kvalitative indikatorer som indikerer økt risiko. For eksempel kan et engasjement etter en individuell vurdering av kunden i inndrivelsesprosessen bli klassifisert som tapsutsatt. I slike tilfeller gjøres en individuell måling av verdifal-let på grunnlag av bankens beste estimat over nåverdien av de kontantstrømmer som forventes å komme inn, inkludert fra over-tatt pant i og salg av eventuelle eiendeler. Ved beregning av disse kontantstrømmene gjør banken en vurdering av debtors finansi-elle stilling og netto salgsverdi av eventuell underliggende sikker-het.

1.3.1 Endringer i lånekontrakter restrukturering

I enkelte begrensede tilfeller kan banken også endre lånevilkårene for kunder med økonomiske problemer (betegnet som "restruk-turering" eller betalingslettelse) for å hjelpe kunden til nedbeta-ling og redusere risikoen for mislighold. I henhold til bankens ret-ningslinjer kan restrukturering av lån tilbys dersom debitor mangler evne, men har vilje, til å betjene lånet. I slike tilfeller vil banken vurdere om debitor har gjort alt som er rimelig å forvente for å overholde de opprinnelige kontraktsvilkårene, samt gjøre an vurdering av om debitor vil være i stand til å overholde de en-drede vilkårene.

De endrede vilkårene vil vanligvis omfatte forlenget løpetid, ned-satt rente eller endring av terminer for betaling av rente eller ho-vedstol, eller andre endringer i lånevilkårene (men ikke en økning i utestående engasjement) for å sette kunden i stand til å betale.

For finansielle eiendeler som er modifisert etter bankens retnings-linjer for restrukturering, vil estimatet for misligholdssannsynlig-het vise om endringen har forbedret eller gjenopprettet bankens mulighet til å inndrive renter og hovedstol og bankens tidligere erfaring med tilsvarende betalingslettelse. Som et ledd i denne prosessen vil banken evaluere låntakers betalingshistorikk opp mot de endrede kontraktsvilkårene og vurdere ulike atferdsindi-katorer.

1.3.2 Inkorporering av fremtidsrettet informasjon

Fremtidsrettet informasjon benyttes både i vurdering av om kre-dittrisikoen for et instrument har økt vesentlig siden første gangs innregning, og måling av forventet kredittap (Expected Credit Loss – ECL). Banken bruker en analyse offentliggjort av Norges Bank, som ser på hvilke makroøkonomiske faktorer som driver ut-viklingen i bankenes problemlån. Basert på denne analysen be-nytter banken endring i arbeidsledighet og rentenivå som fakto-rer som påvirker PD.

Banken anvender sannsynlighetsberegninger på ulike scenarioer som er identifisert. Basisscenariot er det utfallet som er mest sannsynlig. Det består av informasjonen banken bruker i sin stra-tegiske planleggings- og budsjetteringsprosess.

1.4 Verdifall

Definisjon av verdifall – objektive bevis

Banken anser en finansiell eiendel for misligholdt når:

- banken blir kjent med vesentlige økonomiske vanskeligheter hos låntaker (konkursforhandling, gjeldsforhandling).
- banken, av økonomiske eller kontraktsfestede grunner knyttet til låntakers økonomiske vanskeligheter, endrer en låntakers betingelser som den ellers ikke ville ha vurdert (for eksempel restrukturering av lån).
- det er sannsynlig at låntaker vil gå konkurs eller innlede konkurs eller søke gjelds- eller konkursforhandlinger.

I tillegg har banken etablert en såkalt "rebuttable presumption" eller backstop, en presumsjon om at et engasjement uansett skal anses som misligholdt ved mer enn 90 dager.

Rammeprodukter anses også som misligholdt når debitor har overskredet kredittgrensen.

Alle engasjementer som oppfyller ovenstående misligholdskrav klassifiseres som tapsutsatt.

1.5 Måling av forventet kredittap (Expected Credit Loss – ECL).

De viktigste faktorene ved måling av ECL er misligholdssannsynlighet (PD), eksponering ved mislighold (Exposure at default – EaD) og tap gitt mislighold (Loss given default – LGD). Disse parameterne er avledet fra internt utviklet statistikkmodeller og andre historiske data. De er justert for å gjenspeile fremtidsrettet informasjon som beskrevet i det ovenstående.

PD-estimer er estimater på et gitt tidspunkt, beregnet på grunnlag av statistiske scoringsmodeller og vurdert ved hjelp av ratingverktøy som er skreddersydd til de ulike kategoriene av motparter og engasjementer.

EaD utgjør forventet eksponering ved mislighold. Bankens avleder EaD fra gjeldende eksponering mot motparten og potensielle endringer i gjeldende beløp tillatt i henhold til kontrakten, amortisering inkludert. EaD for en finansiell eiendel er dens brutto balanseførte verdi. For låneforpliktelser inkluderer EaD trukket beløp og potensielle fremtidige beløp som kan bli trukket under kontrakten, og beregnes på grunnlag av historiske observasjoner og fremtidsrettede prognoser.

Tap gitt mislighold (LGD) er den andelen av EaD som forventes tapt. Bankens estimerer LGD på grunnlag av historiske data for inndrivelse av misligholdte krav. LGD-modellene tar hensyn til sikkerhet og historiske kostnader for inndrivelse av eventuell sikkerhet. LGD beregnes på grunnlag av diskontert kontantstrøm med effektiv rente som diskonteringsfaktor.

For porteføljer der banken har begrensede historiske data, brukes enten en vurdering basert på kreditterfaring eller eksterne referanseopplysninger som supplement til internt tilgjengelige data.

For engasjementer med lav kredittisiko per rapporteringsdato, foretar banken en beregning av forventet kredittap over de neste 12 måneder. 12-måneders forventet kredittap defineres som den del av forventet kredittap over det finansielle instrumentets levetid som skriver seg fra misligholdshendelser som vil kunne inntruffe i løpet av de 12 første månedene etter rapporteringsdato.

Når det gjelder ubenyttede kredittrammer, baserer banken 12-måneders ECL på sine forventninger om den del av låneforpliktelsen som vil bli trukket i løpet av 12 måneder etter rapporteringsdato.

For å estimere 12-måneders ECL benytter banken historiske data for kunder med lav kredittisiko og avleder misligholdsriskoen fra

alle potensielle hendelser for de neste 12 månedene etter observasjonen. Bankens bruker også historiske data for å estimere eksponering ved mislighold de første 12 månedene etter observasjonsdato for slike engasjementer. Eksponering ved mislighold beregnes som netto nåverdi ved bruk av effektiv rente for den aktuelle engasjementsgruppe. ECL beregnes ved å multiplisere misligholdssannsynlighet (PD), eksponering ved mislighold (Exposure at default – EaD) og tap gitt mislighold (Loss given default – LGD).

For alle engasjementer som oppfyller kriteriene for vesentlig økning i kredittisiko eller som er klassifisert som tapsutsatt per rapporteringsdato, beregner banken forventet kredittap (Expected Credit Loss – ECL) over lånets levetid. Dette tilsvarer det forventede kredittap som skyldes alle potensielle misligholdshendelser i løpet av et finansielt instruments forventede levetid. For å kunne estimere levetids-ECL, lager banken et estimat over risikoen for at mislighold skal finne sted for det finansielle instrumentet i løpet av dets forventede levetid.

Dette estimatet av ECL er basert på nåverdien av alle manglende betalinger i løpet av forventet restlevetid for den finansielle eiendelen, dvs. differansen mellom:

- kontantstrøm i henhold til kontraktsvilkårene, og
- forventet kontantstrøm

Ved beregning av levetids-ECL for ubenyttede kredittrammer vil banken

- gjøre et estimat av forventet utestående ved mislighold og
- beregne nåverdien av differansen mellom kontraktsfestede kontantstrømmer gitt forventet benyttet kreditt og forventet kontantstrøm.

1.6 Fraregning og avskrivning

Banken anser en finansiell eiendel for fraregnet når:

- De kontraktsfestede rettighetene til kontantstrømmen fra de finansielle eiendelene utløper (for eksempel ved at lånet utløper og er fullt nedbetalt, eller at kunden har innfridd lånet før tiden).
- Den finansielle eiendelen blir overført og overføringen kvalifiserer som avregning (for eksempel ved salg av en eiendel eller gruppe eiendeler).
- Når banken ikke har noen rimelig grunn til å forvente at den finansielle eiendelen helt eller delvis vil bli inndrevet.

Det siste kriteriet gjelder avskrivning dersom banken anser at det ikke med rimelighet kan forventes noen kontantstrøm fra kunden.

1.7 Bankens investeringspraksis og sikringsbokføring

Finansielle instrumenter som både holdes for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer ført over andre inntekter og kostnader. Renteinntekter og eventuelle nedskrivninger skal føres i det ordinære resultatet. Utlån til kunder i selskapsregnskap til morbank (Gjensidige Bank ASA) vil tilfredsstille kriterier for måling til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader, da lån kan både holdes til forfall og selges til Gjensidige Bank Boligkreditt AS.

1.8 Konsekvenser av overgangen til IFRS 9 med hensyn til gjeldende tapsavsetninger

Med gjennomføringen av regnskapsreglene i IFRS 9 fra 1. januar 2018 forventes tapsavsetningene for lån å øke fra NOK 180.3 millioner til NOK 194.1 millioner.

- **IFRS 15 Inntekt fra kundekontrakter (2014)**

IFRS 15 gjelder for regnskapsår som starter 1. januar 2018 eller senere, omfatter alle kontrakter med kunder. I IFRS 15 etableres et rammeverk for innregning og måling av inntekter. Det antas at endringen ikke vil ha vesentlig effekt.

- **IFRS 16 Leieavtaler (2016)**

IFRS 16 krever at alle leieavtaler som skal rapporteres på foretakets balanse som eiendeler og forpliktelser. Tidligere klassifisering av leieavtaler som enten operasjonelle eller finansielle leieavtaler er fjernet. All leasing vil bli behandlet som finansiell leasing. Kortsiktige leieavtaler (mindre enn 12 måneder) og leasing av eiendeler av lav verdi er unntatt fra kravene. IFRS 16 implementeres fra 1. januar 2019. Det antas at endringen ikke vil ha vesentlig effekt.

- **Endringer i IFRS 2: Klassifisering og måling av aksjebaserte betalingstransaksjoner (2016)**

IFRS 2 har blitt endret for klassifisering og måling av aksjebaserte betalingstransaksjoner med nettooppgjør for tilbakeholdte skatteforpliktelser. Dersom foretaket er forpliktet til å holde tilbake et beløp for en ansattes skatteforpliktelse i forbindelse med aksjebasert betaling, og overføre dette beløpet i kontanter til skattemyndighetene på den ansattes vegne, da skal foretaket innregne forpliktelsen som en aksjebasert betalingstransaksjon med oppgjør i egenkapital. Endringen vil gjelde fra 1. januar 2018. Fra denne datoen vil skatteforpliktelsen bli innregnet som en aksjebasert betalingstransaksjon med oppgjør i egenkapital i stedet for en aksjebasert betalingstransaksjon med oppgjør i kontanter. Vår foreløpige vurdering er at endringen ikke forventes å ha vesentlig effekt på finansregnskapet.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil, basert på våre foreløpige vurderinger med utgangspunkt i den virksomheten foretaket har per i dag, ikke ha vesentlig effekt.

Konsolideringsprinsipper

Datterforetak

Datterforetak er foretak kontrollert av Gjensidige Bank ASA. Gjensidige Bank ASA kontrollerer et foretak når det er eksponert for eller har rettigheter til variabel avkastning fra sitt engasjement i foretaket og har mulighet til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over foretaket. Datterforetakene inkluderes i konsernregnskapet fra den dagen kontroll oppnås og til den opphører. Datterforetakenes regnskapsprinsipper er endret ved behov, for å samsvare med konsernets valgte prinsipper.

Følgende foretak oppfyller kravene til datterforetak og er konsolidert i konsernregnskapet:

- Gjensidige Bank Boligkreditt AS, 100 prosent eier og stemmeandel.

Investeringer i datterforetak blir i foretaksregnskapet vurdert etter kostmetoden.

Transaksjoner eliminert ved konsolidering

Konserninterne mellomværende og transaksjoner, samt urealiserte inntekter og kostnader fra konserninterne transaksjoner, elimineres i konsernregnskapet.

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost for virksomhetssammenslutningen måles til virkelig verdi på dato for overtakelsen av overtatte eien-

del, pådratte forpliktelser og egenkapitalinstrumenter utstedt av konsernet i bytte for kontroll av overtatte foretak, og eventuelle kostnader direkte henførbare til virksomhetssammenslutningen.

Hvis verdien, etter en revurdering av konsernets andel i netto virkelige verdi av identifiserbare eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser overstiger anskaffelseskostnader ved virksomhetssammenslutningen, blir det overskytende umiddelbart innregnet i resultatregnskapet.

Kontantstrømoppstillingen

Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter presenteres etter den direkte metoden, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

Inntekts- og kostnadsføringsprinsipper

Netto renteinntekter

Renteinntekter og rentekostnader beregnes og innregnes på grunnlag av effektiv rentes metode. Beregningen hensyntar etableringsgebyrer og direkte marginale transaksjonskostnader som er en integrert del av den effektive renten.

Inntektsføring av renter etter internrentemetoden blir benyttet både for balanseposter som vurderes til amortisert kost og balanseposter som blir vurdert til virkelig verdi over resultat.

Renteinntekter på nedskrevne engasjement beregnes som internrente av nedskrevet verdi.

Se også "Verdimåling til virkelig verdi" og "Verdimåling til amortisert kost".

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter fra ulike kundetjenester innregnes avhengig av hvilket formål som ligger til grunn. Gebyrer innregnes som inntekt når tjenestene er levert eller når en betydelig del er utført. Gebyrer som mottas for utførte tjenester innregnes som inntekt i den perioden tjenestene ble utført. Provisjoner mottatt som betaling for visse oppgaver, innregnes som inntekt når oppgaven er utført. Provisjonskostnader er transaksjonsbasert og innregnes i perioden tjenestene ble mottatt. Forvaltningshonorar og tegningsgebyr resultatfører når de er opptjent.

Netto gevinst/tap på poster til virkelig verdi

Realiserte og urealiserte gevinster og tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi innregnes under posten "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrument". Realiserte og urealiserte gevinster eller tap oppstår fra:

- Aksjer/andeler og andre aksjerelaterte instrumenter
- Rentebærende verdipapirer og andre renteinstrumenter
- Valutagevinster/-tap

Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter som ikke er relatert til noen av de andre inntektslinjene, blir generelt innregnet når transaksjonene er avsluttet.

Driftskostnader

Driftskostnader består av lønn, administrasjons- og salgskostnader. Disse kostnadene blir periodisert og kostnadsført innen regnskapsperioden.

Valuta

Foretakets og konsernets presentasjonsvaluta og funksjonelle valuta er norske kroner. Resultattransaksjoner relatert til kjøp og salg av verdipapirer og finansielle instrumenter i utenlandsk valuta er omregnet til norske kroner etter valutakursen på kjøps-/salgstidspunktet. Beholdningen av utenlandske verdipapirer og finansielle instrumenter er verdsatt til norske kroner etter gjeldende kurser på balansedagen. Likvide midler er også bokført til valutakurs på balansedagen.

Segmenter

Banken har i hovedsak privatkundesegmentet som målgruppe. Denne inndelingen reflekterer best hvordan virksomheten følges opp av ledelsen. Finansiell informasjon vedrørende segmenter er presentert i egen note.

Balanseføring av ikke-finansielle eiendeler

Eiendeler og forpliktelser balanseføres i banken på det tidspunkt banken oppnår reell kontroll over rettigheter til eiendelene og tar på seg reelle forpliktelser. Eiendeler fraregnes på det tidspunkt reell risiko vedrørende eiendelene er overført og kontroll over rettighetene til eiendelene er falt bort eller utløpt.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler består av inventar, maskiner og EDB-systemer som benyttes til egen virksomhet. Varige driftsmidler vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Det gjennomføres lineære avskrivninger over forventet utnyttbar levetid. I de tilfeller hvor driftsmidler eller betydelige deler av et driftsmiddel har forskjellig levetid balanseføres og avskrives de separat. Forventet utnyttbar levetid og restverdi, med mindre uvesentlig, revurderes årlig. En eiendels balanseførte beløp nedskrives hvis gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført beløp.

Immaterielle eiendeler

Andre immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler som anskaffes separat eller som gruppe, vurderes til anskaffelseskost. I immaterielle eiendeler inngår spesialtilpasset egenutviklet software. Disse vurderes til anskaffelseskost med tillegg av utgifter for å bringe programvaren klar til bruk, og redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Ved balanseføring av nye immaterielle eiendeler må det kunne påvises at det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen, vil tilflyte foretaket. I tillegg må eiendelens kostpris kunne estimeres pålitelig.

Balanseførte programvareutgifter blir avskrevet over forventet økonomisk levetid som normalt er 3 til 5 år. Avskrivningstid og -metode vurderes årlig. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjoner på verdifall, for øvrig behandles nedskrivning på immaterielle eiendeler og reversering av nedskrivning på samme måte som beskrevet for varige driftsmidler.

Direkte utgifter inkluderer utgifter til ansatte som er direkte involvert i programutviklingen, materiell og en del av relevante administrasjonsutgifter (overheadutgifter). Utgifter knyttet til vedlikehold av programvare og IT system blir direkte kostnadsført i resultatregnskapet.

Goodwill

Balanseført goodwill er ikke gjenstand for avskrivning. I konsernet refererer goodwill seg til oppkjøp av andre foretak og representerer den merverdien som er betalt utover særskilt verdsatte eiendeler. Denne merverdien blir testet for nedskrivning ved hvert rapporteringstidspunkt.

Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Foretaket vurderer balanseført beløp for eiendeler og identifiserbare immaterielle eiendeler årlig eller oftere, hvis hendelser og endringer i forutsetninger indikerer at balanseført beløp ikke er gjenvinnbart. Indikatorer som vurderes som vesentlige av foretaket og som kan utløse testing for verdifall, inkluderer:

- Signifikant resultatsvikt i forhold til historiske eller forventede fremtidige resultater
- Signifikante endringer i foretakets bruk av eiendelene eller overordnet strategi for virksomheten
- Signifikante negative trender for bransjen eller økonomien

Tidligere foretatte nedskrivninger for verdifall, bortsett fra for goodwill, blir reversert dersom forutsetningene for nedskrivningene ikke lenger er til stede. Nedskrivningene reverseres kun i den utstrekning at balanseført beløp ikke overstiger det som ville vært balanseført beløp etter avskrivninger på tidspunkt for reversering, om verdifall ikke hadde blitt innregnet.

Finansielle instrumenter

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når foretaket blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet (eiendel/forpliktelse som ikke er til virkelig verdi over resultatet), måles den til virkelig verdi pluss transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres. Finansielle forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt — det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle eiendeler klassifisert i en av følgende kategorier avhengig av formålet med investeringen:

- Utlån og fordringer, balanseført til amortisert kost
- Finansielle eiendeler, bestemt bokført til virkelig verdi med verdiendringer over resultat (Virkelig verdi opsjon)
- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, vurdert til virkelig verdi med verdiendringer over andre resultatkomponenter
- Finansielle eiendeler holdt for handelsformål, vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultat
- Investeringer holdt til forfall, balanseført til amortisert kost
- Derivater klassifisert som sikringsinstrument

Ved førstegangs regnskapsføring blir finansielle forpliktelser klassifisert i ett av følgende kategorier:

- Finansielle forpliktelser definert som forpliktelser vurdert til virkelig verdi med verdiendringer over resultat
- Andre finansielle forpliktelser balanseført til amortisert kost.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette. Utlån og fordringer regnskapsføres til virkelig verdi ved førstegangsinnregning, og til amortisert kost etter effektiv rentes metode i etterfølgende perioder. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning.

For utlån og fordringer og andre finansielle eiendeler som måles til amortisert kost, vurderes det på hver balansedag om det finnes objektive bevis på at en fordring/utlån eller en gruppe av fordring/utlån har falt i verdi. Det tas først stilling til de individuelle nedskrivningene før nedskrivning på gruppe fastsettes.

Dersom det foreligger objektive bevis på at et tap ved verdifall har påløpt, gjennomføres nedskrivning av det estimerte tapet. Dette tilsvarer differansen mellom balanseført verdi og nåverdi av estimert fremtidig kontantstrøm, neddiskontert med opprinnelig effektiv rente (dvs. den effektive renten ved låneopptak hensyntatt for etterfølgende endring i bankens rente). Med objektive bevis menes at det foreligger hendelser som indikerer at utlånet har verdifall. Dette kan være ved informasjon om betalingsanmerkninger, konkurs eller annet mislighold. For ytterligere informasjon se note 34 Risiko og risikostyring, nedskrivning og tap på utlån.

Leieavtale

En leieavtale klassifiseres som en finansiell leieavtale når det vesentligste av risiko og alle fordeler forbundet med eierskap overføres til en leietaker. All annen leasing klassifiseres som en operasjonell leieavtale.

Finansielle leieavtaler presenteres i regnskapet under utlån til og fordring på kunder. Ved beregning av nåverdien til leiekontrakten brukes den implisitte rentekostnaden i leiekontrakten når dette kan bestemmes. Dersom dette ikke kan fastsettes brukes foretakets marginale lånerente. Direkte kostnader knyttet til leiekontrakten er inkludert i kostprisen. Månedlige leiebeløp består av rente inntekter og nedbetaling av hovedstol. Renteinntektene er allokert til ulike regnskapsperioder slik at de gjenspeiler en konstant periodisk avkastning på konsernets netto investering i forhold til leiekontraktene.

Til virkelig verdi over resultatet

På tidspunktet for IFRS-implementering og i etterfølgende perioder ved første gangs innregning, kan alle finansielle eiendeler og forpliktelser klassifiseres til virkelig verdi over resultatet dersom de er anskaffet med tanke på videresalg eller:

- Klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser
- Finansielle eiendeler og forpliktelser inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi

Bankvirksomheten har etablert en likviditetsportefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi. Banken har som mål å ha lav renterisiko og planlegger og styrer renterisikoen slik at man aggregerer fastrenteposisjoner både på innlån, utlån og plasseringer i en modell, for så å benytte rentebytteavtaler til å balansere ut eventuell "restrisiko". Rentebytteavtalene føres til virkelig verdi. Sikringsbokføring benyttes for nye obligasjons- og sertifikatinnlån med fast rente som er gjenstand for rentesikring.

Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi på balansetidspunktet. Endringer i virkelig verdi føres over resultatregnskapet. Verdiendringer inngår i "Netto inntekt/(tap) på finansielle instrument".

Tilgjengelig for salg

Verdipapirer tilgjengelig for salg er ikke-derivative finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. Verdipapirer i denne kategorien måles til virkelig verdi, mens endringen i verdi innregnes i andre resultatkomponenter. Hvert kvartal gjennomføres det vurdering om det har inntrådt et verdifall. Om dette verdifallet er signifikant, blir det samlede tapet – målt som differansen mellom anskaffelseskost og virkelig verdi, fratrasket eventuell verdiforringelse på den finansielle eiendelen som tidligere er ført i resultatregnskapet – tatt ut av egenkapitalen og regnskapsført i resultatregnskapet. Verdiforringelser på aksjer og tilsvarende instrumenter ført i resultatregnskapet reverseres over andre resultatkomponenter.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, samt et fast forfall, og som et foretak har en positiv intensjon om og evne til å holde til forfall med unntak for:

- De som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet
- De som oppfyller definisjonen av utlån og fordringer

Holde til forfall eiendeler regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Finansielle derivater

All handel av finansielle derivater foregår innenfor strengt definerte rammer. Alle derivater innregnes til markedsverdi på kontraktsdato. Etterfølgende måling skjer til virkelig verdi med løpende innregning av verdiendringer. Virkelig verdi for derivater beregnes basert på noterte priser i de tilfeller slike er tilgjengelige. Når noterte priser ikke er tilgjengelig estimerer foretaket virkelig verdi basert på verdsettelsesmodeller som benytter observerbare markedsdata.

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikringsbokføring regnskapsføres i gruppen finansielle instrumenter holdt for omsetning. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendels/forpliktelses virkelige verdi. Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

Sikringsbokføring

Banken benytter seg av virkelig verdi sikring på renterisiko. Virkelig verdi sikring anvendes når derivater sikrer endringer i virkelig verdi på innregnede eiendeler eller forpliktelser med en spesifikk risiko. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Anvendelse av sikringsbokføring krever at sikringen er svært effektiv. Sikringen anses som svært effektiv hvis det ved inngåelsen og i sikringens løpetid kan forventes at endringer i virkelig verdi for sikringsinstrumentet i vesentlig grad oppveier endringer i virkelig verdi av sikringsobjektet mht den risiko som sikres. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå. Ved etablering av sikringseffektivitet måles effektiviteten på bakgrunn av et rentesjokk på enkeltinstrumentnivå. Ved beregning av sikringseffektiviteten i ettertid, måles virkelig verdi av de sikrede instrumentene og sammenligner den med endringen i virkelig verdi av det sikrede objektet. Resultatet må være innenfor et område på 80-125 prosent.

Verdimåling til amortisert kost

Finansielle instrument som ikke blir målt til virkelig verdi, blir verdsett til amortisert kost, og inntektene etter internrentemetoden. Ved internrentemetoden blir internrente på engasjementet utregnet. Internrenten blir fastsatt ved diskontering av kontraktfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmer inkluderer etableringsgebyr og direkte transaksjonskostnader som ikke blir dekket av kunden. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med internrenten.

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder

Forpliktelser til kredittinstitusjoner og kunder er regnskapsført, avhengig av motpart, enten som gjeld til kredittinstitusjoner eller som innskudd fra kunder, uavhengig av verdimålingsprinsipp. Rentekostnader på instrumentene inngår i "Netto renteinntekter" basert på internrente metoden. Andre verdiendringer inngår i "Netto inntekt/(tap) på finansielle instrument".

Verdipapirgjeld

Verdipapirgjeld omfatter utstedt sertifikat- og obligasjonsgjeld, samt tilbakekjøp av egne utstedte obligasjoner. Verdipapirgjeld regnskapsføres til virkelig verdi ved førstegangsinnregning. Verdipapirgjeld som ikke er sikret ved rentebytteavtale eller lignende blir ført til amortisert kost etter effektiv rentes metode i

etterfølgende perioder. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning.

Rentekostnader og amortiseringen av over-/underkurs på instrumenter inngår i "Netto renteinntekter" basert på internrente metoden.

Gjeld og egenkapital

Finansielle instrumenter er klassifisert som gjeld eller egenkapital i overensstemmelse med den underliggende økonomiske realiteten.

Renter, utbytte, gevinst og tap relatert til et finansielt instrument klassifisert som gjeld, vil bli presentert som kostnad eller inntekt. Utdelinger til innehavere av finansielle instrumenter som er klassifisert som egenkapital vil bli regnskapsført direkte mot egenkapitalen.

Banken klassifiserer fondsobligasjonsinstrument som egenkapital. Instrumentene er evigvarende men banken kan tilbakebetale kapitalen på gitte tidspunkt, første gang fem år etter utstedelse. Avtalevilkårene tilfredsstiller kravene i EUs CRR-regelverk og instrumentet inngår i konsernets kjernekapital for kapitaldekningsformål. Dette innebærer at banken har en ensidig rett til ikke å betale tilbake renter eller hovedstolen til investorene. Som følge av disse vilkårene tilfredsstiller ikke instrumentet kravene til forpliktelse i IAS 32 og presenteres derfor som fondsobligasjon innenfor konsernets egenkapital. Videre innebærer det at rentene ikke presenteres på linjen Sum rentekostnader, men som en reduksjon i Opptjent egenkapital. Tilsvarende vil fordelene av skattefradrag for rentene isolert gi en økning i Opptjent egenkapital og ikke presenteres som reduksjon av linjen Skattekostnad siden fordelene tilfaller foretakets aksjonærer.

Utbytte

Utbytte fra investeringer innregnes når foretaket har en ubetinget rett til å motta utbyttet. Avgitt utbytte innregnes som forpliktelser fra det tidspunkt generalforsamlingen vedtar utbytteutdelingen.

Regnskapsmessige avsetninger

En avsetning innregnes når foretaket har en legal eller underforstått forpliktelse som følge av en tidligere hendelse og det er sannsynlig at dette vil medføre utbetaling eller overføring av andre eiendeler, for å gjøre opp forpliktelsen.

Pensjoner

Pensjonsforpliktelser vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses som opptjent på rapporteringstidspunktet. Fremtidige pensjonsytelser beregnes med utgangspunkt i forventet lønn på pensjoneringsstidspunktet. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene og virkelig verdi av pensjonsmidlene. Det avsettes for arbeidsgiveravgift i den perioden en underfinansiering oppstår. Netto pensjonsforpliktelse fremkommer i balansen på linjen for Pensjonsforpliktelser. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. En overfinansiering i en sikret ordning kan ikke motregnes mot en underfinansiering i en usikret ordning. Dersom det er en netto overfinansiering i den sikrede ordningen innregnes denne som Pensjonsmidler.

Periodens pensjonsopptjening (service cost) og netto rentekostnad (-inntekt) resultatføres løpende, og presenteres som en driftskostnad i resultatet. Netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelsen. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene.

Avvik mellom estimert pensjonsforpliktelse og estimert verdi av pensjonsmidler ved forrige regnskapsår og aktuarberegnet pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidlene ved årets begynnelse innregnes i andre inntekter og kostnader. Disse vil aldri bli reklassifisert over resultatet.

Gevinster og tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsordning innregnes i resultatet på det tidspunkt avkortningen eller oppgjøret inntreffer.

Pliktige tilskudd til innskuddsbasert pensjonsordning innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

Aksjebasert betaling

Konsernet har et aksjespareprogram for ansatte og en aksjebasert godtgjørelsesordning for ledende ansatte. Aksjespareprogrammet er en ordning med oppgjør i aksjer, mens godtgjørelsesordningen er en ordning med oppgjør både i aksjer og kontanter.

De aksjebaserte betalingsordningene måles til virkelig verdi på tildelingstidspunktet. Virkelig verdi periodiseres over den periode de ansatte innvinners rett til å motta aksjene, Aksjebaserte betalingsordninger som innvinnes umiddelbart innregnes på tildelingstidspunktet. Innvinningsbetingelser tas i betraktning ved å justere antallet aksjer som blir inkludert i målingen av transaksjonsbeløpet, slik at det beløpet som til slutt innregnes skal være basert på antallet aksjer som til slutt innvinnes. Ikke-innvinningsbetingelser reflekteres ved måling av virkelig verdi og det foretas ingen justering av innregnet beløp ved faktisk manglende oppfyllelse av slike betingelser.

Kostnaden ved aksjebaserte transaksjoner med ansatte innregnes som en kostnad over gjennomsnittlig innvinningsperiode. For transaksjoner som gjøres opp i aksjer regnskapsføres verdien av de tildelte aksjene i perioden som en lønnskostnad i resultatet med motpost annen innskutt egenkapital. For ordninger som gjøres opp i kontanter regnskapsføres verdien av de tildelte opsjonene som en lønnskostnad i resultatet i perioden med en tilhørende forpliktelse i balansen. Forpliktelsen ved ordningen med kontantoppgjør måles til virkelig verdi på hver balansedag frem til og med dato for oppgjør, og endringer i virkelig verdi resultatføres. Arbeids giveravgift innregnes i resultatet over forventet opptjenningsperiode.

Aksjebaserte betalingsordninger som gjøres opp av en av aksjonærene i konsernspissen innregnes også som en aksjebasert betalings transaksjon med oppgjør i egenkapital.

Se note 39 for ytterligere beskrivelse av Gjensidiges aksjebaserte betalingsordninger.

Skatt

Inntektsskatt omfatter betalbar skatt og utsatt skatt. Inntektsskatten innregnes som kostnad eller inntekt og tas med i resultatregnskapet som skattekostnad med unntak av inntektsskatt på transaksjoner som innregnes direkte i egenkapitalen.

Betalbar skatt er basert på foretakets skattbare inntekt og beregnes i henhold til norske skatteregler og skattesatser.

Utsatt skattefordel og skatteforpliktelse innregnes etter balansemetoden av alle midlertidige forskjeller som oppstår mellom skattemessig og regnskapsmessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skattefordel innregnes av fremførbart ubenyttet skattemessig underskudd og ubenyttede skattecreditter. Skattefordelen innregnes bare i den grad det er sannsynlig at fremtidige skattemessige overskudd kan anvendes til å utligne midlertidige forskjeller, ubenyttede skattemessige underskudd og ubenyttede skattecreditter. Den utsatte skattefordelen og innregningen av fremtidig utsatt skatt er gjenstand for fortløpende evaluering. Utsatt skatteforpliktelse beregnes på midlertidige forskjeller og ubeskattede avsetninger. Utsatt skattefordel og utsatt skatteforpliktelse diskonteres ikke.

Eiendeler og forpliktelser måles til gjeldende skatteprosent i perioden da eiendelen blir realisert eller gjelden gjøres opp, basert på gjeldende skattesats på balansedagen. Betalbar skattefordel og skatteforpliktelse, samt utsatt skattefordel og skatteforpliktelse, utlignes hvis det er juridisk mulig.

1. Egenkapital

Aksjekapital

Gjensidige Bank ASA er et foretak eiet av Gjensidige Forsikring og er hjemmehørende i Norge. Aksjekapital for Gjensidige Bank ASA per 31. desember 2017 var 978,5 millioner kroner delt på 876.000 aksjer pålydende 1.117 per aksje. Per 31. desember 2016 var aksjekapitalen 976,7 millioner kroner delt på 876.000 aksjer pålydende 1.115 per aksje.

Fondsobligasjon

Banken har utstedt fondsobligasjonsinstrument pålydende 370 millioner kroner. Instrumentene er evigvarende men banken kan tilbakebetale kapitalen på gitte tidspunkt, første gang fem år etter utstedelse. Rentene som betales er flytende 3 måneders NIBOR pluss et fast kredittpåslag.

Overkurs

Innbetalinger ut over pålydende per aksje allokteres til overkurs.

Annen egenkapital

Annen egenkapital består av årets og tidligere års resultat.

2. Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Generelt

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelse av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimer og anvende forutsetninger som påvirker regnskapsført verdi av eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimaterne og tilhørende forutsetninger er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlige basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimaterne og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimer innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen bare påvirker denne perioden eller i perioden estimatene endres, og fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

De regnskapsprinsippene som benyttes av Gjensidige Bank ASA hvor vurderinger, estimater og forutsetninger kan avvike signifikant fra faktiske resultater er omtalt nedenfor.

Nedskrivninger og tap

For utlån og fordringer vurderes det på hver balansedag om det finnes objektive bevis på at en individuell fordring/utlån eller en gruppe av fordring/utlån har falt i verdi. Det tas først stilling til de individuelle nedskrivningene før nedskrivning på gruppe fastsettes. Dersom det foreligger objektive bevis på at et tap ved verdifall har påløpt, gjennomføres nedskrivning av det estimerte tapet. Individuelle nedskrivninger gjøres basert på en vurdering av det enkelte lån og gruppe avsetninger baseres på modeller for nedskrivninger på gruppenivå. Individuell vurderinger gjøres før gruppeavsetninger beregnes.

Nedskrivningen tilsvarer differensen mellom balanseført verdi og nåverdi av estimert fremtidig kontantstrøm neddiskontert med opprinnelig effektiv rente (dvs. den effektive renten ved låneopp-tak hensyntatt for etterfølgende endring i bankens rente). Med objektive bevis menes at det foreligger hendelser som indikerer at utlånet har verdifall. Dette kan være ved informasjon om betalingsanmerkninger, konkurs eller annet mislighold.

Endelig avskrivning (tap) føres når det er overveiende sannsynlig at lånet ikke vil bli tilbakebetalt og det ikke er pant eller mulighet for utlegg. Ved tapsføring vil eventuell nedskrivning bli reversert.

For ytterligere informasjon se note 34 Risiko og risikostyring, nedskrivning og tap på utlån.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler, vurderes årlig for å sikre at avskrivningsmetoden og avskrivningsperioden som brukes, samsvarer med de økonomiske realiteter. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. Det blir foretatt nedskrivninger når det foreligger verdifall.

Virkelig verdi på finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel unoterte aksjer) fastsettes ved hjelp av verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetoder er i hovedsak basert på markedsforholdene på balansedagen.

- Obligasjoner verdsettes basert av priser hentet fra Nordic Bond Pricing.
- Unoterte derivater, herunder rente- og valutainstrumenter, verdsettes også teoretisk. Pengemarkedsrenter, swaprenter, valutakurser og volatiliteter som danner grunnlag for verdsettelse hentes fra Bloomberg og Norges Bank.

For ytterligere informasjon se note 27 Virkelig verdi på finansielle instrumenter

Verdimåling til amortisert kost

Verdsettelsesmetoder benyttes ved prising av utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og utlån til kunder. Verdi av nedskrevne engasjement fastsettes ved neddiskontering av forventet fremtidig kontantstrøm med internrente basert på markedsvilkår for tilsvarende engasjement som ikke er nedskrevne. For ytterligere informasjon se note 27 Virkelig verdi på finansielle instrumenter.

Tap på finansielle eiendeler

For finansielle eiendeler som ikke er regnskapsført til virkelig verdi vurderes det om det på balansedagen finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. For ytterligere informasjon se note 34 Risiko og risikostyring, nedskrivning og tap på utlån.

Pensjonsforpliktelsene

Beregning av nåverdi av pensjonsforpliktelser baseres på aktuarielle og økonomiske forutsetninger. Enhver endring i forutsetningene påvirker den beregnede forpliktelsen. Endringer i diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Diskonteringsrenten og andre forutsetninger gjennomgås normalt en gang i året når den aktuarielle beregningen foretas, med mindre det har vært vesentlige endringer i løpet av året.

3. Segmentinformasjon

Banken har i hovedsak privatkundesegmentet som målgruppe. Segmentet er sammensatt av organisasjonskunder, fordelskunder, ansatte i Gjensidigekonsernet og andre kunder.

Banken tilbyr også innskudds- og låneprodukter rettet mot bedriftsmarkedet. Volumet knyttet til disse produktene er foreløpig av en slik størrelse at det ikke blir rapportert som eget segment.

Banken opererer kun i Norge og rapportering på geografiske seg-kundærsegmenter gir lite tilleggsinformasjon. Viktige eiendelsklasser (utlån) er imidlertid fordelt geografisk i egen note under utlån.

4. Netto renteinntekter

Mor			Konsern	
1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2017	Tusen kroner	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Renteinntekter				
4.052	3.721	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3.721	4.052
969.318	1.113.577	Utlån til og fordringer på kunder	1.580.487	1.360.738
63.976	66.995	Rentebærende verdipapirer	47.488	43.217
54.446	43.909	Andre renteinntekter		
1.091.792	1.228.202	Sum renteinntekter¹	1.631.696	1.408.006
Rentekostnader				
9.935	9.925	Innskudd og lån fra kredittinstitusjoner	107	32
266.057	272.390	Innskudd og lån fra kunder	272.390	266.057
Utstedte verdipapirer				
107.073	109.020	- vurdert til amortisert kost	340.705	320.341
11.701	12.478	Ansvarlig lånekapital	12.478	11.701
12.556	13.754	Andre rentekostnader	13.754	12.556
407.321	417.568	Sum rentekostnader²	639.434	610.686
684.471	810.635	Netto renteinntekter	992.261	797.320
1.027.816	1.161.208	¹ Herav sum renteinntekter for utlån mv som ikke vurderes til virkelig verdi.	1.584.208	1.364.789
		² Rentekostnader for innlån mv som ikke vurderes til virkelig verdi.		
		Inkluderer renteinntekter og rentekostnader vedr derivater.		

5. Netto provisjonsinntekter

Mor			Konsern	
1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2017	Tusen kroner	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Provisjonsinntekter				
	42.727	Provisjoner spareprodukter ¹	42.727	
277	263	Interbankprovisjon	263	277
20.998	20.610	Kortprovisjoner og -gebyr	20.610	20.998
11.330	7.897	Betalingsformidling	7.899	11.331
4.688	5.798	Gebyr utlån	8.159	7.037
12.403	21.831	Andre gebyr- og provisjonsinntekter	21.832	12.403
49.696	99.126	Sum provisjonsinntekter	101.490	52.046
Provisjonskostnader				
1.167	1.107	Interbankprovisjon	1.107	1.167
3.460	2.913	Betalingsformidling	2.913	3.460
44.388	81.821	Andre provisjonskostnader	81.821	44.388
49.015	85.841	Sum provisjonskostnader	85.841	49.015
680	13.285	Sum netto provisjon	15.648	3.031

¹Fusjonen med Gjensidige Investeringsrådgivning AS ble gjennomført i februar 2017 med regnskapsmessig effekt fra januar 2017.

6. Netto verdiendring på finansielle instrument til virkelig verdi

Mor			Konsern	
1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2017	Tusen kroner	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
3.085	(2.848)	Netto inntekter på valuta og finansielle derivater	(13.790)	(19.857)
3.085	(2.848)	Netto inntekter på finansielle instrument, handelsportefølje	(13.790)	(19.857)
26.228	20.225	Netto inntekter på sertifikat og obligasjoner	7.537	26.217
		Netto inntekter på aksjer/ andeler		
12.870	6.434	Netto inntekter på finansielle forpliktelser	17.308	35.882
39.098	26.659	Netto inntekter på finansielle instrument, regnskapsført til virkelig verdi	24.845	62.099
42.183	23.812	Netto verdiendring på finansielle instrument til virkelig verdi	11.056	42.243

7. Driftskostnader

Mor			Konsern	
1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2017	Tusen kroner	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
98.478	118.775	Ordinær lønn, honorar o.l	120.217	99.815
		Pensjonskostnader		
9.443	10.971	- tilskuddsplaner	11.135	9.586
2.514	5.141	- ytelsesplaner	5.141	2.514
15.970	18.910	Arbeidsgiveravgift	19.135	16.192
6.083	14.442	Øvrige personalkostnader	14.527	6.084
132.489	168.240	Sum personalkostnader	170.155	134.191
75.883	88.468	IKT kostnader	88.904	76.325
95.735	70.937	Markedsføring o.l	70.941	95.735
14.056	15.567	Andre administrasjonskostnader	15.681	14.163
12.155	20.560	Honorarer	31.103	23.515
25.486	28.442	Andre driftskostnader	20.629	18.483
223.315	223.975	Sum andre kostnader	227.258	228.221
11.236	15.064	Ordinære avskrivninger	15.064	11.236
367.040	407.279	Sum driftskostnader	412.477	373.648
		Godtgjørelse til revisor (inkl. mva.)		
498	519	Lovpålagt revisjon ¹	575	565
	211	Attestasjonstjenester	211	125
380	588	Rådgivning - annen rådgivning	753	962
		Rådgivning - skatt		
879	1.317	Sum godtgjørelse til revisor	1.539	1.651
143	168	Antall ansatte	169	144
147	156	Gjennomsnittlig antall ansatte	157	148

¹Tall for 2017 gjelder ny revisor

7. Driftskostnader (forts.)

Lønn og andre goder til ledelse og styrende organ 2017

Tusen kroner Navn og stilling	Fast lønn/ honorar	Opp- tjent varia- bel	Beregnet	Opptjente	Årets opptj. Aksje- basert av- lønning	Antall tildelte, ikke frigitte aksjer	Antall innløste aksjer	Antall aksjer utestå- ende	Eier antall aksjer	Utlån	Rente- sats	Gjeldende vilkår og avdrags- plan
			totale fordeler annet enn lønnkontanter	rettig- heter i årets pensjons- ordning								
Ledende ansatte												
Krister Georg Aanesen, Adm.Direktør (19.11-31.12)	1.012	109	66	105	122			579	1.368			
Hans O. Harén, Adm.Direktør (1.1-18.11)	2.534	339	233	1.786	339	2.565	3.152	5.638	6.892			
Teemu Alaviitala, Økonomidirektør	1.520	173	160	178	173	1.241	1.470	2.721	1.616			
Lene Steinum, Direktør Teknologi	1.172	123	162	179	123	912	1.091	2.005	3.898	4.567	1,99 %	20.2.2045
Tor Egil Nedrebø, Direktør Finans og Filialsjef	1.154	131	152	173	136	887	1.066	1.950	1.171	3.464	2,05 %	20.1.2040
Ole Bjørn Harang, Direktør Salg	1.365	155	160	198	155	1.113	1.333	2.445	5.510			
Alexander von Hirsch, Direktør Marked	1.065	38	160	159	38	869	920	1.795	1.958	6.296	2,15 %	20.2.2047
Stig Heide, Direktør Produkt	1.354	149	160	187	149	1.104	1.344	2.440	3.108	3.548	2,15 %	20.10.2043
Rajeev Prabhu, Direktør Kredittrisiko	2.004	218	160	189	218	1.636	2.007	3.625	5.297	4.605	2,15 %	20.9.2037
Nina Felicity Mydske Direktør Drift	1.214	135	160	198	135	998	1.102	2.103	3.798	1.631	1,99 %	20.3.2029
Trond Nyhus, Direktør Bil	1.370	156	160	132	156	1.124	201	1.610	1.693	3.497	1,99 %	20.12.2046
Mats Fjeldtvedt, Chief Risk Officer (1.3-31.12) ¹	1.013		17	177					2.696	1.426	1,97 %	20.11.2045
Jan Kåre Raae, Daglig leder Gjensidige Bank Boligkreditt AS	1.064	138	20	163	145	821	1.005	1.814	894			
Styre												
Mats C. Gottschalk, Leder									13.254			
Per Kumle	172											
Anita Gundersen												
Janneke Tranås Hjorth (27.3-31.12)									755			
Hans G. Hanevold (1.1-26.3)									8.734			
Marianne Broholm Einarsen	172											
Hans Jacob Starheim, ansattrepr. ²	27								3			
Sum ledende ansatte og styre	18.212	1.864	1.771	3.824	1.889	13.270	14.691	28.725	62.645	29.033		
Generalforsamling												
Helge Leiro Baastad									49.264			
Sum									49.264			

Foretaket har ikke andre godtgjørelser til administrerende direktør og har heller ikke forpliktet seg overfor administrerende direktør eller styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør av vervet.

¹Kun berettiget til kollektiv bonus i kraft av rollen som CRO.

²For ansattrepresentanter er kun godtgjørelsen for det gjeldende verv oppgitt.

7. Driftskostnader (forts.)

Lønn og andre goder til ledelse og styrende organ 2016

Tusen kroner	Beregnet Opptjente										Gjeldende	
Navn og stilling	Fast lønn/honorar	Opp-tjent variabel lønn	Opp-fordelt annet lønn	verdi av totale i regnskaps-året for pensjons-ordning	rettig-heter i aksje-basert av-lønning	Årets opptj. aksje-tildelte, ikke frigitte aksjer	Antall innløste aksjer	Antall aksjer utestående	Eier antall aksjer	Utlån	Rente-sats	vilkår og avdrags-plan
Ledende ansatte												
Hans O. Harén, Adm.Direktør	2.497	367	223	3.475	367	2.555	3.644	5.940	5.232			
Teemu Alaviitala, Økonomidirektør	1.476	177	158	174	177	1.218	1.622	2.814	847	1.130	1,95 %	20.6.2037
Lene Steinum, Direktør Teknologi	1.141	130	159	175	130	895	1.237	2.084	3.327	4.694	2,05 %	20.2.2045
Tor Egil Nedrebø, Direktør Finans og Filialsjef	1.060	127	159	157	140	875	1.212	2.033	1.327	3.495	2,40 %	20.2.2040
										83	2,20 %	20.8.2017
Ole Bjørn Harang, Direktør Salg	1.332	159	159	203	159	1.098	1.516	2.544	4.247			
Alexander von Hirsch, Direktør Marked	1.032	124	159	153	124	853	1.030	1.758	1.282			
Stig Heide, Direktør Produkt	1.326	158	159	183	158	1.094	1.535	2.559	2.352	3.650	2,05 %	20.10.2043
Rajeev Prabhu, Direktør Kredittrisiko	1.965	234	159	180	234	1.622	2.328	3.814	4.243	4.793	1,95 %	20.9.2037
Nina Felicity Mydske Direktør Drift	1.116	143	159	176	143	904	959	2.104	3.026	1.860	1,95 %	20.3.2029
Trond Nyhus, Direktør Bil (1.6-31.12)	1.271	161	154	176	161	557		607	1.306			
Jan Kåre Raae, Daglig leder Gjensidige Bank Boligkreditt AS	980	117	19	142	119	808	1.154	1.909	935			
Styre												
Mats C. Gottschalk, Leder									10.569			
Per Kumble	167											
Anita Gundersen									1.441			
Hans G. Hanevold									8.023			
Marianne Broholm Einarsen	167											
Hans Jacob Starheim, ansattrepr. ¹	40								3			
Sum ledende ansatte og styre	15.571	1.897	1.665	5.193	1.911	12.479	16.237	28.166	48.160	19.706		
Generalforsamling												
Helge Leiro Baastad									43.491			
Sum									43.491			

Foretaket har ikke andre godtgjørelser til administrerende direktør og har heller ikke forpliktet seg overfor administrerende direktør eller styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør av vervet.

¹For ansattrepresentanter er kun godtgjørelsen for det gjeldende verv oppgitt.

7. Driftskostnader (forts.)

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse

Gjensidige Bank ASA godtgjørelsespolitikk

Banken har etablert en godtgjørelsesordning som gjelder alle ansatte. Ordningen skal sikre at Gjensidige tiltrekker seg og beholder medarbeidere som presterer, utvikler seg, lærer og deler. Godtgjørelsen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende. Det forventes at de ansatte har et helhetlig syn på hva konsernet tilbyr av godtgjørelse og goder. Konsernets godtgjørelsesordninger skal være åpne og prestasjonsbaserte, slik at de i så stor grad som mulig oppleves som rettfærdige og forutsigbare. Det skal være samsvar mellom avtalt prestasjon og den godtgjørelsen som gis.

Retningslinjer for godtgjørelse og karriereutvikling skal knyttes til oppnåelse av konsernets uttrykte strategiske og økonomiske mål og verdigrunnlag, hvor både kvantitative og kvalitative målsetninger tas med i vurderingen. Målekriteriene skal fremme ønsket bedriftskultur og langsiktig verdiskapning, og så langt det er mulig ta hensyn til faktiske kapitalkostnader.

Godtgjørelsesordningen skal bidra til å fremme og gi incentiver til god risikostyring, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter. Fast grunnlønn skal være hovedelement i den samlede godtgjørelsen, som for øvrig består av variabel lønn, pensjon og naturallytelser. Variabel godtgjørelse skal benyttes for å belønne prestasjoner utover forventet, hvor både resultater og atferd i form av etterlevelse av verdigrunnlag, merkevare og ledelsesprinsipper skal vurderes.

Variabel godtgjørelse skal være resultatavhengig uten å være risikodrivende, og skal reflektere både foretakets, divisjonens, avdelingens og individets resultater og bidrag. Øvrige kompensasjonselementer som tilbys skal ansees attraktive av både nye og nåværende ansatte.

Ved avgjørelse av hvilke funksjoner i foretaket som skal defineres som ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering skal både kvalitative kriterier relatert til rolle, og kvantitative kriterier relatert til nivået på avlønning hensyntas. Det skal i tillegg gjøres en individuell vurdering av den enkeltes risikopåvirkning.

Beslutningsprosess

Styret i Gjensidige Forsikring ASA har opprettet et godtgjørelsesutvalg som også dekker Gjensidige Bank ASA. Godtgjørelsesutvalget består av tre medlemmer; styrets leder og to styremedlemmer.

Godtgjørelsesutvalget skal forberede saker for styret, og har i hovedsak ansvar for å:

- Utarbeide forslag til og følge opp praktiseringen av bankens retningslinjer og rammer for godtgjørelse
- Årlig vurdere og foreslå godtgjørelse til daglig leder
- Årlig vurdere og foreslå målkort for daglig leder
- Være rådgiver for daglig leder vedrørende den årlige vurderingen av godtgjørelse til ledergruppens medlemmer
- Vurdere administrasjonens forslag til "Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte" jf. allmennaksjeloven § 6-16a.
- Vurdere andre vesentlige personalrelaterte forhold for ledende ansatte

Veiledende retningslinjer for det kommende regnskapsåret

Godtgjørelse til daglig leder

Daglig leders lønn og øvrige økonomiske ytelser fastsettes av styret på bakgrunn av en helhetlig vurdering hvor det tas hensyn til Gjensidige Banks godtgjørelsesordning og markedslønn for tilsvarende type stilling.

Fastlønnen vurderes årlig og fastsettes på bakgrunn av lønnsutviklingen i samfunnet generelt og finansnæringen spesielt. Variabel godtgjørelse (bonus) fastsettes av styret basert på avtalte mål og leveranser, og kan utgjøre inntil 30 prosent av den faste årslønnen inklusive feriepengene. Variabel godtgjørelse opptjenes årlig, og er basert på samlet vurdering av finansielle og ikke-finansielle prestasjoner over de to siste årene. Variabel godtgjørelse inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Ved vurderingen tas det hensyn til foretakets resultater siste to år, samt en vurdering av daglig leders personlige bidrag til foretakets verdigrunnlag, utvikling og resultater. Halvparten av den variable godtgjørelsen gis i form av aksjer i Gjensidige Forsikring ASA, hvor 1/3 kan disponeres hvert av de kommende tre år. Den bundne variable godtgjørelsen kan reduseres dersom etterfølgende resultater og utvikling tilsier at den ble basert på uriktige forutsetninger. Daglig leder gis ikke resultatbaserte ytelser utover nevnte bonus, men kan i tillegg gis naturallytelser som firmabil og dekning av utgifter til elektronisk kommunikasjon. Tildeling av naturallytelser skal ha sammenheng med daglig leders funksjon i foretaket, og for øvrig være i tråd med markedsmessig praksis.

Daglig leder har pensjonsalder på 70 år, samt har pensjonsrettigheter i henhold til Gjensidige Banks innskuddspensjonsordning.

Daglig leder har en oppsigelsestid på seks måneder, og ingen avtale om etterlønn eller sluttvederlag ved fratredelse.

Godtgjørelse til øvrige ledende ansatte og ansatte som kan påvirke foretakets risiko vesentlig

Godtgjørelse til øvrig ledende ansatte fastsettes av daglig leder, etter rammer drøftet med godtgjørelsesutvalget og basert på retningslinjer fastsatt av styret. Gjensidige Banks veiledende retningslinjer legges tilsvarende til grunn for øvrige ledende ansatte og ansatte som kan påvirke risikoen vesentlig.

Den totale godtgjørelsen fastsettes ut fra behovet for å gi konkurransedyktige betingelser i de ulike forretningsområdene, og skal bidra til å tiltrekke seg og beholde ledere med ønsket kompetanse og erfaring som fremmer konsernets verdigrunnlag og utvikling.

Fastlønnen vurderes årlig og fastsettes på bakgrunn av lønnsutviklingen i samfunnet generelt og finansnæringen spesielt. Variabel godtgjørelse (bonus) til ledende ansatte opptjenes årlig, og baseres på en samlet vurdering av finansielle og ikke-finansielle prestasjoner over de to siste årene. Ved vurderingen tas det hensyn til en kombinasjon av foretakets resultater de siste to år, vedkommende forretningsenhet, samt en vurdering av personlige bidrag knyttet til etterlevelse av foretakets visjon, verdier, etiske retningslinjer og ledelsesprinsipper. Halvparten av den variable godtgjørelsen gis i form av aksjer i Gjensidige Forsikring ASA, hvor en tredjedel tildeles hvert av de kommende tre år. Den ikke utbetalte bundne variable godtgjørelsen kan reduseres dersom etter-

følgende resultater og utvikling tilsier at den ble basert på uriktige forutsetninger.

Det settes et øvre tak på utbetaling av bonus på 3 månedslønner inklusive feriepengene. Variabel godtgjørelse inngår ikke i pensjonsgrunnlaget.

Daglig leder kan etter samråd med godtgjørelsesutvalget gjøre avvik for spesielle stillinger hvis det er nødvendig for å gi konkurransedyktige betingelser. Tildeling av naturallytelser til ledende ansatte skal ha sammenheng med deres funksjon i konsernet og for øvrig være i tråd med markedsmessig praksis.

Foretakets ledende ansatte har en pensjonsalder på 70 år bortsett fra Direktør Salg som har en pensjonsalder på 65 år.

Direktør Salg har en ytelsesbasert pensjonsordning som videreføres fra tidligere ansettelsesforhold i Gjensidige Forsikring ASA. For øvrige ansatte er det en innskuddsbasert pensjonsordning for lønn opp til 12 G.

Det er per i dag ingen ansatte som er definert til å kunne påvirke foretakets risiko vesentlig med ansettelsesforhold i Gjensidige Bank ASA, som ikke inngår blant ledende ansatte.

Godtgjørelse til ansatte med kontrolloppgaver

Godtgjørelse til ansatte med kontrolloppgaver skal være uavhengig av resultatet i virksomheten de kontrollerer.

Ingen ledende ansatte med kontrolloppgaver har i dag variable bonusordninger, men får ta del i den kollektive bonusen på lik linje med øvrige ansatte. Fastlønnen baseres på konsernets generelle prinsipper om konkurransedyktig, men ikke lønnsledende avlønning.

Tildeling av pensjon og naturallytelser følger konsernets generelle ordning.

Kontrollfunksjoner leveres i stor grad av konsernet, og det er per i dag ingen slike ansatte med ansettelsesforhold i Gjensidige Bank ASA.

Godtgjørelse til tillitsvalgte samt øvrige ansatte med tilsvarende godtgjørelse som ledende ansatte

Godtgjørelse vil tilsvarende følge ovennevnte retningslinjer. Hovedtillitsvalgt i Gjensidige Bank ASA er gitt et lønnstillegg på tre trinn.

Bindende retningslinjer for aksjer, tegningsretter m.v. for det kommende regnskapsåret

Av variabel lønn opptjent i 2017 for adm. direktør og andre ansatte som er omfattet av forskrift om godtgjørelse i finansinstitusjoner, vil 50 prosent av brutto opptjent variabel lønn gis i form av et løfte om aksjer i Gjensidige Forsikring ASA. Aksjene tildeles med en tredjedel hvert av de kommende tre år.

Aksjespareprogram

Styret har vedtatt å videreføre konsernets aksjespareprogram for ansatte i 2018. Adm. direktør og ledende ansatte har på lik linje med øvrige ansatte i Gjensidige adgang til å delta i programmet. Etter gjeldende program kan den ansatte spare gjennom lønnstrekk for kjøp av aksjer i Gjensidige Forsikring ASA for inntil 75.000 kroner per år. Kjøp skjer kvartalsvis etter offentliggjøring av resultatene. Det gis et tilskudd på 20 prosent av kjøpesummen, begrenset oppad til 3.000 kroner. For de som beholder aksjene og fortsatt er ansatt i konsernet, tildeles en bonusaksje for hver fjerde aksje man har eid i mer enn to år.

Redegjørelse for lederlønnspolitikken i foregående regnskapsår

Styret bekrefter at retningslinjene om lederlønn for 2017 gitt i fjorårets erklæring, har blitt fulgt.

Styret har besluttet å gi alle fulltidsansatte en bonus på inntil 28.200 kroner.

8. Skattekostnad

Mor			Konsern	
1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2017	Tusen kroner	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
71.840	80.895	Betalbar skatt	124.555	93.420
18.753	18.525	Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel	11.931	30.126
(10.120)	13.475	Andre justeringer tidligere år	16.754	(15.194)
80.474	112.896	Skattekostnad	153.240	108.351
Avstemming av skattekostnad				
328.668	450.968	Resultat før skattekostnad	612.347	428.482
82.167	112.742	Forventet skatt etter nominell sats på 25 %	153.087	107.120
(3.068)	(3.501)	Skatteeffekt av permanente forskjeller	(3.501)	(3.068)
1.374	3.655	Andre justeringer tidligere år	3.655	4.299
80.474	112.896	Skattekostnad	153.240	108.351
24 %	25 %	Gjennomsnittlig effektiv skattesats	25 %	25 %
Utsatt skattefordel				
Utsatt skattefordel på grunn av midlertidige forskjeller				
4.288	6.060	- Pensjonsforpliktelser	6.060	4.288
4.810	4.681	- Driftsmidler	4.701	4.837
2.526	(17.644)	- Finansielle instrumenter	(17.559)	(3.992)
11.623	(6.902)	Utsatt skattefordel netto	(6.798)	5.133
Endringer i utsatt skattefordel/utsatt skatt i resultatregnskap, netto er som følger:				
670	1.773	Pensjonsforpliktelse	1.773	670
(352)	(128)	Driftsmidler	(137)	(367)
(19.072)	(20.169)	Finansielle instrument	(13.567)	(30.429)
(18.753)	(18.525)	Ved slutten av året	(11.931)	(30.126)
Betalbar skatt og utsatt skatt regnskapsført direkte mot egenkapital				
(3.431)	(4.174)	Betalbar skatt og utsatt skatt ført direkte mot egenkapitalen	(4.174)	(3.431)
(3.431)	(4.174)	Sum	(4.174)	(3.431)

Utsatt skattefordel vedrørende skattemessig underskudd til fremføring er regnskapsført kun i den grad det er sannsynlig at den vil bli realisert. Utsatt skattefordel og utsatt skatt utlignes og nettoføres når dette er juridisk holdbart og relaterer seg til samme skattemyndighet.

9. Andre eiendeler

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
24.947	41.438	Opptjente ikke mottatte inntekter	66.763	46.931
5.119	46.699	Forskuddsbetalte kostnader	47.120	5.535
(1.493)	(928)	Annet	(928)	(1.493)
28.572	87.210	Sum	112.955	50.973

10. Immaterielle eiendeler

Konsern Tusen kroner	Balanseførte prosjekt- kostnader	Balanseførte programvare	Goodwill	Sum
Anskaffelseskost eller regulert verdi 1.1.2016	82.062	72.657	1.500	156.219
Tilgang		13.746		13.746
Avgang				
Anskaffelseskost eller regulert verdi 31.12.2016	82.062	86.403	1.500	169.965
Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.2016	77.650	61.583		139.232
Årets avskrivning	1.683	7.535		9.218
Årets nedskrivning			1.500	1.500
Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2016	79.332	69.118	1.500	149.950
Balanseført verdi 31.12.2016	2.730	17.286		20.016
Anskaffelseskost eller regulert verdi 1.1.2017	82.062	86.403	1.500	169.965
Tilgang		19.448		19.448
Avgang		(72)		(72)
Anskaffelseskost eller regulert verdi 31.12.2017	82.062	105.779	1.500	189.341
Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.2017	79.332	69.118	1.500	149.950
Årets avskrivning	1.639	12.553		14.192
Årets nedskrivning				
Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2017	80.971	81.671	1.500	162.642
Balanseført verdi 31.12.2017	1.091	24.109		25.200
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær		
Økonomiske levetid	6-10 år	3 år		

Goodwill er knyttet til oppkjøp av virksomhet 15. desember 2009.

10. Immaterielle eiendeler (forts.)

Mor Tusen kroner	Balanseførte prosjekt- kostnader	Balanseførte programvare	Goodwill	Sum
Anskaffelseskost eller regulert verdi 1.1.2016	82.062	70.733	1.500	154.295
Tilgang		13.746		13.746
Avgang				
Anskaffelseskost eller regulert verdi 31.12.2016	82.062	84.479	1.500	168.041
Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.2016	77.650	59.658		137.308
Årets avskrivning	1.683	7.535		9.218
Årets nedskrivning			1.500	1.500
Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2016	79.332	67.193	1.500	148.025
Balanseført verdi 31.12.2016	2.730	17.286		20.016
Anskaffelseskost eller regulert verdi 1.1.2017	82.062	84.479	1.500	168.041
Tilgang		19.448		19.448
Avgang		(72)		(72)
Anskaffelseskost eller regulert verdi 31.12.2017	82.062	103.855	1.500	187.417
Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.2017	79.332	67.193	1.500	148.025
Årets avskrivning	1.639	12.553		14.192
Årets nedskrivning				
Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2017	80.971	79.746	1.500	162.217
Balanseført verdi 31.12.2017	1.091	24.109		25.200
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær		
Økonomiske levetid	6-10 år	3 år		

Goodwill er knyttet til oppkjøp av virksomhet 15. desember 2009.

11. Varige driftsmidler

(Tallene er knyttet til Gjensidige Bank ASA da det ikke er forskjeller mellom morbank og konsern)

Konsern Tusen kroner	Påkostninger leide lokaler	Maskiner, inventar og transp.midler	Sum
Anskaffelseskost eller regulert verdi 1.1.2016	5.834	4.521	10.354
Tilgang		2.080	2.080
Avgang			
Anskaffelseskost eller regulert verdi 31.12.2016	5.834	6.600	12.434
Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.2016	5.834	3.412	9.245
Årets avskrivning		518	518
Årets nedskrivning			
Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2016	5.834	3.930	9.763
Balanseført verdi 31.12.2016		2.671	2.671
Anskaffelseskost eller regulert verdi 1.1.2017	5.834	6.600	12.434
Tilgang		2.025	2.025
Avgang			
Anskaffelseskost eller regulert verdi 31.12.2017	5.834	8.626	14.459
Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.2017	5.834	3.930	9.763
Årets avskrivning		872	872
Årets nedskrivning			
Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2017	5.834	4.802	10.636
Balanseført verdi 31.12.2017		3.823	3.823
Økonomiske levetid	4 år	5 år	

12. Rentebærende verdipapirer

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
548.019	762.643	Statssertifikat	824.440	587.849
3.042.943	3.849.848	Obligasjoner med fortrinnsrett (OMF)	3.234.675	2.482.226
464.085	898.348	Pengemarkedsfond og andre rentepapirer	898.348	464.085
4.055.047	5.510.839	Sum	4.957.463	3.534.160
4.055.047	5.510.839	Børsnoterte verdipapirer	4.957.463	3.534.160
		Ikke-børsnoterte verdipapirer		
4.055.047	5.510.839	Sum	4.957.463	3.534.160

Maksimal kreditteksponering av finansielle eiendeler for Gjensidige Bank ASA og Gjensidige Bank konsern vurdert til virkelig verdi over resultat utgjør hhv. 5.510,8 og 4.957,5 millioner kroner per 31. desember 2017.

13. Finansielle derivater

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det brutto nominelt volum.

For rentederivater medfører en eiendelsposisjonen positiv verdiøkning ved rentenedgang. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK.

Konolidert Tusen kroner 31.12.2017	Brutto nominell volum	Bokført verdi eiendel	Bokført verdi forpliktelse
Rentebytteavtaler	8.525.000	116.433	15.599
Valutaswapper	492.450	8.288	673
Sum	9.017.450	124.721	16.272

Konolidert Tusen kroner 31.12.2016	Brutto nominell volum	Bokført verdi eiendel	Bokført verdi forpliktelse
Rentebytteavtaler	6.210.000	127.684	17.123
Valutaswapper	795.350		1.580
Sum	7.005.350	127.684	18.703

Mor Tusen kroner 31.12.2017	Brutto nominell volum	Bokført verdi eiendel	Bokført verdi forpliktelse
Rentebytteavtaler	7.075.000	16.094	9.413
Valutaswapper	492.450	8.288	673
Sum	7.567.450	24.382	10.086

Mor Tusen kroner 31.12.2016	Brutto nominell volum	Bokført verdi eiendel	Bokført verdi forpliktelse
Rentebytteavtaler	4.760.000	10.589	9.946
Valutaswapper	795.350		1.580
Sum	5.555.350	10.589	11.526

14. Fordringer og forpliktelser på/til kredittinstitusjoner

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				
58.368	194.563	Utlån til og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	120.270	58.368
2.754.762	3.267.694	Utlån til og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	80.227	4.618
2.813.131	3.462.258	Brutto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	200.496	62.987
Nedskrivninger for individuelt vurderte utlån med verdifall				
Nedskrivninger for kollektivt vurderte utlån med verdifall				
2.813.131	3.462.258	Netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	200.496	62.987
Forpliktelser til kredittinstitusjoner				
277.585	496.271	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid		
303.629	308.184	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsestid		
581.214	804.455	Forpliktelse til kredittinstitusjoner		

15. Utlån til og krav på kunder

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Utlån til og fordringer på kunder				
Utlån til og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid				
22.987.028	24.950.607	Utlån til og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	46.056.133	41.249.510
22.987.028	24.950.607	Brutto utlån og fordringer på kunder	46.056.133	41.249.510
(9.014)	(11.223)	Nedskrivninger for individuelt vurderte utlån med verdifall	(11.223)	(9.014)
(372.077)	(168.134)	Nedskrivninger for kollektivt vurderte utlån med verdifall	(169.053)	(378.537)
22.605.937	24.771.250	Netto utlån og fordringer på kunder	45.875.857	40.861.959

16. Utlån fordelt på geografiske områder

Mor					Konsern			
31.12.2016		31.12.2017		Tusen kroner	31.12.2017		31.12.2016	
Utlån	Prosent	Utlån	Prosent	Utlån fordelt på geografiske områder	Utlån	Prosent	Utlån	Prosent
3.663.229	15,9 %	3.881.637	15,6 %	Oslo	9.052.778	19,7 %	8.256.589	20,0 %
3.297.708	14,3 %	3.680.217	14,8 %	Akershus	8.049.314	17,5 %	7.222.720	17,5 %
5.769.556	25,1 %	6.268.104	25,1 %	Østlandet	10.136.235	22,0 %	8.866.509	21,5 %
732.097	3,2 %	828.460	3,3 %	Sørlandet	1.205.837	2,6 %	1.058.677	2,6 %
5.454.409	23,7 %	5.712.611	22,9 %	Vestlandet	9.846.205	21,4 %	9.073.141	22,0 %
2.392.816	10,4 %	2.637.178	10,6 %	Midt-Norge	4.782.887	10,4 %	4.217.048	10,2 %
1.628.060	7,1 %	1.899.170	7,6 %	Nord-Norge, Svalbard	2.890.738	6,3 %	2.457.957	6,0 %
49.153	0,2 %	43.230	0,2 %	Utlendet	92.138	0,2 %	96.868	0,2 %
22.987.028	100,0 %	24.950.607	100,0 %	Sum brutto utlån fordelt på geografiske omr.	46.056.133	100,0 %	41.249.510	100,0 %

Utlån fordelt på sektor og næring

Konsern	Brutto utlån		Individuelle nedskrivninger		Gruppenedskrivninger		Netto utlån	
Tusen kroner	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Privatpersoner	44.591.821	40.529.975	(8.175)	(6.787)	(163.781)	(373.385)	44.419.864	40.149.803
Næringsvirksomhet	1.464.313	719.535	(3.048)	(2.228)	(5.272)	(5.151)	1.455.994	712.156
Sum utlån fordelt på sektor og næring	46.056.133	41.249.510	(11.223)	(9.014)	(169.053)	(378.537)	45.875.857	40.861.959

Utlån fordelt på sektor og næring

Mor	Brutto utlån		Individuelle nedskrivninger		Gruppenedskrivninger		Netto utlån	
Tusen kroner	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Privatpersoner	23.486.294	22.267.493	(8.175)	(6.787)	(162.862)	(366.926)	23.315.256	21.893.781
Næringsvirksomhet	1.464.313	719.535	(3.048)	(2.228)	(5.272)	(5.151)	1.455.994	712.156
Sum utlån fordelt på sektor og næring	24.950.607	22.987.028	(11.223)	(9.014)	(168.134)	(372.077)	24.771.250	22.605.937

17. Finansielle leieavtaler

Gjensidige Bank ASA presenterer finansielle leieavtaler under utlån til og fordring på kunder. Leieavtalene består kun av biler. Tallene gjelder morsforetaket Gjensidige Bank ASA i sin helhet. Gjensidige Bank Boligkreditt AS har ikke finansielle leieavtaler.

Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Brutto investeringer i finansielle leieavtaler, fordring:		
Under 1 år	230.569	78.457
1 til 5 år	518.964	268.567
Over 5 år	1.242	609
Sum	750.775	347.633
Uopptjent finansinntekt	(41.942)	(22.908)
Netto investeringer i finansielle leieavtaler	708.833	324.725
Netto investeringer i finansielle leieavtaler, fordring:		
Under 1 år	212.583	69.267
1 til 5 år	495.008	254.849
Over 5 år	1.242	609
Netto investeringer i finansielle leieavtaler	708.833	324.725
Ikke-garanterte restverdier som er opptjent til gode for utleier		
Akkumulert tapsavsetning på utestående minsteleie som ikke kan inndrives		
Variabel leie innregnet som inntekt i regnskapsperioden		

18. Tap på utlån

Avstemming av individuelle og gruppenedskrivninger på utlån og fordringer

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Periodens nedskrivninger og tap				
25.614	(203.943)	+/- Periodens endring i gruppenedskrivning	(209.484)	25.614
2.906	2.209	+/- Periodens endring i individuelle nedskrivninger	2.906	2.906
49	805	+ Periodens konstaterte tap med tidligere individuelle nedskrivninger	805	49
48.988	227.624	+Periodens konstaterte tap uten tidligere individuelle nedskrivninger	227.624	48.988
(8.102)	(10.826)	- Periodens inngang på tidligere konstaterte tap	(10.826)	(8.102)
69.455	15.868	Periodens nedskrivninger og tap	11.026	69.455
Nedskrivninger for individuelt vurderte utlån med verdifall				
6.131	9.014	Individuell nedskrivning ved starten av perioden	9.014	6.131
(20)	(1.029)	-Tilbakeføring av tidligere individuell nedskrivning ved konstatering av tap	(1.029)	(20)
350	555	+Økning i individuelle nedskrivninger i perioden	555	350
6.699	6.768	+Nye individuelle nedskrivninger i perioden	6.768	6.699
(4.146)	(4.085)	-Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	(4.085)	(4.146)
9.014	11.223	Individuell nedskrivning ved slutten av perioden	11.222	9.014
Gruppenedskrivninger				
346.464	372.077	Gruppenedskrivning ved starten av perioden	378.537	352.923
25.614	(203.943)	+/- Periodens endring i gruppenedskrivning	(209.484)	25.614
372.077	168.134	Gruppenedskrivning ved slutten av perioden	169.053	378.537
381.091	179.356	Sum nedskrivninger ved slutten av perioden	180.275	387.550
Misligholdte utlån				
396.956	251.719	Brutto mislighold over 90 dager	254.362	399.512

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Tap fordelt på sektor og næring				
64.632	14.928	Privatpersoner	10.085	64.632
4.823	940	Næringsvirksomhet	940	4.823
69.455	15.868	Sum tap fordelt på sektor og næring	11.026	69.455

19. Innskudd fra kunder

Tusen kroner	31.12.2017		31.12.2016	
	Innskudd	Prosent	Innskudd	Prosent
Innskudd og forpliktelser til kunder uten avtalt løpetid	17.365.029	73.1 %	16.614.657	78.1 %
Innskudd og forpliktelser til kunder med avtalt løpetid	6.400.640	26.9 %	4.655.695	21.9 %
Sum	23.765.670	100.0 %	21.270.352	100.0 %
Gjennomsnittlig rente 31.12		1,2 %		1.3 %
Innskudd dekket av innskuddsgaranti	15.872.762	66.8 %	15.369.690	72.3 %
Innskudd fordelt på sektor og næring				
Personmarked	16.447.371	69.2 %	16.114.844	75.8 %
Andre	7.318.298	30.8 %	5.155.508	24.2 %
Sum innskudd fordelt på sektor og næring	23.765.670	100.0 %	21.270.352	100.0 %
Innskudd fordelt på geografiske områder				
Oslo	5.599.560	23.6 %	4.281.487	20.1 %
Akershus	3.927.320	16.5 %	3.545.397	16.7 %
Østlandet	4.776.695	20.1 %	4.382.914	20.6 %
Sørlandet	500.379	2.1 %	435.856	2.0 %
Vestlandet	5.942.618	25.0 %	5.766.365	27.1 %
Midt-Norge	1.725.630	7.3 %	1.647.324	7.7 %
Nord-Norge, Svalbard	1.193.842	5.0 %	1.133.403	5.3 %
Utlandet	99.625	0.4 %	77.605	0.4 %
Sum innskudd fordelt på geografiske områder	23.765.670	100.0 %	21.270.352	100.0 %

Morforetakets totale innskudd er 24.073,9 millioner kroner. Av dette 308,2 millioner kroner innskudd tilhørende datterforetaket Gjensidige Bank Boligkreditt AS og er eliminert i konsernregnskapet.

20. Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir				
4.077.558	3.368.173	Obligasjonsgjeld ¹	18.206.619	16.721.471
449.684	449.761	Ansvarlig lånekapital	449.761	449.684
(299.955)	(280.584)	- egne ikke amortiserte obligasjoner	(280.584)	(299.955)
4.227.287	3.537.350	Sum forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir	18.375.796	16.871.200
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir				
1.615.083	3.613.161	Obligasjonsgjeld ¹	5.157.338	3.174.970
1.615.083	3.613.161	Sum forpliktelser utpekt i virkelig verdi sikringer	5.157.338	3.174.970
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir				
Obligasjonsgjeld				
Sum forpliktelser vurdert til virkelig verdi				
5.842.371	7.150.511	Sum forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir	23.533.134	20.046.170

¹Fratrukket Gjensidige Bank ASA sin beholdning av obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Gjensidige Bank Boligkreditt AS pålydende 689,0 millioner kroner per 31. desember 2017. Tilhørende verdi på sikkerhetsmassen var 884,0 millioner kroner.

Banken vurderer det slik at de vesentligste verdiendringer på verdipapirgjelden kommer fra generelle endringer i kredittspreader og risikofri rente i finansmarkedet.

Metoden som er brukt for å vurdere den spesifikke kredittrisikoen er å sammenligne prising/kredittspread på bankens sertifikat- og obligasjonsinnlån med prising/kredittspread på andre norske sertifikat/obligasjonslån fra tilsvarende utstedere.

21. Forpliktelser fra finansieringsaktiviteter

Konsern Tusen kroner	31.12.2016	Kontant strømmer	Ikke kontantstrømmer				31.12.2017
			Oppkjøp	Valutakurs endringer	Endringer på virkelig verdi	Andre endringer	
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir	19.596.485	3.513.995		(41.848)		14.741	23.083.373
Ansvarlig lånekapital	449.684					77	449.761
Fondsobligasjon	299.071	69.825				702	369.599
Sum forpliktelser fra finansieringsaktiviteter	20.345.241	3.583.820		(41.848)		15.520	23.902.733

Mor Tusen kroner	31.12.2016	Kontant strømmer	Ikke kontantstrømmer				31.12.2017
			Oppkjøp	Valutakurs endringer	Endringer på virkelig verdi	Andre endringer	
Forpliktelser til kredittinstitusjoner	277.585	218.686					496.271
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir	21.573.981	2.542.690		(41.848)		(969)	24.073.853
Ansvarlig lånekapital	449.684					77	449.761
Fondsobligasjon	299.071	69.825				702	369.599
Sum forpliktelser fra finansieringsaktiviteter	22.600.322	2.831.201		(41.848)		(189)	25.389.485

22. Sikringsbokføring

Bankens kriterier for å klassifisere et derivat som et sikringsinstrument er som følger:

1. Ved inngåelse av sikringen dokumenteres sammenhengen mellom det utpekte sikringsinstrumentet og – objektet. I tillegg dokumenteres mål og strategi for sikringen.
2. Sikringen forventes å være svært effektiv ved at den motvirker endringer i virkelig verdi til et identifisert objekt.
3. Effektiviteten til sikringen kan måles pålitelig.
4. Det er etablert tilfredsstillende dokumentasjon ved inngåelse av sikringen som blant annet viser at sikringen er effektiv.
5. Sikringen evalueres løpende og har vist seg å være effektiv i regnskapsperioden, dvs innenfor intervallet 80-125 prosent.

Virkelig verdi sikring

Banken benytter virkelig verdi sikring for å styre sin renterisiko. Sikringen er utført for å sikre seg mot verdisvingninger på utstedte fastrenteobligasjoner som følge av endret rentenivå. Renteswapper utpekt som sikringsinstrumenter er vurdert til virkelig verdi og endringer i virkelig verdi resultatføres løpende. For sikringsobjektet, fastrenteobligasjonen, regnskapsføres endringen i virkelig verdi knyttet til den sikrede risiko som et tillegg eller fradrag i balanseført verdi og i resultatet.

Dersom sikringsvurdering opphører amortiseres verdiendringene som er gjort i balanseført verdi på sikringsobjektet over gjenværende levetid ved bruk av effektiv rente metode dersom sikringsinstrumentet er et finansielt instrument regnskapsført etter effektiv rente metode.

Virkelig verdisikring renterisiko

Banken bruker rentebytteavtaler for å sikre eksponering mot endringer i virkelig verdi på finansielle instrumenter med fast rente. Virkelig verdi av derivater som inngår i virkelig verdi sikring er som følger:

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Instrument:				
15.068	13.017	Rentebytteavtaler	107.170	124.985
15.068	13.017	Sum	107.170	124.985

Gevinst og tap ved virkelig verdi sikring

Gevinst/tap for sikringsinstrumenter og sikringsobjekter utpekt i virkelig verdi sikringer er som følger:

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Sikringsinstrument:				
(12.241)	(6.477)	Rentebytteavtaler	(17.419)	(35.183)
Sikringsobjekt:				
12.870	6.434	Obligasjonsgjeld	17.308	35.882
629	(42)	Sum	(111)	700

Sikringseffektivitet

Sikringen evalueres løpende og har vist seg å være effektiv i regnskapsperioden, dvs innenfor intervallet 80-125 %

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Prosent	31.12.2017	31.12.2016
103-107 %	103-113 %	Sikringseffektivitet - prospektiv	102-113 %	101-107 %
99-102 %	95-104 %	Sikringseffektivitet - retrospektiv	95-104 %	99-102 %

23. Ansvarlig lån

Navn	FRN Gjensidige Bank ASA 2014/2024 SUB	Gjensidige Bank ASA 2015/2025 FRN C SUB	Gjensidige Bank ASA 2016/2026 FRN C SUB
ISIN	NO0010713118	NO0010735715	NO00010765027
Utsteder	Gjensidige Bank AS	Gjensidige Bank AS	Gjensidige Bank AS
Hovedstol	250	100	100
Valuta	NOK	NOK	NOK
Utstedelsesdato	17.6.2014	21.5.2015	19.5.2016
Forfall	17.6.2024	21.5.2025	19.5.2026
Første tilbakebetalingsdato	17.6.2019	22.5.2020	19.5.2021
Rentesats	NIBOR 3M + 1,55 %	NIBOR 3M + 1,65 %	NIBOR 3M + 2,55 %
Generelle vilkår:			
Regulatorisk regelverk	CRD IV	CRD IV	CRD IV
Regulatorisk innløsningsrett	Ja	Ja	Ja
Konverteringsrett	Nei	Nei	Nei

24. Avsetninger og andre forpliktelser

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
(73)	199	Leverandørgjeld	199	(73)
(1.974)	(1.419)	Forpliktelser overfor offentlige myndigheter	(1.345)	(1.910)
20.452	62.587	Andre forpliktelser	62.587	20.452
59.757	47.399	Påløpte rentekostnader	95.369	107.785
10.238	11.950	Skyldig feriepenge	12.078	10.357
(11.121)	719	Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	(3.776)	(16.277)
77.279	121.434	Sum andre forpliktelser	165.111	120.334

25. Pensjon

Gjensidige Bank ASA er forpliktet til å ha en tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foretakets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Gjensidige har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsordninger for sine ansatte. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lagt i en egen pensjonskasse og er lukket for nyansatte. Nyansatte blir meldt inn i den innskuddsbaserte pensjonsordningen.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddspensjon er en privat pensjonsordning som er et supplement til folketrygden. Ytelsene fra pensjonsordningen kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Pensjonsalder er 70 år.

Den innskuddsbaserte ordningen er en ordning hvor Gjensidige betaler faste innskudd til et fond eller en pensjonskasse, og hvor det ikke foreligger noen juridisk eller underforstått forpliktelse til å betale ytterligere innskudd.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

Med virkning fra og med 2016 har Gjensidige Bank ASA endret sine innskuddssatser og knekkpunkt som en tilpasning til ny lov om foretakspensjon. De nye satsene er syv prosent mellom 0 og 7,1 G og 20 prosent mellom 7,1 og 12 G.

Gjensidige Bank ASA har tilsvarende innskuddsbasert pensjonsordning som Gjensidige Forsikring i Norge.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Beskrivelse av ordningen

Alderspensjonen sammen med ytelser fra folketrygden og hensyntatt eventuelle fripoliser fra tidligere arbeidsforhold utgjør cirka 70 prosent av lønn ved fratredelsesalder, forutsatt full opptjeningstid på 30 år. Pensjonsalderen er 70 år.

Den ytelsesbaserte ordningen er en ordning som gir de ansatte kontraktmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelser.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

I tillegg har Gjensidige pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere ut over den ordinære kollektivavtalen. Dette gjelder ansatte med lavere pensjonsalder, arbeidstakere med lønn over 12G og tilleggs pensjoner.

Den ordinære alderspensjonen er en sikret ordning som det innbetales pensjonsmidler til. Pensjon ut over den ordinære kollektivavtalen er en usikret ordning som betales over driften.

Med virkning fra og med 2016 har Gjensidige fjernet KPI-reguleringen av løpende pensjoner. Regnskapsmessig ble dette behandlet som en planendring. Det ble innregnet en inntekt på 2,2 millioner kroner i pensjonskostnaden og pensjonsforpliktelsen ble redusert tilsvarende.

Aktuarielle forutsetninger

Fastsatte aktuarielle forutsetninger fremkommer av tabellen. Diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Lønnsregulering, pensjonsregulering og G-regulering er basert på historiske observasjoner og forventet fremtidig inflasjon. Lønnsveksten er satt til 3,1 prosent, som i fjor, og er justert for alder basert på en avtagende lønnskurve. Den ettårige nominelle lønnsveksten 2017/18 er beregnet til 1,5 prosent, tilsvarende som i fjor. Årsaken til den lave lønnsveksten er at pensjonsordningen er lukket for nye medlemmer og at gjennomsnittlig alder for ansatte medlemmer er 56,6 år.

Diskonteringsrenten er basert på en rentekurve som fastsettes med utgangspunkt i OMF-renten (obligasjoner med fortrinnsrett). Diskonteringsrenten er basert på observerte renter frem til cirka 10 år. Markedets langsiktige syn på rentenivå er estimert basert på realrentekrav, inflasjon og fremtidig kredittrisiko. I perioden mellom de observerte renter og de langsiktige markedsforventninger er det gjort en interpolasjon. Det er således beregnet en diskonteringskurve for hvert år som det skal utbetales pensjon.

Gjensidige benytter GAP07, som er en dynamisk dødelighetsmodell som tar hensyn til forventet utvikling i levealder. Modellens forutsetninger testes med jevne mellomrom.

Sensitivitetsanalysen er basert på at kun én forutsetning endres om gangen og at alle andre holdes konstant. Dette er sjelden tilfelle da flere av forutsetningene samvarierer. Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved bruk av samme metode som er lagt til grunn i den aktuarielle beregningen av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Risiko

Risiko i netto pensjonsforpliktelse er en kombinasjon av selve pensjonsordningen, pensjonsforpliktelsen, pensjonsmidler, finansieringsnivå og samvariasjon mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Gjensidige er utsatt for finansiell risiko siden pensjonsmidlene forvaltes i Gjensidige Pensjonskasse som en investeringsvalgportefølje. Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, rentebærende verdipapirer og eiendom. Investeringer foretas hovedsakelig i verdipapirfond og obligasjoner. Den finansielle risikoen omfatter aksje-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko hvorav den største risikofaktoren er renterisiko. Finansiell risiko i pensjonsmidler estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer.

Renterisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot renterisiko ansees som moderat som følge av at markedsverdivektet durasjon er på cirka 2,5 år. Porteføljeverdien vil falle med cirka 2,5 prosent ved et parallelt skift i rentekurven på pluss ett prosentpoeng.

25. Pensjon (forts.)

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot renterisiko.

Diskonteringsrenten er sammensatt av markedsrenter i ti år, fra år 20 er det lagt langsiktige likevekstrener til grunn, og mellom år ti og år 20 interpoleres det lineært mellom markedsrenter og langsiktige likevekstrener. Et skift i markedsrentene vil dermed direkte påvirke verdien av kontantstrømmene frem til år ti og deretter fallende effekt de neste ti årene. Fra år 20 vil markedsrentene kun ha marginal effekt.

Pensjonsforpliktelsene vil stige med 7,6 prosent ved et parallelt skift i hele rentekurven (rentefall) på minus ett prosentpoeng. Verdien vil falle 6,2 prosent ved en tilsvarende rentestigning.

Sammenhengen mellom pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene gjør at Gjensidige innregner et eiendelstak siden ikke alle pensjonsmidler kan benyttes til å betale fremtidige premier. Dette medfører at effekten av en rentenedgang vil være begrenset til de forpliktelsene som er henført til dagens ansatte og at forpliktelser henført til pensjonister blir relativt uforandret. Rentenedgang er den største risikoen på grunn av forpliktelsens lange løpetid. Renteoppgang leder til et fall i pensjonsforpliktelsene, men mye av fallet vil lede til økt potensiell pensjonsregulering. 32 prosent av pensjonsmidlene henføres til dagens ansatte. Over tid vil imidlertid ansatte stadig få en lavere andel av pensjonsmidlene som følge av fratreden og overgang til pensjon. Dermed vil en større andel av avkastning tilfalle pensjonister og tidligere ansatte og mindre til arbeidsgiver. Dette er innarbeidet i eiendelstak-vurderingen.

Kredittrisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot kredittrisiko ansees som moderat. Kredittrisikoen styres gjennom rammer for største engasjement og rating på enkeltinvesteringer. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor «investment grade». Over fem prosent av pensjonskassens renteinvesteringer har en svakere rating enn BBB. Obligasjoner som ikke er ratet utgjør 37 prosent. Dersom kredittrisiko på global basis økte med en faktor tilsvarende den faktoren som brukes i stresstester for pensjonskasser (tilsvarende en forverring mot 99,5 prosent percentilen) ville det lede til et fall på cirka ti prosent i obligasjonsporteføljen. Dette vil tilsvare en gjennomsnittlig spreadutgang på 2,1 prosent.

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot noe kredittrisiko da den norske OMF-renten, som er utgangspunkt for fastleggelsen av diskonteringsrente, inneholder en viss kredittrisiko.

Kredittpåslag (mot ti år swap) per 31. desember 2017 var 0,52 prosent.

Basert på samme stresstest som for pensjonsmidlene, ville forpliktelsene synke med cirka 11,7 prosent basert på en spreadutgang på 0,9 prosent.

Samlet sett ville reduksjonen i forpliktelsene være noe høyere enn fallet i verdien av pensjonsmidlene.

Levetid og uførhet

Levetidsforutsetningene er basert på tabellen K2013BE som rapportert av FNO (Finans Norge) AS. Tidligere ble GAP07 benyttet.

I 2017 kom det informasjon som tilsa at GAP07 bør endres. K2013BE er et levetidsestimat som benyttes av de fleste foretak. Imidlertid må disse forutsetningene følges opp årlig.

Uførehyppigheten er basert på tabellen IR73. Denne måler uførhet på lang sikt. Forekomsten av uførheten er lav sammenlignet med mange andre arbeidsgivere.

Gjensidiges ansatte kan bli involvert i større katastrofelignende hendelser som flyulykker, bussulykker, tilskuer til sportsarrangement eller hendelser på arbeidsplassen. Dersom en slik hendelse inntreffer vil pensjonsforpliktelsen kunne øke betraktelig. Det er investert i katastrofeforsikringer som gjør at Gjensidige får erstatning dersom en slik hendelse inntreffer.

Lønnsutvikling

De fremtidige pensjonsytelsene avhenger av den fremtidige lønnsutvikling og utviklingen i Folketrygdens grunnbeløp. Dersom foretaks lønnsutvikling er de ansatte er lavere enn Folketrygdens G, reduseres ytelsene. Gjensidige legger til grunn at lønnsutvikling avhenger av alder. En yngre medarbeider kan forvente høyere årlig lønnsvekst enn en eldre medarbeider. Det betyr at lønnsvekst avhenger av alder.

Lønnsvekst vil avvike fra den banen som er fastlagt ved at ansatte får høyere eller lavere lønnsvekst enn det som banen tilsier

Gjensidige styrer lønnsutvikling for ansatte basert på tariffavtaler og individuelle avtaler. Fra år til år kan det forekomme hopp i lønnsnivå.

Dersom lønnsveksten blir en prosent høyere vil det lede til 3,8 prosent økning av forpliktelsen. En øking i reallønn vil øke forpliktelsene. En økning i inflasjon vil øke lønn og pensjonsregulering og diskonteringsatts og forpliktelsene vil i liten grad endres.

Minstekrav til nivået på pensjonsmidler

Pensjonsmidlene må tilfredsstillende visse minstekrav definert i norsk lov, forskrifter og pålegg fra Finanstilsynet.

Dersom nivået på pensjonsmidlene blir lavere enn en nedre grense, vil Gjensidige måtte innbetale ekstra pensjonsmidler for å dekke opp for den nedre grensen. Under visse forutsetninger vil også Gjensidige få tilbakebetalt pensjonsmidler.

I 2016 ble det foreslått en rekke endringer i norsk regulering. Det er ikke fattet vedtak om slike endringer ennå. En slik endring kan være at pensjonsmidlene i pensjonskassen skal underlegges et fondingskrav på linje med Solvens II. Nivået på pensjonsmidlene går inn i en periode med politisk risiko.

25. Pensjon (forts.)

I 2013 ble pensjonskassen pålagt å benytte en levealderforutsetning som avviker betydelig fra levealderforutsetningene som benyttes etter IAS 19. Dette pålegget økte minstekravet til pensjonsmidler. Gjensidige forventer at dette minstekravet vil være uendret de neste årene.

Lave renter kan lede til at Finanstilsynet pålegger pensjonskassen å senke renten fra 2 prosent til 1,5 prosent, eventuelt 1 prosent for nye opptjente ytelser. Gjensidige forventer at det er høy risiko for at renten vil bli senket til 1 prosent dersom langsiktige statsrenter blir liggende på 1,3 prosent-nivået.

Gjensidige antar at et fortsatt lavt rentenivå i fremtiden og endringer i EU baserte regler vil medføre en økning i fremtidige tilskudd til den fonderte pensjonsordningen.

Avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Gjensidige er som medlem i FNO tilknyttet AFP-avtale for sine ansatte. AFP er en ytelsesbasert ordning som er finansiert i fellesskap av svært mange arbeidsgivere.

Pensjonsordningens administrator har ikke fremlagt beregninger som fordeler pensjonsordningenes midler eller forpliktelser til de enkelte medlemsforetakene. Gjensidige innregner således ordningen som en innskuddsordning.

Dersom pensjonsordningens administrator framlegger slike fordelinger kan det lede til at ordningen skal innregnes som en ytelsesordning. Imidlertid er det vanskelig å fremkomme med fordelingsnøkler som kan aksepteres av Gjensidige. En fordelingsnøkkel basert på Gjensidiges andel av samlet årlig lønn vil ikke kunne aksepteres da denne nøkkelen er for enkel og ikke vil reflektere de økonomiske forpliktelsene på en adekvat måte.

25. Pensjon (forts.)

Tusen kroner	2017	2016
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen		
Per 1.1.	20.729	17.730
Årets pensjonsopptjening	3.918	3.795
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	748	535
Rentekostnad	574	496
Kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening		(2.216)
Aktuarielle gevinster og tap	2.348	390
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	(78)	
Per 31.12.	28.238	20.729
Beløp innregnet i balansen		
Nåverdi av ikke-fondbasert ordning	23.710	16.801
Nåverdi av fondbasert ordning	4.528	3.928
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	28.238	20.729
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	(3.996)	(3.578)
Netto pensjonsforpliktelse	24.242	17.151
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	24.242	17.151
Virkelig verdi av pensjonsmidlene		
Per 1.1.	3.578	3.260
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	99	95
Aktuarielle gevinster og tap	(91)	222
Bidrag fra deltakere i ordningen	489	
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	(78)	
Per 31.12.	3.996	3.578
Pensjonskostnad innregnet i resultatet		
Årets pensjonsopptjening	3.918	3.795
Rentekostnad	574	496
Forventet avkastning på pensjonsmidler	(99)	(95)
Kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening		(2.216)
Arbeidsgiveravgift	748	535
Pensjonskostnad	5.141	2.514
Kostnaden er innregnet i følgende regnskapslinje i resultatregnskapet		
Sum driftskostnader	5.141	2.514
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/eiendel innregnet i andre inntekter og kostnader		
Akkumulert beløp per 1.1.	(3.806)	(3.974)
Innregnet i perioden	2.439	168
Akkumulert beløp per 31.12.	(1.367)	(3.806)
Prosent	2017	2016
Aktuarielle forutsetninger		
Diskonteringsrente	2,57 %	2,77 %
Lønnsregulering	3,10 %	3,10 %
Endring i folketrygdens grunnbeløp	3,10 %	3,10 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %

25. Pensjon (forts.)

Tusen kroner	2017	2016			
Øvrige spesifikasjoner					
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen	9.555	8.051			
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til Fellesordningen for LO/NHO	1.658	1.535			
Forventet innbetaling til Fellesordningen for LO/NHO neste år	1.800	1.600			
Forventet innbetaling til den ytelsesbaserte pensjonsordningen neste år	100	100			
	Endring i pensjonsforpliktelse 2017	Endring i pensjonsforpliktelse 2016			
Prosent					
Sensitivitet					
10 % økt dødelighet	(1,7 %)	(3,4 %)			
10 % redusert dødelighet	1,3 %	2,5 %			
+ 1 %-poeng diskonteringsrente	(6,2 %)	(9,2 %)			
- 1 %-poeng diskonteringsrente	7,6 %	11,1 %			
+ 1 %-poeng lønnsjustering	3,5 %	2,4 %			
- 1 %-poeng lønnsjustering	(1,7 %)	(2,2 %)			
+ 1 %-poeng G-regulering	(0,3 %)	(0,6 %)			
- 1 %-poeng G-regulering	1,7 %	0,4 %			
+ 1 %-poeng pensjonsregulering	5,8 %	9,2 %			
- 1 %-poeng pensjonsregulering	0,0 %	0,0 %			
Tusen kroner	2017	2016	2015	2014	2013
Historisk informasjon					
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	28.238	20.729	17.730	17.037	12.228
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	3.996	3.578	3.260	3.196	2.588
Underskudd i ordningen	24.242	17.151	14.470	13.840	9.640
Verdsettelseshierarki Tusen kroner	Nivå 1: Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2: Verdsettelses-teknikk basert på observerbare markedsdata	Nivå 3: Verdsetteleses-teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	Sum per 31.12.2017	
Aksjer og andeler		500		500	
Obligasjoner	2.845	332		3.177	
Bank		140		140	
Derivater		180		180	
Sum	2.845	1.151		3.996	
Verdsettelseshierarki Tusen kroner	Nivå 1: Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2: Verdsettelses-teknikk basert på observerbare markedsdata	Nivå 3: Verdsetteleses-teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	Sum per 31.12.2016	
Aksjer og andeler		86		86	
Obligasjoner	2.633	751		3.384	
Bank		93		93	
Derivater		14		14	
Sum	2.633	944		3.578	

26. Fondsobligasjon

Fondsobligasjoner er evigvarende men banken kan tilbakebetale kapitalen på gitte tidspunkt, første gang fem år etter utstedelse. Rentene som betales er flytende 3 måneders NIBOR pluss et fast kredittpåslag.

Avtalevilkårene tilfredsstiller kravene i EUs CRR-regelverk og instrumentet inngår i konsernets kjernekapital for kapitaldekningsformål. Dette innebærer at banken har en ensidig rett til ikke å betale tilbake renter eller hovedstolen til investorene. Som følge

av disse vilkårene tilfredsstiller ikke instrumentet kravene til forpliktelse i IAS 32 og presenteres derfor som fondsobligasjon innenfor konsernets egenkapital. Videre innebærer det at rentene ikke presenteres på linjen sum rentekostnader, men som en reduksjon i opptjent egenkapital. Tilsvarende vil fordelene av skattefradrag for rentene isolert gi en økning i opptjent egenkapital og ikke presenteres som reduksjon av linjen skattekostnad siden fordelene tilfaller foretakets aksjonærer.

Navn	Gjensidige Bank ASA 15/PERP FRN C HYBRID	Gjensidige Bank ASA 15/PERP FRN C HYBRID	Gjensidige Bank ASA 17/PERP FRN C HYBRID
ISIN	NO0010735707	NO0010744295	NO0010797509
Utsteder	Gjensidige Bank ASA	Gjensidige Bank ASA	Gjensidige Bank ASA
Hovedstol	150	150	70
Valuta	NOK	NOK	NOK
Utstedelsesdato	21.05.2015	15.09.2015	20.06.2017
Forfall	Evigvarende	Evigvarende	Evigvarende
Første tilbakebetalingsdato	22.05.2020	15.09.2020	20.06.2022
Rentesats	NIBOR 3M + 3,15 %	NIBOR 3M + 3,40 %	NIBOR 3M + 3,20 %
Generelle vilkår:			
Regulatorisk regelverk	CRD IV	CRD IV	CRD IV
Regulatorisk innløsningsrett	Ja	Ja	Ja
Konverteringsrett	Nei	Nei	Nei

27. Virkelig verdi på finansielle instrumenter

Metode for utregning av virkelig verdi på finansielle instrument

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verd (inkl. finansielle instrument tilgjengelig for salg)

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet. Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene. Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata. For eiendeler og gjeld hvor amortisert kost og virkelig verdi er meget sammenfallende presenteres bokført verdi og virkelig verdi med identisk beløp.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser). Finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata. En finansiell eiendel/for-

pliktelse anses som verdsatt basert på ikkeobserverbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedganger eller forverrede framtidsutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for aksjer og andeler, samt obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

Markedspris benyttes ved prising av utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og utlån til kunder. Verdi av nedskrevne engasjement fastsettes ved neddiskontering av forventet fremtidig kontantstrøm med internrente basert på markedsvilkår for tilsvarende engasjement som ikke er nedskrevne. Virkelig verdi estimeres til balanseverdi for utlån og fordringer vurdert til amortisert kost. Eventuell endring i kredittisiko utover endring i estimerte fremtidige kontantstrømmer for nedskrevne lån er ikke tatt hensyn til.

Virkelig verdi på kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner er estimert lik amortisert kost. Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner er vurdert til virkelig verdi basert på tilsvarende prising som banken betaler på obligasjonsgjeld. Verdipapirgjeld ført til amortisert kost er verdsatt på samme måte som verdipapirgjeld ført til virkelig verdi, ref. note 1.

Pliktelser og garantier utenfor balansen

Pantsatte eiendeler er vurdert til virkelig verdi, ref. note 1. Plikter og garantiansvar ellers utenfor balansen omfatter nominelle verdier. Virkelig verdi inngår i balansen under avsetninger.

For eiendeler og gjeld hvor amortisert kost og virkelig verdi er meget sammenfallende presenteres bokført verdi og virkelig verdi med identisk beløp vurdert til amortisert kost. Disse postene inkluderes ikke i virkelig verdi hierarkiet under.

27. Virkelig verdi på finansielle instrumenter (forts.)

Konsern	31.12.2017		31.12.2016	
Tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler				
Kontanter/krav på sentralbanker	229.633	229.633	57.011	57.011
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, amortisert kost	200.496	200.496	62.987	62.987
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	200.496	200.496	62.987	62.987
Utlån til og fordringer på kunder, amortisert kost	45.875.857	45.895.252	40.861.959	40.881.907
Utlån til og fordringer på kunder, virkelig verdi				
Utlån til og fordringer på kunder	45.875.857	45.895.252	40.861.959	40.881.907
Rentebærende verdipapir, fordringer og lån, amortisert kost				
Rentebærende verdipapir, virkelig verdi	4.957.463	4.957.463	3.534.160	3.534.160
Rentebærende verdipapir	4.957.463	4.957.463	3.534.160	3.534.160
Finansielle derivater	124.721	124.721	127.684	127.684
Finansielle derivater	124.721	124.721	127.684	127.684
Aksjer, tilgjengelig for salg	4.645	4.645	4.645	4.645
Aksjer	4.645	4.645	4.645	4.645
Andre finansielle eiendeler, amortisert kost	66.763	66.763	34.544	34.544
Sum andre finansielle eiendeler	66.763	66.763	34.544	34.544
Sum finansielle eiendeler	51.459.579	51.478.973	44.682.990	44.702.938
Forpliktelser				
Forpliktelser til kredittinstitusjoner, amortisert kost				
Forpliktelser til kredittinstitusjoner				
Innskudd og forpliktelser til kunder, amortisert kost	23.765.670	23.767.791	21.270.352	21.271.766
Innskudd og forpliktelser til kunder, virkelig verdi				
Innskudd og forpliktelse til kunder	23.765.670	23.767.791	21.270.352	21.271.766
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer, amortisert kost	17.926.035	18.063.803	16.421.516	16.463.435
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi sikringer	5.157.338	5.194.677	3.174.970	3.185.506
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi				
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	23.083.373	23.258.481	19.596.485	19.648.940
Finansielle derivater	16.272	16.272	18.703	18.703
Finansielle derivater	16.272	16.272	18.703	18.703
Ansvarlig lånekapital, amortisert kost	449.761	457.534	449.684	449.726
Ansvarlig lånekapital	449.761	457.534	449.684	449.726
Andre finansielle forpliktelser, amortisert kost	121.929	121.929	95.394	95.394
Andre finansielle forpliktelser	121.929	121.929	95.394	95.394
Sum finansielle forpliktelser	47.437.005	47.622.007	41.430.618	41.484.529
Forpliktelser og garantiansvar utenfor balansen:				
Garantiansvar	5.300	5.300	3.000	3.000
Pantsettelse ¹	762.643	762.643	847.138	847.138

¹ Verdipapirer stilt som sikkerhet for lån fra / kredittfasilitet med Norges Bank.

27. Virkelig verdi på finansielle instrumenter (forts.)

Mor	31.12.2017		31.12.2016	
Tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler				
Kontanter/krav på sentralbanker	229.633	229.633	57.011	57.011
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, amortisert kost	3.462.258	3.462.258	2.813.131	2.813.131
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3.462.258	3.462.258	2.813.131	2.813.131
Utlån til og fordringer på kunder, amortisert kost	24.771.250	24.790.644	22.605.937	22.625.884
Utlån til og fordringer på kunder, virkelig verdi				
Utlån til og fordringer på kunder	24.771.250	24.790.644	22.605.937	22.625.884
Rentebærende verdipapir, fordringer og lån, amortisert kost				
Rentebærende verdipapir, virkelig verdi	5.510.839	5.510.839	4.055.047	4.055.047
Rentebærende verdipapir	5.510.839	5.510.839	4.055.047	4.055.047
Finansielle derivater	24.382	24.382	10.589	10.589
Finansielle derivater	24.382	24.382	10.589	10.589
Aksjer, tilgjengelig for salg	4.645	4.645	4.645	4.645
Aksjer	4.645	4.645	4.645	4.645
Andre finansielle eiendeler, amortisert kost	41.438	41.438	24.947	24.947
Sum andre finansielle eiendeler	41.438	41.438	24.947	24.947
Sum finansielle eiendeler	34.044.444	34.063.838	29.571.306	29.591.254
Forpliktelser				
Forpliktelser til kredittinstitusjoner, amortisert kost	496.271	496.271	277.585	277.585
Forpliktelser til kredittinstitusjoner	496.271	496.271	277.585	277.585
Innskudd og forpliktelser til kunder, amortisert kost	24.073.853	24.075.974	21.573.981	21.573.981
Innskudd og forpliktelser til kunder, virkelig verdi				
Innskudd og forpliktelse til kunder	24.073.853	24.075.974	21.573.981	21.573.981
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer, amortisert kost	3.087.589	3.106.433	3.777.603	3.798.825
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi sikringer	3.613.161	3.635.344	1.615.084	1.622.353
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi				
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	6.700.750	6.741.777	5.392.687	5.421.178
Finansielle derivater	10.086	10.086	11.526	11.526
Finansielle derivater	10.086	10.086	11.526	11.526
Ansvarlig lånekapital, amortisert kost	449.761	457.534	449.684	449.726
Ansvarlig lånekapital	449.761	457.534	449.684	449.726
Andre finansielle forpliktelser, amortisert kost	85.423	85.423	59.754	59.754
Andre finansielle forpliktelser	85.423	85.423	59.754	59.754
Sum finansielle forpliktelser	31.816.145	31.867.066	27.765.217	27.793.750
Forpliktelser og garantiansvar utenfor balansen:				
Garantiansvar	5.300	5.300	3.000	3.000
Pantsetter ¹	762.643	762.643	847.138	847.138

¹ Verdipapirer stilt som sikkerhet for lån fra / kredittfasilitet med Norges Bank.

27. Virkelig verdi på finansielle instrumenter (forts.)

Konsern		31.12.2017		
Tusen kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Rentebærende verdipapir, virkelig verdi	824.440	4.133.023		4.957.463
Aksjer, tilgjengelig for salg			4.645	4.645
Finansielle derivater		124.721		124.721
Sum aktiva ført til virkelig verdi	824.440	4.257.744	4.645	5.086.830
Utlån til og fordringer på kunder, amortisert kost			45.895.252	45.895.252
Sum aktiva ført til amortisert kost			45.895.252	45.895.252
Finansielle derivater		16.272		16.272
Sum passiva ført til virkelig verdi		16.272		16.272
Innskudd og forpliktelser til kunder, amortisert kost			23.767.791	23.767.791
Forpliktelse stiftet ved utstedelse av verdipapirer, amortisert kost		18.063.803		18.063.803
Ansvarlig lånekapital, amortisert kost		457.534		457.534
Sum passiva ført til amortisert kost		18.521.338	23.767.791	42.289.128
Forpliktelse stiftet ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi sikringer		5.194.677		5.194.677
Sum passiva utpekt i virkelig verdi sikringer		5.194.677		5.194.677

Konsern		31.12.2016		
Tusen kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Rentebærende verdipapir, virkelig verdi	587.849	2.946.311		3.534.160
Aksjer, tilgjengelig for salg			4.645	4.645
Finansielle derivater		127.684		127.684
Sum aktiva ført til virkelig verdi	587.849	3.073.995	4.645	3.666.489
Utlån til og fordringer på kunder, amortisert kost			40.881.907	40.881.907
Sum aktiva ført til amortisert kost			40.881.907	40.881.907
Finansielle derivater		18.703		18.703
Sum passiva ført til virkelig verdi		18.703		18.703
Innskudd og forpliktelser til kunder, amortisert kost			21.271.766	21.271.766
Forpliktelse stiftet ved utstedelse av verdipapirer, amortisert kost		16.463.435		16.463.435
Ansvarlig lånekapital, amortisert kost		449.726		449.726
Sum passiva ført til amortisert kost		16.913.160	21.271.766	38.184.926
Forpliktelse stiftet ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi sikringer		3.185.506		3.185.506
Sum passiva utpekt i virkelig verdi sikringer		3.185.506		3.185.506

Det har ikke vært vesentlige forflytninger mellom nivå 1 og nivå 2 i 2017.

Dersom forflyttinger mellom nivåer eventuelt skjer vil dette bli gjennomført ved slutten av gjeldende rapporteringsperiode.

27. Virkelig verdi på finansielle instrumenter (forts.)

Mor				
31.12.2017				
Tusen kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Rentebærende verdipapir, virkelig verdi	762.643	4.748.196		5.510.839
Aksjer, tilgjengelig for salg			4.645	4.645
Finansielle derivater		24.382		24.382
Sum aktiva ført til virkelig verdi	762.643	4.772.577	4.645	5.539.866
Utlån til og fordringer på kunder, amortisert kost			24.790.644	24.790.644
Sum aktiva ført til amortisert kost			24.790.644	24.790.644
Finansielle derivater		10.086		10.086
Sum passiva ført til virkelig verdi		10.086		10.086
Innskudd og forpliktelser til kunder, amortisert kost			24.075.974	24.075.974
Forpliktelse stiftet ved utstedelse av verdipapirer, amortisert kost		3.106.433		3.106.433
Ansvarlig lånekapital, amortisert kost		457.534		457.534
Sum passiva ført til amortisert kost		3.563.967	24.075.974	27.639.942
Forpliktelse stiftet ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi sikringer		3.635.344		3.635.344
Sum passiva utpekt i virkelig verdi sikringer		3.635.344		3.635.344

Mor				
31.12.2016				
Tusen kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Rentebærende verdipapir, virkelig verdi	548.019	3.507.028		4.055.047
Aksjer, tilgjengelig for salg			4.645	4.645
Finansielle derivater		10.589		10.589
Sum aktiva ført til virkelig verdi	548.019	3.517.617	4.645	4.070.281
Utlån til og fordringer på kunder, amortisert kost			22.625.884	22.625.884
Sum aktiva ført til amortisert kost			22.625.884	22.625.884
Finansielle derivater		11.526		11.526
Sum passiva ført til virkelig verdi		11.526		11.526
Innskudd og forpliktelser til kunder, amortisert kost			21.575.395	21.575.395
Forpliktelse stiftet ved utstedelse av verdipapirer, amortisert kost		3.798.825		3.798.825
Ansvarlig lånekapital, amortisert kost		449.726		449.726
Sum passiva ført til amortisert kost		4.248.551	21.575.395	25.823.946
Forpliktelse stiftet ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi sikringer		1.622.353		1.622.353
Sum passiva utpekt i virkelig verdi sikringer		1.622.353		1.622.353

Det har ikke vært vesentlige forflytninger mellom nivå 1 og nivå 2 i 2017.

Dersom forflyttinger mellom nivåer eventuelt skjer vil dette bli gjennomført ved slutten av gjeldende rapporteringsperiode.

27. Virkelig verdi på finansielle instrumenter (forts.)

Tallene er knyttet til Gjensidige Bank ASA da det ikke er forskjeller mellom morbank og konsern

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 2017		Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Overføring til/fra nivå 3	Per 31.12.2017
Tusen kroner	Per 1.1.2017					
Aksjer, tilgjengelig for salg	4.645					4.645
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	4.645					4.645

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) per 31.12.2017

Tusen kroner	Sensitivitet
Aksjer, tilgjengelig for salg	Verdifall på 10 %
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	

Aksjer i nivå 3 i Visa Norge og Bank Asept AS utgjør totalt 4,654 tusen . Investeringene representerer en immateriell verdi for banken og kjøpesummen brukes som beste estimat for virkelig verdi. En 10% endring i verdsettelsesforutsetninger gir en begrenset effekter på bankenes resultat, og sensitiviteten presenteres som 0.

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 2016		Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Overføring til/fra nivå 3	Per 31.12.2016
Tusen kroner	Per 1.1.2016					
Aksjer, tilgjengelig for salg	17.105			(12.460)		4.645
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	17.105			(12.460)		4.645

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) per 31.12.2016

Tusen kroner	Sensitivitet
Aksjer, tilgjengelig for salg	Verdifall på 10 %
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	

28. Aldersfordeling på forfalte utlån

Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevet utlån

Konsern

31.12.2017

Tusen kroner	Under 1 mnd	1- 3 mnd	Over 3 mnd	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				
Utlån til og fordringer på kunder	1.380.695	363.838	254.362	1.998.894
Kontokreditt				
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner				
Klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning				
Sum	1.380.695	363.838	254.362	1.998.894

Mor

31.12.2017

Tusen kroner	Under 1 mnd	1- 3 mnd	Over 3 mnd	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				
Utlån til og fordringer på kunder	1.173.852	362.340	251.719	1.787.911
Kontokreditt				
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner				
Klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning				
Sum	1.173.852	362.340	251.719	1.787.911

Konsern

31.12.2016

Tusen kroner	Under 1 mnd	1- 3 mnd	Over 3 mnd	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				
Utlån til og fordringer på kunder	798.160	187.405	399.512	1.385.077
Kontokreditt				
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner				
Klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning				
Sum	798.160	187.405	399.512	1.385.077

Mor

31.12.2016

Tusen kroner	Under 1 mnd	1- 3 mnd	Over 3 mnd	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				
Utlån til og fordringer på kunder	705.603	186.351	396.956	1.288.911
Kontokreditt				
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner				
Klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning				
Sum	705.603	186.351	396.956	1.288.911

Oversikten viser lån som er forfalt med mer enn kr 1.000 og kontoer som er overtrukket med mer enn kr 1.000. Dersom en av kundens lån eller konti er forfalt, vises hele kundens kredittengasjement.

Alle lån blir vurdert individuelt nedskrevet ved forfalt over 90 dager. Totalt kundeengasjement på alle lån som lå med en individuell nedskrivning per 31.desember 2017 var 40,1 millioner kroner.

Faktorer som medførte nedskrivning er objektive bevis for verdifall som omfatter vesentlige finansielle problem hos debitor.

Forventet fremtidig kontantstrøm er lavere enn utlånet sin balansførte verdi og differansen føres som individuell nedskrivning.

29. Nærstående parter

Gjensidige Bank ASA er et heleid datterforetak av Gjensidige Forsikring ASA. Gjensidige Bank Boligkreditt AS er et heleid datterforetak av Gjensidige Bank ASA. Alle foretak som inngår i konsernet er å anse som nærstående parter og vil bli nærmere angitt i den grad foretaket har transaksjoner eller mellomværende med disse. Alle transaksjoner og avtaler med nærstående parter er gjennomført på armlengdes avstand.

Gjensidige Bank Boligkreditt AS kjøper tjenester som kundeoppfølging, forvaltning av lån, bankfaglige og administrative tjenester fra Gjensidige Bank ASA.

Gjensidige Bank Boligkreditt AS har fått tilgang til sterke kredittfasiliteter hos Gjensidige Bank ASA. Disse skal blant annet sikre at foretaket kan betale renter og avdrag til OMF-eierene, mellomfinansiering ved overføring av lån og sikre finansiering av nødvendig overdekning i sikkerhetsmassen.

Nærmere om kredittavtalene:

a) Langsiktig rammekreditt på inntil 2.000,0 millioner kroner med utløp 31. desember 2019.

b) Kortsiktig rammekreditt på inntil 4.000,0 millioner kroner med utløp 30. november 2018.

c) Låneavtale med trekkfasilitet som gir Gjensidige Bank Boligkreditt AS rett til å ta opp lån til bruk ved betaling av avdrag på utstedte obligasjoner med fortrinnsrett. Trekkfasiliteten skal være tilstrekkelig til å dekke samlede avdrag på utstedte obligasjoner med fortrinnsrett for de til enhver tid kommende 12 måneder. Per 31. desember 2017 var rammen på avtalen 402,0 millioner kroner.

10.107,9 millioner kroner i utlån til og krav på kunder ble overført fra Gjensidige Bank ASA til Gjensidige Bank Boligkreditt AS i 2017.

Alle transaksjoner mellom morforetak Gjensidige Bank ASA og datterforetak Gjensidige Bank Boligkreditt AS er eliminert i konsernregnskapet.

For transaksjoner med ledende ansatte, styre og representantskap vises det til note 7.

Oversikten nedenfor viser transaksjoner med nærstående parter som er innregnet i resultatregnskapet

Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Rentekostnad Gjensidige Bank Boligkreditt AS innskudd i Gjensidige Bank ASA	9.819	9.903
Renteinntekt fordring Gjensidige Bank Boligkreditt AS	43.909	54.446
Renteinntekter OMF utstedt av Gjensidige Bank Boligkreditt AS	21.434	21.601
Salg av tjenester til Gjensidige Bank Boligkreditt AS	10.197	8.840
Kjøp av tjenester fra Gjensidige Bank Boligkreditt AS	588	588
Kjøp av tjenester fra Gjensidige Forsikring ASA	36.732	30.437
Salg av tjenester til Gjensidige Pensjonsforsikring AS	19.349	
Salg av tjenester til Gjensidige Pensjonskasse	1.016	
Salg av tjenester til Gjensidigestiftelsen	5.813	

Oversikten nedenfor viser en oppsummering av fordringer/forpliktelser på/til nærstående parter

Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Gjensidige Bank Boligkreditt AS innskudd i Gjensidige Bank ASA	804.455	581.214
Fordring Gjensidige Bank Boligkreditt AS	3.273.300	2.762.595
Plassering i OMF utstedt av Gjensidige Bank Boligkreditt AS	693.378	661.075
Gjeld Gjensidige Forsikring ASA	100	889
Forpliktelse til Gjensidige Pensjonsforsikring AS	911	
Fordring Gjensidige Pensjonskasse	48	
Fordring Gjensidigestiftelsen	999	

30. Hendelser etter balansedagen

Det har ikke oppstått vesentlige hendelser etter balansedagen.

31. Kapitaldekning

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
1.869.192	2.085.646	Aksjekapital og overkurs	2.085.646	1.869.192
594.147	920.437	Annen egenkapital	1.444.377	997.054
2.463.339	3.006.083	Total egenkapital (eksklusiv fondsobligasjon)	3.530.023	2.866.246
Fradrag				
(20.016)	(25.200)	Goodwill og andre immaterielle eiendeler	(25.200)	(20.016)
(4.077)	(5.421)	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	(5.098)	(3.681)
2.439.246	2.975.462	Ren kjernekapital	3.499.725	2.842.549
Annen godkjent kjernekapital				
298.200	369.599	Fondsobligasjoner	369.599	298.200
2.737.446	3.345.061	Kjernekapital	3.869.324	3.140.749
Tilleggskapital				
449.600	449.761	Ansvarlig lånekapital	449.761	449.600
3.187.046	3.794.822	Netto ansvarlig kapital	4.319.085	3.590.349
Minimumskrav ansvarlig kapital				
Kredittrisiko				
Herav:				
1.426		Lokale og regionale myndigheter		1.426
52.457	66.902	Institusjoner	10.455	8.627
68.653	119.757	Foretak	119.757	68.653
413.520	551.550	Massemarkedsengasjementer	553.873	417.179
467.880	428.732	Engasjementer med pant i bolig	1.018.898	1.002.162
31.730	29.790	Forfalte engasjementer	30.005	31.941
24.361	30.698	Obligasjoner med fortrinnsrett	25.779	19.879
	3.238	Andeler i verdipapirfond	3.238	
16.692	19.892	Egenkapital posisjoner	372	372
3.081	801	Andre engasjementer	841	1.817
1.079.799	1.251.359	Sum minimumskrav kredittrisiko	1.763.216	1.552.055
93.607	110.991	Operasjonell risiko	131.598	113.001
1.229	1.313	CVA-risiko	11.333	14.541
1.174.635	1.363.663	Minimumskrav ansvarlig kapital	1.906.147	1.679.596
12.390.197	14.750.642	Beregningsgrunnlag poster i balansen som ikke inngår i handelsportefølje	21.204.109	17.984.173
1.107.295	891.342	Beregningsgrunnlag poster utenfor balansen som ikke inngår i handelsportefølje	836.094	1.416.511
14.682.938	17.045.786	Risikovektet balanse (beregningsgrunnlag)	23.826.838	20.994.955

31. Kapitaldekning (forts.)

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017		31.12.2017	31.12.2016
Bufferkrav				
440.488	511.374	Systemrisiko buffer	714.805	629.849
367.073	426.145	Kapitalbevaringsbuffer	595.671	524.874
220.244	340.916	Motysyklisk buffer	476.537	314.924
1.027.806	1.278.434	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	1.787.013	1.469.647
255.687			Pilar 2 krav 1,5 % for kjernekapital fastsatt av Finanstilsynet	357.403
750.708	674.281	Tilgjengelig ren kjernekapital utover kapitalkravet	283.102	428.129
Kapitaldekning				
21,7 %	22,3 %	Kapitaldekning	18,1%	17,1 %
18,6 %	19,6 %	Kjernekapitaldekning	16,2%	15,0 %
16,6 %	17,5 %	Ren kjernekapitaldekning	14,7%	13,5 %
8,3 %	8,9 %	Uvektet kjernekapitalandel	7,2%	6,5 %

Det benyttes standardmetoden for kredittrisiko og baismetoden for operasjonell risiko. Finanstilsynet har i 2017 fastsatt et Pilar 2 tillegg på 1,5 prosent av beregningsgrunnlag for Gjensidige Bank konsern. Kravet må dekkes med ren kjernekapital. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer er økt fra 1,5 prosent til 2,0 prosent fra 31. desember 2017. Samlet krav til ren kjernekapital og ansvarlig kapital er henholdsvis 13,5 og 17,0 prosent ved utgangen av 2017.

32. Klassifisering av finansielle instrument

Konsern Tusen kroner Balanse 31.12.2017	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	Tilgjengelig for salg	Finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til amortisert kost	Finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til anskaffelses- kost	Finansielle derivater som sikrings- instrument	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
Eiendeler							
Kontanter og krav på sentralbanker			229.633				229.633
Utlån til og krav på kredittinstitusjoner			200.496				200.496
Utlån til og krav på kunder			45.875.857				45.875.857
Sertifikater, obligasjoner o.a. rentebærende verdipapirer	4.957.463						4.957.463
Finansielle derivater	17.551				107.170		124.721
Aksjer og andeler		4.490	155				4.645
Immaterielle eiendeler						25.200	25.200
Varige driftsmidler						3.823	3.823
Andre eiendeler			66.763			46.193	112.955
Sum eiendeler	4.975.014	4.490	46.372.904		107.170	75.216	51.534.794
Forpliktelser og egenkapital							
Innskudd og forpliktelser til kunder			23.765.670				23.765.670
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir			23.083.373				23.083.373
Finansielle derivater					16.272		16.272
Andre forpliktelser			121.929			167.128	289.057
Forpliktelser ved utsatt skatt						6.798	6.798
Avsetning pensjonsforpliktelse						24.242	24.242
Ansvarlig lånekapital			449.761				449.761
Sum forpliktelser			47.420.733		16.272	198.168	47.635.173
Sum egenkapital						3.899.622	3.899.622
Sum forpliktelser og egenkapital			47.420.733		16.272	4.097.789	51.534.794

32. Klassifisering av finansielle instrument (forts.)

Mor Tusen kroner Balanse 31.12.2017	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	Tilgjengelig for salg	Finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til amortisert kost	Finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til anskaffelses- kost	Finansielle derivater som sikrings- instrument	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
Eiendeler							
Kontanter og krav på sentralbanker			229.633				229.633
Utlån til og krav på kredittinstitusjoner			3.462.258				3.462.258
Utlån til og krav på kunder			24.771.250				24.771.250
Sertifikater, obligasjoner o.a. rentebærende verdipapirer	5.510.839						5.510.839
Finansielle derivater					24.382		24.382
Aksjer og andeler		4.490	155				4.645
Aksjer i datterforetak				1.220.030			1.220.030
Immaterielle eiendeler						25.200	25.200
Varige driftsmidler						3.823	3.823
Andre eiendeler			41.438			45.772	87.210
Sum eiendeler	5.510.839	4.490	28.504.733	1.220.030	24.382	74.795	35.339.268
Forpliktelser og egenkapital							
Forpliktelser til kredittinstitusjoner			496.271				496.271
Innskudd og forpliktelser til kunder			24.073.853				24.073.853
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir			6.700.750				6.700.750
Finansielle derivater					10.086		10.086
Andre forpliktelser			85.423			116.297	201.720
Forpliktelser ved utsatt skatt						6.902	6.902
Avsetning pensjonsforpliktelse						24.242	24.242
Ansvarlig lånekapital			449.761				449.761
Sum forpliktelser			31.806.059		10.086	147.441	31.963.586
Sum egenkapital						3.375.682	3.375.682
Sum forpliktelser og egenkapital			31.806.059		10.086	3.523.123	35.339.268

32. Klassifisering av finansielle instrument (forts.)

Konsern Tusen kroner Balanse 31.12.2016	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	Tilgjengelig for salg	Finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til amortisert kost	Finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til anskaffelses- kost	Finansielle derivater som sikrings- instrument	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
Eiendeler							
Kontanter og krav på sentralbanker			57.011				57.011
Utlån til og krav på kredittinstitusjoner			62.987				62.987
Utlån til og krav på kunder			40.861.959				40.861.959
Sertifikater, obligasjoner o.a. rentebærende verdipapirer	3.534.160						3.534.160
Finansielle derivater					127.684		127.684
Aksjer og andeler		4.490	155				4.645
Immaterielle eiendeler						20.016	20.016
Varige driftsmidler						2.671	2.671
Utsatt skattefordel						5.133	5.133
Andre eiendeler			34.544			16.428	50.973
Sum eiendeler	3.534.160	4.490	41.016.656		127.684	44.248	44.727.238
Forpliktelser og egenkapital							
Innskudd og forpliktelser til kunder			21.270.352				21.270.352
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir			19.596.485				19.596.485
Finansielle derivater					18.703		18.703
Andre forpliktelser			95.394			115.022	210.416
Avsetning pensjonsforpliktelse						17.151	17.151
Ansvarlig lånekapital			449.684				449.684
Sum forpliktelser			41.411.916		18.703	132.174	41.562.792
Sum egenkapital						3.164.446	3.164.446
Sum forpliktelser og egenkapital			41.411.916		18.703	3.296.620	44.727.238

32. Klassifisering av finansielle instrument (forts.)

Mor Tusen kroner Balanse 31.12.2016	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	Tilgjengelig for salg	Finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til amortisert kost	Finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til anskaffelses- kost	Finansielle derivater som sikrings- instrument	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
Eiendeler							
Kontanter og krav på sentralbanker			57.011				57.011
Utlån til og krav på kredittinstitusjoner			2.813.131				2.813.131
Utlån til og krav på kunder			22.605.937				22.605.937
Sertifikater, obligasjoner o.a. rentebærende verdipapirer	4.055.047						4.055.047
Finansielle derivater					10.589		10.589
Aksjer og andeler		4.490	155				4.645
Aksjer i datterforetak				1.020.030			1.020.030
Immaterielle eiendeler						20.016	20.016
Varige driftsmidler						2.671	2.671
Utsatt skattefordel						11.623	11.623
Andre eiendeler			24.947			3.626	28.572
Sum eiendeler	4.055.047	4.490	25.501.180	1.020.030	10.589	37.935	30.629.271
Forpliktelser og egenkapital							
Forpliktelser til kredittinstitusjoner			277.585				277.585
Innskudd og forpliktelser til kunder			21.573.981				21.573.981
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir			5.392.687				5.392.687
Finansielle derivater					11.526		11.526
Andre forpliktelser			59.754			85.364	145.118
Avsetning pensjonsforpliktelse						17.151	17.151
Ansvarlig lånekapital			449.684				449.684
Sum forpliktelser			27.753.691		11.526	102.515	27.867.732
Sum egenkapital						2.761.539	2.761.539
Sum forpliktelser og egenkapital			27.753.691		11.526	2.864.055	30.629.271

33. Aksjer og andeler

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
4.645	4.645	Andel/ aksjer	4.645	4.645
1.020.030	1.220.030	Aksjer i datterforetak		
1.024.675	1.224.675	Sum	4.645	4.645
Børsnoterte verdipapirer				
1.024.675	1.224.675	Ikke-børsnoterte verdipapirer	4.645	4.645
1.024.675	1.224.675	Sum	4.645	4.645

31.12.2017		Forretnings	Anskaffelses	Bokført	Markeds	Stemme
Spesifikasjon av aksjer og andeler		kontor	kost	verdi	verdi	rett %
Bank Asept AS		Oslo, Norge	155	155	ia	0,16 %
Visa Norge		Oslo, Norge	4.490	4.490	4.490	0,53 %

31.12.2017		Forretnings	Anskaff-	Bokført	Aksjekapital	Eier	Kontroll	Foretaks
Aksjer i datterforetak		kontor	elses år	verdi	i foretaket	andel	andel	valuta
Gjensidige Bank Boligkreditt AS		Schweigaards gt. 14, Oslo, Norge	2009	1.220.030	208.000	100 %	100 %	NOK

31.12.2016		Forretnings	Anskaffelses	Bokført	Markeds	Stemme
Spesifikasjon av aksjer og andeler		kontor	kost	verdi	verdi	rett %
Bank Asept AS		Oslo, Norge	155	155	ia	0,16 %
Visa Norge		Oslo, Norge	4.490	4.490	4.490	0,53 %

31.12.2016		Forretnings	Anskaff-	Bokført	Aksjekapital	Eier	Kontroll	Foretaks
Aksjer i datterforetak		kontor	elses år	verdi	i foretaket	andel	andel	valuta
Gjensidige Bank Boligkreditt AS		Schweigaards gt. 14, Oslo, Norge	2009	1.020.030	208.000	100 %	100 %	NOK

34. Risiko og risikostyring

Gjensidige Bank ASA er i hovedsak eksponert for kreditt risiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko. Styret fastsetter strategi og policy for styring av bankens risiko, herunder rammer for risikoappetitt. Den største risikoen er kreditt risiko.

Styret i Gjensidige Bank ASA har det overordnede ansvaret for å påse at banken har en effektiv risikostyring og internkontroll. Bankens ledelse har ansvaret for å implementere føringer styret fastsetter for effektiv risikostyring og internkontroll og holde styret løpende orientert om risikosituasjonen. Bankens 2. linje risikostyringsfunksjoner (CRO og Compliance) er ansvarlig for uavhengig overvåking av bankens risikostyring og eksponering samt sørge for at styret og ledelsen til enhver tid er tilstrekkelig informert om bankens risikoeksponering.

Kapitaldekningsregler

Banken har tilpasset seg kapitaldekningsregelverket som er bygd opp av 3 pilarer;

- Pilar 1 Minstekrav til kapitaldekning
- Pilar 2 ICAAP - prosessen for vurdering av bankens samlede kapitalbehov
- Pilar 3 Krav til offentliggjøring av finansiell informasjon

Pilar 1: Banken benytter standardmetoden for rapportering av kreditt risiko, og basismetoden for rapportering av operasjonell risiko.

Pilar 2: Banken utarbeider ICAAP - dokumentet i henhold til egen ICAAP - prosess. Retningslinjer for ICAAP er styregodkjent. Dokumentet blir utarbeidet gjennom bred involvering fra ledelsen og de fagansvarlige i banken, samt styret.

Pilar 3: Banken har definert retningslinjer rundt offentliggjøring av informasjon, som er vedtatt av styret. Pilar 3-dokumentet fremlegges sammen med årsrapporten.

Bankens risikoområder

Bankens risikoområder blir vurdert løpende, og strategiene innenfor risikoområdene blir gjennomgått og vedtatt årlig av styret. Som en del av bankens ICAAP-prosess blir bankens samlede risiko vurdert, der ulike modeller benyttes for å beregne bankens kapitalbehov. Kapitalbehovet blir beregnet for hele strategiperioden, og bankens kapitalplan fremkommer i bankens ICAAP-dokument. Kapitaldekning rapporteres kvartalsvis til styret. Kapitalplanen oppdateres løpende basert på faktisk vekst og oppdaterte prognoser.

Kreditt risiko

Kreditt risiko er risiko banken står overfor som følge av at låntakere ikke tilbakebetaler sine lån eller ikke innfrir sine kontraktsforpliktelser overfor banken. Bankens kreditt risiko stammer hovedsakelig fra lån og kreditter i det norske personkundemarkedet. Banken er også eksponert for kreditt risiko gjennom et begrenset antall kommersielle utlån, derivater og ved plassering av likviditetsreserve.

Styret fastsetter det overordnede rammeverket for bankens appetitt for kreditt risiko gjennom bankens kredittpolitikk og strategi. Gjensidige Bank ASA tilbyr et bredt spekter av kredittprodukter inkludert sikrede og usikrede lån og kreditter for å møte etterspørselen etter kreditt i det norske personkundemarkedet.

Sikrede utlån inkluderer i hovedsak lån og kreditter sikret i boligeiendommer. Banken tilbyr også bilfinansiering inkludert lån sikret i salgspant og leasing.

Kreditt risiko likviditetsporteføljen fordelt på motpart:

Konsern Tusen kroner	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet	31.12.2017	31.12.2016
Kontanter og krav på sentralbanker	229.633					229.633	57.011
Utlån til og krav på kredittinstitusjoner		115.581	84.915			200.496	62.987
Stat og statsgaranterte obligasjoner	824.440					824.440	548.019
Kommuner og fylkeskommuner	345.567	84.360				429.927	89.106
Obligasjoner med fortrinnsrett	3.154.423				154.592	3.309.014	2.597.915
Annet	369.132		11.281		13.669	394.082	299.120
Sum	4.923.195	199.941	96.196		168.260	5.387.592	3.654.158

Mor Tusen kroner	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet	31.12.2017	31.12.2016
Kontanter og krav på sentralbanker	229.633					229.633	57.011
Utlån til og krav på kredittinstitusjoner		115.581	84.915			200.496	62.987
Stat og statsgaranterte obligasjoner	762.643					762.643	548.019
Kommuner og fylkeskommuner	345.567	84.360				429.927	89.106
Obligasjoner med fortrinnsrett	3.769.596				154.592	3.924.187	3.118.802
Annet	369.132		11.281		13.669	394.082	299.120
Sum	5.476.571	199.941	96.196		168.260	5.940.968	4.175.045

34. Risiko og risikostyring (forts.)

Kreditrisiko derivater fordelt på motpart:

Konsern	AAA	AA	A	BBB	Ikke ratet	31.12.2017	31.12.2016
Tusen kroner	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi			
Kreditrisiko fordelt på motpart		15.870	105.618			121.488	111.306
Sum		15.870	105.618			121.488	111.306

Mor	AAA	AA	A	BBB	Ikke ratet	31.12.2017	31.12.2016
Tusen kroner	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi			
Kreditrisiko fordelt på motpart		15.870	10.170			26.040	
Sum		15.870	10.170			26.040	

Som en del av bilfinans, gir banken unntaksvis lån til bedrifter. Denne virksomheten skal bidra til vekst innen bilfinansiering til personkunder (lån og leasing) og skape kjennskap til bankens produkter innen bilfinans. Lån til bedriftsmarkedet inkluderer va-relagerfinansiering for bilforhandlere og flåtefinansiering samt lån og leasing til enkelte bedrifter innen forretningsområdet bil. Kommersiell utlån innen bilfinans er vanligvis pantesikret og ofte kreves også garanti før innvilgelse.

Banken har også en portefølje av usikrede forbrukslån med et moderat utlånsvolum og eksponering sammenlignet med totalporteføljen. Denne porteføljen har en høyere avkastning proporsjonalt med kredittrisikonivået i porteføljen og en stor andel av bankens tap er relatert til den usikrede porteføljen. Banken anvender risikopriskingsmodeller basert på kredittscoring. Porteføljen har god lønnsomhet.

Kreditrisiko knyttet til bankens likviditetsportefølje er vurdert som lav.

Modeller for overvåkning av kreditt risiko

Banken benytter søknadsscore-modeller basert på intern og eksternt informasjon for beslutninger relatert til kundens lånesøknad. I tillegg benytter banken modeller for adferdsscore, som estimerer sannsynligheten for mislighold, for beslutninger relatert til ny kreditt for eksisterende kredittkunder, innadrivelse av krav, gruppenedskrivninger og andre porteføljebeslutninger. For beslutninger relatert til kommersiell eksponering benytter banken eksternt rating i tillegg til egne modeller for vurdering av finansiell soliditet, stabilitet, likviditet og lønnsomhet.

Med grunnlag i nevnte scoring modeller grupperes bankens låneporteføljer i risikokategorier fra beste risiko til høyest risiko basert på sannsynlighet for mislighold. Denne risikokategoriseringen benyttes i hovedsak ved ulike kreditt beslutninger samt overvåkning av porteføljen. Kategoriene kan aggregeres i tre hovedgrupper med lav risiko, middels risiko og høy risiko som benyttes i bankens månedlige porteføljeovervåkning og rapportering. Lån som er tapsutsatt eller der det er gjort individuell avsetning på rapporteringsdato er kategorisert som «misligholdt og nedskrevet». I tillegg er det en mindre gruppe lån som ikke er scoret /rated på rapporteringsdato og derfor ikke er klassifisert.

Bankens maksimale kredittrisiko eksponering knyttet til utlånsporteføljen er 54.516,1 millioner kroner.

Vektet gjennomsnittlig belåningsgrad er estimert til 60,6 prosent for boliglånporteføljen. Estimater er basert på eksponering på rapporteringstidspunktet som andel av eiendommens verdi estimert ved innvilgelse av lånet, inkludert eventuelle høyere priori-

tets pant. Banken kontrollerer og justerer depotverdier for vesentlig verdiendring regelmessig. Bankens kredittpolitikk er i samsvar med forskrift om krav til nye utlån med pant i bolig, fastsatt av Finansdepartementet 15. juni 2015. Banken har også implementert Finanstilsynets retningslinjer for forbruksfinansiering fra fjerde kvartal 2017.

Grunnleggende regnskapsprinsipper

Bankens regnskap er utformet i henhold til IFRS regnskapsprinsipper og forskrift fra Finansdepartementet (Utlånsforskriften). Det betyr at alle deler av bankens resultat og balanseregnskap inkludert føring av utestående utlånsbalanse, nedskrivninger og konstaterte tap på lån og kredittlinjer følger disse prinsipper.

Utlån til amortisert kost

Utlån vurderes til amortisert kost med anvendelse av effektiv rentemetode. Banken gjennomfører regelmessig vurdering av grunnlaget for amortisering, inkludert forventet løpetid for porteføljen. Dersom grunnlaget endres vil en justering føres som inn- eller kostnad i resultatregnskapet.

Nedskrivning og tap på utlån

Tall for nedskrivning og tap inkluderer gruppenedskrivning, individuelle nedskrivninger og konstaterte tap.

Dersom en debitor ikke innfrir sine betalingsforpliktelser i henhold til låneavtalen, eller dersom en kreditt limit overtrekkes vil lånet ansees å være misligholdt. For sikrede lån er betydelige eksponeringer vurdert individuelt i forhold til objektive bevis for verdifall kvartalsvis, og der det er påkrevd er individuelle avsetninger (nedskrivning) foretatt. I tillegg vil det for sikrede lån i mislighold over 30 dager og med eksponering over en angitt beløpsgrense foretas individuell vurdering og eventuell nedskrivning på månedlig basis. For forbruksfinansiering er 120 dager i mislighold definert som et objektivt bevis for verdifall, og for lån som oppfyller disse kriteriene beregner banken en avsetning (nedskrivning). For billån er 90 dagers mislighold ansett som objektivt bevis og det blir foretatt en individuell vurdering for nedskrivning. Banken benytter også modeller for nedskrivninger på gruppenivå for lån som ikke er definert som misligholdt. Basert på scoring, estimerer modellene for gruppenedskrivning sannsynlig verdifall på grupper av utlån og beregner tilsvarende avsetning for å dekke verdifallet.

En endelig avskrivning regnskapsføres når det er åpenbart at lånet ikke blir tilbakebetalt og eventuell sikkerhet er realisert, og i slike tilfeller vil tilsvarende avsetninger (nedskrivning) som er

34. Risiko og risikostyring (forts.)

Tabellen under viser utlånsportefølje og nedskrivninger per 31. desember 2017 og 31. desember 2016 segmentert etter risikogrupper:

Konsern 31.12.2017 Million kroner	Brutto utlån	Garantier	Totale forpliktelser utenfor balansen	Individuell nedskrivning	Andre eksponeringer	Maksimal kreditt- eksponering
Lav	40.674	5	7.596			48.274
Middels	3.864		385			4.249
Høy	955		111			1.066
Ikke klassifisert	384		518			902
Mislighold (90+) og nedskrevet	179		3	11		194
Sum	46.056	5	8.612	11		54.685
Gruppenedskrivning	169					169
Sum netto	45.887	5	8.612	11		54.516

Mor 31.12.2017 Million kroner	Brutto utlån	Garantier	Totale forpliktelser utenfor balansen	Individuell nedskrivning	Andre eksponeringer	Maksimal kreditt- eksponering
Lav	19.819	5	5.771			25.595
Middels	3.758		384			4.142
Høy	815		109			924
Ikke klassifisert	383		517			900
Mislighold (90+) og nedskrevet	177		3	11		191
Sum	24.952	5	6.784	11		31.752
Gruppenedskrivning	169					169
Sum netto	24.782	5	6.784	11		31.583

Konsern 31.12.2016 Million kroner	Brutto utlån	Garantier	Totale forpliktelser utenfor balansen	Individuell nedskrivning	Andre eksponeringer	Maksimal kreditt- eksponering
Lav	35.447	4	6.491			41.942
Middels	3.963		260			4.223
Høy	1.017		90			1.107
Ikke klassifisert	355		536			891
Mislighold (90+) og nedskrevet	467			9		476
Sum	41.250	4	7.378	9		48.640
Gruppenedskrivning	379					379
Sum netto	40.871	4	7.378	9		48.261

Mor 31.12.2016 Million kroner	Brutto utlån	Garantier	Totale forpliktelser utenfor balansen	Individuell nedskrivning	Andre eksponeringer	Maksimal kreditt- eksponering
Lav	17.306	4	4.740			22.049
Middels	3.915		256			4.171
Høy	949		89			1.038
Ikke klassifisert	353		536			889
Mislighold (90+) og nedskrevet	464			9		473
Sum	22.987	4	5.621	9		28.621
Gruppenedskrivning	372					372
Sum netto	22.615	4	5.621	9		28.249

Basert på overnevnte utvikling vurderer styret nivået på kredittrisiko i bankens portefølje til å være tilfredsstillende.

34. Risiko og risikostyring (forts.)

foretatt reverseres. Eventuelle betalinger på tidligere avskrevne lån, inntektsføres på tidligere avskrevne lån.

Det er totalt ført 207,3 millioner kroner som reduksjon i individuelle og gruppenedskrivninger i løpet av regnskapsåret. Konstatert tap i 2017 utgjør 228,4 millioner kroner.

Styret anser tap og nedskrivninger for å være tilfredsstillende.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap knyttet til endringer i markedspriser. I denne sammenheng knyttet til posisjoner og aktiviteter i rente-, valuta-, kreditt- og aksjemarkedet.

Rammer og retningslinjer for styring av markedsrisiko følger av bankens finansstrategi som er vedtatt av styret.

Bankens markedsrisiko er for det vesentligste relatert til valutarisiko, renterisiko og spreadrisiko (kredittrisiko).

Renterisiko oppstår som følge av at bankens eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid. Banken styrer renterisiko mot vedtatte rammer ved å tilpasse rentebindingstiden på eiendeler og forpliktelser. I tillegg benyttes derivater til rentesikring. Renterisikoeksponering blir målt etter milliår, som er eiendeler og forpliktelser med rentebinding i millioner kroner multiplisert med gjenværende rentebindingstid.

Rammen for renterisiko for alle tidsintervall er begrenset pluss/minus 1.500 milliår. Bankens ramme for akkumulert eksponering for renterisiko er 1.500 milliår. Renterisiko under tre måneder blir målt og rapportert, men eksponeringen her inngår ikke i rammer for renterisiko. Ved full utnyttelse av rammen, vil bankens tap ved ett prosentpoengs parallellskift i rentekurven være 15 millioner kroner. Utnyttelse av denne rammen blir rapportert månedlig til bankens styre.

Per 31. desember 2017 har banken en negativ renterisikoeksponering i intervallet 3 mnd til et år med 249 milliår. Netto akkumulert renterisikoeksponering over tre måneder er positiv med 389 milliår per 31. desember 2017.

Banken avgrenser spreadrisiko på aktividasiden ved å investere i solide verdipapirer med begrenset løpetid der det forventes at verdien er mindre eksponert mot endringer i kredittspread. Markedsverdi for bankens obligasjonsinnlån varierer også med endringer i kredittspreader.

Valutarisiko er risikoen for tap som følge av endringer i valutakurser. Risikoen oppstår som følge av at banken har obligasjonsinnlån i valuta. Banken styrer denne risikoen ved bruk av derivater «cross currency rate swaps». Gjennom dette derivatet bytter banken både rentebetaling og hovedstol fra valuta til NOK med en definert motpart. Kombinasjonen av et obligasjonslån i valuta og en cross-currency rate swap betyr at obligasjonen i praksis blir omgjort fra valuta til et obligasjonslån i NOK basert på NIBOR rente. IFRS medfører imidlertid at endringer i virkelig verdi på derivatet knyttet til endring i cross currency basis swap'en føres i regnskapet under verdiendring finansielle instrumenter.

Per 31. desember 2017 har banken utestående obligasjonslån i valuta på 500 millioner svenske kroner.

Gjensidige Bank ASA har ikke aksjerisiko. Gjensidige Bank ASA har ikke markedsrisiko under pilar 1 fordi banken ikke har handelsportefølje.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er faren for tap som skyldes at banken har store deler av den utlånte kapitalen knyttet opp mot enkeltaktører eller mot avgrensede geografiske eller næringsmessige områder. Konsentrasjonsrisiko blir styrt gjennom bankens risikorammer, og blir målt og vurdert gjennom årlige stresstester/scenarioanalyser på kredittområdet.

Per 31. desember 2017 er porteføljen geografisk vel diversifisert, med størst engasjement i de mest folkerike delene av landet. Det største engasjementet utgjør cirka 308,0 millioner kroner. Eksponeringen relatert til de ti største engasjementene (ramme) utgjør cirka 1.058,5 millioner kroner. Bankens likviditetsreserve er i hovedsak plassert i verdipapirer mot den norske stat og i obligasjoner med fortrinnsrett.

Operasjonell risiko

Med operasjonell risiko menes fare for tap som skyldes menneskelige feil, eksterne hendelser eller svikt og mangler i bankens system, rutiner og prosesser samt compliance og renommé risiko. Banken har en egen hendelsesdatabase for vurdering, oppfølging og lagring av uønskede hendelser.

Avdelingslederne innenfor de ulike operative områder er ansvarlige for å identifisere, begrense og kontrollere de operative risikoene innenfor sine respektive områder. Operasjonelle risikoer identifiseres og kommuniseres via bankens rutiner for internkontroll som testes regelmessig. Oppfølging skjer ved internkontrollansvarlig.

Ledelsen har jevnlig gjennomgang av bankens internkontroll. Banken har en kompleks IKT-infrastruktur som må fungere til enhver tid. Det er derfor ekstra fokus på risikoer relatert til IKT-området.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle forpliktelsene sine og/eller finansiere en økning i eiendeler, uten en vesentlig økning i kostnader.

Rammer og retningslinjer for styring av likviditetsrisiko følger av bankens finansstrategi som er vedtatt av styret. Banken har etablert retningslinjer og rammer for likviditetsrisiko og risikotoleranse, retningslinjer for beholdning av likvide eiendeler, retningslinjer for stabil langsiktig finansiering samt beredskapsplaner. Stresstester benyttes for å teste robustheten til bankens likviditetssituasjon.

Likviditetsrisiko som følge av sviktende tilgang på likviditet handler om å ha tilstrekkelig med likvide midler til å dekke inn de forpliktelsene som kommer til forfall.

Banken skal ha tilgjengelig en likviditetsreserve (bufferkapital) i kortsiktige innskudd, likvide verdipapirer og/eller kommiterte trekkrettigheter som i en akutt likviditetstørke i markedet frigjør rimelig omstillingstid til å gjennomføre nødvendige tiltak.

Per 31. desember 2017 var likviditetsreserven 6.081,0 millioner kroner fordelt på 430,1 millioner kroner i bankinnskudd og 5.650,8 millioner kroner plassert i rentepapirer. Av sistnevnte var 693,4 millioner kroner plasseringer i obligasjoner med fortrinnsrett fra Gjensidige Bank Boligkreditt AS (eliminert i konsernregnskapet). Likviditetsbeholdningen er tilstrekkelig til å dekke forfall på obligasjonsgjeld de neste 26 måneder. Det er også gjennomført stresstester som beregner banken sitt likviditetsbehov med utgangspunkt i framtidsscenarioer knyttet til en generell finansmarkedskrise og/eller en bankspesifikk krise.

35. Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke klarer å dekke finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller, eller ikke evner å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige økte kostnader. Rammer og retningslinjer for styring av likviditetsrisiko følger av bankens finansstrategi.

Ved utgangen av året har Gjensidige Bank ASA en likviditetsbeholdning på 6.081,0 millioner kroner fordelt på 430,1 millioner kroner i bankinnskudd og 5.650,8 millioner kroner plassert i rentepa-

pirer. Av sistnevnte var 693,4 millioner kroner plasseringer i obligasjoner med fortrinnsrett fra Gjensidige Bank Boligkreditt AS (eliminert i konsernregnskapet). Likvidetsreserven er i all hovedsak realiserbar på noen dager og likviditetsbeholdningen er tilstrekkelig til å dekke forfall på obligasjonsgjeld de neste 26 måneder.

Beløpene under er nominelle beløp og inkluderer rentebetalinger, basert på rentebetingelser på tidspunkt for rapportering.

Konsern 31.12.2017 Tusen kroner							
	< 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten forfall	Sum
Kontanter og krav på sentralbanker						229.633	229.633
Utlån til og krav på kredittinstitusjoner						200.496	200.496
Utlån til og krav på kunder	440.927	848.570	3.556.016	16.481.431	36.723.456	323.094	58.373.495
Sertifikater, obligasjoner o.a. rentebærende verdipapirer	54.123	207.699	895.410	3.126.611	416.874	394.082	5.094.799
Andre finansielle eiendeler	66.763					129.366	196.129
Derivat - brutto innstrømmer	974	5.801	459.041	616.552	169.710		1.252.078
Sum finansielle eiendeler	562.788	1.062.070	4.910.467	20.224.594	37.310.040	1.276.671	65.346.631
Innskudd og forpliktelser til kunder	18.006.022	1.494.991	3.637.413	5.483			23.143.908
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir	2.284	56.311	1.356.875	18.741.205	4.333.184		24.489.859
Lånetilsagn og unyttede trekkretter	8.101.238						8.101.238
Derivater - brutto utstrømmer	1.863	25.484	385.252	457.629	82.270		952.497
Sum forpliktelser	26.111.407	1.576.786	5.379.539	19.204.316	4.415.454		56.687.503

Konsern 31.12.2016 Tusen kroner							
	< 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten forfall	Sum
Kontanter og krav på sentralbanker						57.011	57.011
Utlån til og krav på kredittinstitusjoner						62.987	62.987
Utlån til og krav på kunder	334.974	660.704	2.951.523	13.846.527	33.183.855	250.524	51.228.107
Sertifikater, obligasjoner o.a. rentebærende verdipapirer	103.318	6.840	709.969	2.440.540	405.829		3.666.495
Andre finansielle eiendeler	34.544					132.329	166.874
Derivat - brutto innstrømmer	3.713	4.639	119.258	1.130.819	116.400		1.374.828
Sum finansielle eiendeler	476.549	672.183	3.780.750	17.417.885	33.706.084	502.852	56.556.302
Innskudd og forpliktelser til kunder	17.301.752	998.226	2.995.274				21.295.252
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir	3.550	66.579	1.221.287	17.283.987	2.983.604		21.559.007
Lånetilsagn og unyttede trekkretter	8.239.292						8.239.292
Derivater - brutto utstrømmer	2.635	21.995	89.321	1.022.344	57.273		1.193.567
Sum forpliktelser	25.547.228	1.086.801	4.305.882	18.306.331	3.040.877		52.287.118

35. Likviditetsrisiko (forts.)

Mor

31.12.2017

Tusen kroner	< 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten forfall	Sum
Konter og krav på sentralbanker						229.633	229.633
Utlån til og krav på kredittinstitusjoner	3.432	6.863	1.291.920	2.025.600		200.496	3.528.312
Utlån til og krav på kunder	326.462	623.290	2.532.181	10.542.147	18.121.240	323.094	32.468.413
Sertifikater, obligasjoner o.a. rentebærende verdipapirer	74.664	210.035	871.870	3.688.304	416.874		5.261.747
Andre finansielle eiendeler	41.438					29.027	70.465
Derivat - brutto innstrømmer	974	5.801	406.416	468.102	104.910		986.203
Sum finansielle eiendeler	446.970	845.989	5.102.388	16.724.153	18.643.024	782.250	42.544.773
Forpliktelser til kredittinstitusjoner	496.271						496.271
Innskudd og forpliktelser til kunder	18.006.022	1.494.991	3.637.413	5.483			23.143.908
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir	2.284	7.900	881.901	4.691.729	1.654.910		7.238.725
Lånetilsagn og unyttede trekkretter	9.290.152						9.290.152
Derivater - brutto utstrømme	1.863	20.342	369.865	402.203	60.686		854.959
Sum forpliktelser	27.796.592	1.523.234	4.889.179	5.099.414	1.715.596		41.024.016

Mor

31.12.2016

Tusen kroner	< 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten forfall	Sum
Konter og krav på sentralbanker						57.011	57.011
Utlån til og krav på kredittinstitusjoner	3.935	7.870	785.255	2.035.800		62.987	2.895.848
Utlån til og krav på kunder	248.901	476.683	2.064.166	8.808.202	17.639.329	250.524	29.487.805
Sertifikater, obligasjoner o.a. rentebærende verdipapirer	105.517	6.520	1.082.826	2.422.842	536.601		4.154.306
Andre finansielle eiendeler	24.947					15.235	40.181
Derivat - brutto innstrømmer	3.713	4.639	66.633	951.344	30.000		1.056.328
Sum finansielle eiendeler	387.012	495.712	3.998.880	14.218.188	18.205.930	385.757	37.691.480
Forpliktelser til kredittinstitusjoner	277.585						277.585
Innskudd og forpliktelser til kunder	17.601.752	998.226	2.995.274				21.595.252
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapir	3.207	14.630	939.301	5.006.593	280.000		6.243.731
Lånetilsagn og unyttede trekkretter	8.227.180						8.227.180
Derivater - brutto utstrømme	2.635	15.639	70.702	941.109	21.730		1.051.814
Sum forpliktelser	26.112.358	1.028.495	4.005.276	5.947.703	301.730		37.395.562

36. Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap knyttet til ugunstige endringer i markedspriser som i denne sammenheng knytter seg til posisjoner og aktiviteter i rente-, valuta-, kreditt- og aksjemarkedet.

Aksjerisiko er risiko som banken påtar seg gjennom investeringer i omløps- eller anleggsaksjer. Gjensidige Bank ASA har ingen slike investeringer.

Renterisiko er risiko for at rentene utvikler seg annerledes enn det banken har lagt til grunn når finansieringsstrukturen er lagt. Gjensidige Bank ASA har renterisiko som følge av innlån i finansmarkedene og fastrenteutlån.

Valutarisiko er faren for tap som følge av at valutakursene utvikler seg annerledes enn det banken har lagt til grunn i sine vurderinger. Gjensidige Bank ASA er ikke eksponert mot valuta.

Kapitalbehovet for markedsrisiko er beregnet i totalrisikomodellen ved hjelp av statistiske metoder. Modellen bruker en simuleringsbasert metode som genererer sannsynlighetsfordelingen til markedstapet i en ettårs tidshorisont. Banken har bestemt å bruke et konfidensnivå på 99,9 %. Konfidensnivået er et uttrykk for sikkerhetsnivået banken ønsker å holde. For eksempel vil et konfidensnivå på 99,9 % innebære at det kun er 0,1 % sannsynlig at banken ikke har satt av nok kapital til å dekke et uventet tap.

Økonomisk kapital 99,9 % (Tall i mill. kr)

	2017	2016	2015
Renterisiko	11,0	6,7	1,8
Aksjerisiko			
Valutarisiko			
Sum	11,0	6,7	1,8

37. Betingede forpliktelser og sikkerhetsstillelser

Forpliktelser utenfor balansen og betingede forpliktelser

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
3.000	5.300	Garantiansvar	5.300	3.000
4.297.312	4.026.613	Lånetilsagn	4.026.613	4.297.312
4.006.009	5.263.539	Ubenyttede kredittrammer	4.074.625	3.941.980
8.306.321	9.295.452	Sum betingede forpliktelser	8.106.538	8.242.292

Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditt. Ved utgangen av året utgjorde ubenyttet trekkrettighet 2.783,2 millioner kroner til Gjensidige Bank Boligkreditt AS sammenlignet med 1.749,8 millioner kroner i 2016.

Sikkerhetsstillelser

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
847.138	762.643	Verdipapir stilt som sikkerhet for lån/trekkrett i Norges Bank	762.643	847.138
847.138	762.643	Sum sikkerhetsstillelser/garantierklæringer	762.643	847.138

For å kunne få lån/trekkrett i Norges Bank, kreves det sikkerhet i rentebærende verdipapir eller innskudd i Norges Bank.

38. Klientmidler

Mor			Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
	7.878.728	Finansielle instrumenter klienter	7.878.728	
	14.495	Klientkonto Bank	14.495	
	130.110	Klientforpliktelser	130.110	
	8.023.333	Klientansvar	8.023.333	

Fusjonen med Gjensidige Investeringsrådgivning AS ble gjennomført i februar 2017 med regnskapsmessig effekt fra januar 2017.

39. Aksjebasert betaling

Beskrivelse av de aksjebaserte betalingsordningene

Per 31. desember 2017 har Gjensidige følgende aksjebaserte betalingsordninger.

Aksjebasert godtgjørelse for ledende ansatte med oppgjør i aksjer og kontanter (godtgjørelsesordningen)

Som omtalt i foretakets erklæring om fastsettelse av lønn og som omtalt i foretakets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse i note 7 skal halvparten av den variable godtgjørelsen gis i form av aksjer i Gjensidige Forsikring ASA, hvor en tredjedel kan disponeres hvert av de kommende tre år. Av dette deles i overkant av 50 prosent ut som aksjer og i underkant av 50 prosent gjøres opp i kontanter for å dekke skatteforpliktelser (nettooppgjør).

Den virkelige verdien på tildelingstidspunktet måles basert på markedspris. Beløpet innregnes som en lønnskostnad på tildelingstidspunktet. Det er ikke knyttet spesifikke foretaksrelaterte eller markedsrelaterte opptjeningskriterier til aksjene, men foretaket kan foreta en revurdering dersom etterfølgende resultater og utvikling tilsier at bonusen ble basert på uriktige forutsetninger. Forventet utdeling settes til 100 prosent. Verdien av den kontantbaserte andelen justeres på hvert rapporteringstidspunkt basert på aksjekursen på dette tidspunktet. Antall aksjer justeres for utdelt utbytte.

Aksjespareprogram for ansatte med oppgjør i aksjer

Styret i Gjensidige Forsikring ASA har vedtatt et aksjekjøpsprogram for ansatte i konsernet, med unntak av ansatte i Gjensidige

Baltic. Alle fast ansatte har anledning til å spare et årlig beløp på inntil 75.000 kroner. Sparingene gjennomføres gjennom faste lønnstrekk, som fire ganger i året benyttes til å kjøpe aksjer. De ansatte får en rabatt i form av tilskudd på 20 prosent, begrenset oppad til 3.000 kroner per år, hvilket tilsvarer maksimal skattefri rabatt. For hver fjerde aksje som eies etter to år vil den ansatte motta én bonusaksje, forutsatt at vedkommende fortsatt er ansatt eller er blitt pensjonist.

Den virkelige verdien på tildelingstidspunktet måles basert på markedspris. Rabatten innregnes som en lønnskostnad på tildelingstidspunktet. Verdien av bonusaksjene innregnes som en lønnskostnad over opptjeningsperioden som er to år.

Måling av virkelig verdi

Virkelig verdi for aksjene som tildeles gjennom den aksjebaserte betalingsordningen for ledende ansatte, beregnes med utgangspunkt i aksjekursen på tildelingstidspunktet. Beløpet innregnes umiddelbart. Den delen som gjøres opp i kontanter justeres løpende basert på aksjekursen på rapporteringstidspunktet.

Virkelig verdi for bonusaksjene som tildeles gjennom aksjespareprogrammet beregnes med utgangspunkt i aksjekursen på tildelingstidspunktet, hensyntatt sannsynlighet for at den ansatte fortsatt er ansatt etter to år og at den ansatte ikke har solgt aksjene sine i den samme toårsperioden. Beløpet periodiseres over opptjeningsperioden som er to år.

Forutsetninger benyttet i beregning av virkelig verdi på tildelingstidspunktet var som følger

	Godtgjørelsesordningen		Aksjespareprogrammet	
	2017	2016	2017	2016
Vektet gjennomsnittlig aksjekurs (NOK)	135,00	143,60	139,26	141,86
Forventet avgang	I/A	I/A	10 %	10 %
Forventet salg	I/A	I/A	5 %	5 %
Bindingstid (år)	3	3	2	2
Forventet utbytte (NOK per aksje) ¹	6,57	6,67	6,57	6,67

¹Forventet utbytte er beregnet basert på konsernets faktiske resultat etter skattekostnad per tredje kvartal, grosset opp til et fullt år, gitt maksimal utbytteutdeling tilsvarende 70 prosent av resultat etter skattekostnad. Dette er gjort som en teknisk beregning da foretakets prognose for resultat i fjerde kvartal ikke kunne benyttes på det tidspunktet beregningene ble gjort.

39. Aksjebasert betaling (forts.)

Personalkostnader

Tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Aksjebasert godtgjørelse for lendende ansatte	1.037	751
Aksjespareprogram for ansatte	414	234
Sum	1.451	985

	Antall bonusaksjer 2017	Antall bonusaksjer 2016
Aksjespareprogrammet		
Utestående 1.1.	3.253	2.338
Tildelt i løpet av perioden	2.889	1.940
Flyttinger til (fra) i løpet av perioden	1.036	36
Overført i løpet av perioden	(1.328)	(891)
Kansellert i løpet av perioden	(236)	(117)
Gått tapt i løpet av perioden	(175)	(53)
Utvøvd i løpet av perioden		
Utløpt i løpet av perioden		
Utestående 31.12.	5.439	3.253
Kan utøves 31.12.	0	0

Gjennomsnittlig gjenværende levetid på utestående bonusaksjer	1,00	0,96
Vektet gjennomsnittlig virkelig verdi på tildelte bonusaksjer	120,27	122,90
Vektet gjennomsnittlig aksjekurs på bonusaksjer utvøvd i løpet av perioden	139,43	142,43
Vektet gjennomsnittlig utøvelseskurs vil alltid være 0 siden ordningen omfatter bonusaksjer og ikke opsjoner.		

	Antall aksjer 2017	Antall kontantoppgjorte aksjer i 2017	Antall aksjer 2016	Antall kontantoppgjorte aksjer i 2016
Godtgjørelsesprogrammet				
Utestående 1.1.	14.779	13.387	15.490	14.071
Tildelt i løpet av perioden	7.068	6.202	6.585	5.894
Gått tapt i løpet av perioden	306	273		
Annullert i løpet av perioden				
Utvøvd i løpet av perioden	(7.703)	(6.988)	(8.487)	(7.750)
Utløpt i løpet av perioden				
Justering dividende i løpet av perioden	716	685	1.191	1.172
Utestående 31.12.	15.166	13.559	14.779	13.387
Kan utøves 31.12.				
Gjennomsnittlig gjenværende levetid	2,09	2,06	0,73	0,73

	2017	2016
Vektet gjennomsnittlig virkelig verdi på tildelte aksjer ²	135,00	143,60
Vektet gjennomsnittlig aksjekurs på bonusaksjer utvøvd i løpet av perioden	133,53	143,59
Verdi av tildelte aksjer som skal gjøres opp i kontanter	154,90	149,20

²Virkelig verdi er fastsatt med utgangspunkt i markedsverdien av aksjen på tildelingstidspunktet.

Erklæring fra styret og daglig leder

Styret og daglig leder har i dag behandlet og fastsatt godkjent årsberetning og det konsoliderte årsregnskap for Gjensidige Bank ASA for kalenderåret 2017 og per 31. desember 2017 (årsrapporten 2017).

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for 2017 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU, med krav til tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven, herunder for-

skrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak. Regnskapsopplysningene gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet, nærstående vesentlige transaksjoner og de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode.

Oslo, 15. februar 2018
Styret i Gjensidige Bank ASA

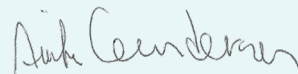
Mats C. Gottschalk
Styreleder

Per Kumle

Marianne B. Einarsen

Anita Gundersen

Janneke Tranås Hjorth

Hans-Jacob Starheim

Krister Georg Aanesen
Adm.dir

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway
Tel.: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til generalforsamlingen i Gjensidige Bank ASA

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Gjensidige Bank ASAs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, oppstilling av totalresultat, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, oppstilling av totalresultat, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Gjensidige Bank ASA per 31. desember 2017 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Gjensidige Bank ASA per 31. desember 2017 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsrapporten for 2017, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

© Deloitte AS

Registrert i Foretaksregisteret
Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets og konsernets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 15. februar 2018
Deloitte AS

Eivind Skaug
statsautorisert revisor

Gjensidige Bank ASA, et heleid datterselskap av Gjensidige Forsikring ASA, tilbyr digitale banktjenester, boliglån, finansiering og sparing.

Gjensidige er et ledende nordisk skadeforsikringsselskap notert på Oslo Børs. Vi har om lag 3800 medarbeidere og tilbyr skadeforsikring, bank og pensjon i Norge. I Danmark, Sverige og Baltikum tilbys skadeforsikring. Konsernets driftsinntekter var 27 milliarder kroner i 2017, mens forvaltningskapitalen utgjorde 149 milliarder kroner.